ဂါဒီယန်း ဦးစိန်ဝင်း အမေး

ရှင်ဇနကာဘိဝံသ အဖြေ

ဘာသာရေး ပြဿနာများ

ပညာအလင်းပြ

ကျမ်းဦးပဏာမ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

(ပါဠိနိဿယ)

အရဟတော .... ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ .... တရားဉဿုံ အလုံးစုံကို မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော

တဿ ဘဂဝတော .... ထို ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး သခင် ဘုရားရှင်အား

နမော .... ရှိခိုးပါ၏

(မြန်မာပြန်)

ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး ရှိတော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော တရားအားလုံးကို မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု

ဗုဒ္ဓသာသနံ–မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်၊ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်၊ ပဋိဝေဓ သာသနာတော် ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်မြတ် သုံးရပ်သည်၊ စိရံ–အနှစ် များ မြောင် ကာ လ ကြာ လေ အောင်၊ တိဋ္ဌတု–အရှည်ခံ၍ တည်တံ့တော်မူပါစေသတည်း။

မှတ်ချက်။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု ဟူသော ပါဠိကို ရွတ်ဖတ်ရာတွင် အသံထွက်မမှားစေရန် သတိပြုစေလိုပါသည်။

ဥပမာ–စိရံ ကို အများအားဖြင့် စီရံ ဟု အသံထွက် နေ တတ်ပါသည်၊ စိ–ကို စီ–ဟု အသံမထွက်ရန်နှင့် ရံ ကို ယံ ဟု အသံမထွက်စေဘဲ အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ (R) သံ လျှာလိပ်သံဖြင့် (ရံ)ဟု ပီသစွာ ရွတ်စေလိုပါသည်။

တိဋ္ဌတုကိုလည်း အသံထွက်လျှင် (တိတ်ထတု) ဟု အသံ ထွက်စေရပါမည်။ (တိ ထ တု) ဟု မဆိုရပါ၊ သို့ကြောင့် (ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိတ်ထတု) ဟု အသံထွက်၍ ရွတ်ဖတ်ကြ စေလိုပါကြောင်း။

ဂါဒီယန်း ဦးစိန်ဝင်း အမေး

အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ အဖြေ

ဘာသာရေး
ပြဿနာများ

[တတိယအကြိမ်]

ESTD
1920

သက္ကရာဇ်
၁၂၈၀

ပညာအလင်းပြစာပေ

အမှတ် - ၁၃၀၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်းနှင့် လေးဆယ့်ရှစ်လမ်းထိပ်
ရန်ကုန်မြို့ (ပုဇွန်တောင်စာတိုက်) ဖုန်း — ၉၀၉၂၇။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၈၁/၉၂ (၅)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် အမှတ် ၉၀/၉၂(၅)
၁၉၉၂ – မေလ

ပုံနှိပ်ခြင်း	တတိယအကြိမ်
	တန်ဖိုး – ၁၅ ကျပ်
	အုပ်ရေ– ၂၀၀၀
မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း	ပန်းချီစိန်လွင်
မျက်နှာဖုံးရိုက်	ဒေါ်အေးအေးသန်း
	(၀၂၀၄၂)
	ရတနာ့ဂုဏ်ရည်စာပုံနှိပ်တိုက်
	အမှတ်–၅၅၊ ဗိုလ်ရွဲလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
စာအုပ်ချုပ်	ဦးတင်အေး
	အမှတ် ၂၀၆၊ ၃၁ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ထုတ်ဝေသူ	ဦးအောင်ကြီး(၀၉၈၆)
	ရွှေပုရပိုဒ်စာပေ၊
	၅ – တင့်ဆန်းလမ်း၊
	ဆရာစံမြောက်ရပ်ကွက်၊ ဗဟန်း၊
	ရန်ကုန်မြို့။
ပုံနှိပ်သူ	ဦးမြင့်ဝေ(၀၃၄၁၆)
	ကံသာပုံနှိပ်တိုက်
	အမှတ် ၂၁၉၊ ၃၂ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖြန့်ချိရေး	ပညာအလင်းပြစာပေ၊ အမှတ် ၁၃၀
	ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ရန်ကုန် မြို့။

နိဒါန်း

ဂါဒီယန်သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း
ဦးစိန်ဝင်း ရေးသားချက်

ဆရာတော်အရှင်မြတ်ဘုရား....

ဘုရားတပည့်တော်သည် မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟု ဆိုရသော်လည်း လောကီ စီးပွားရေးတွင် စိတ်ဝင်စား နေရသောကြောင့် ဘာသာရေးကို ဂရုတစိုက် မလေ့လာခဲ့မိပါ၊ မကြာမီကသော် စီးပွားရေး၌ စိတ်ဇောကိုယ်ပါ လွတ်လပ်ခွင့်ရနေသောကြောင့် ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုချင်စိတ် ဖြစ်လာပါသည်၊ ထိုအခါ တပည့်တော်၏ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်က ညွှန်ပြသောကြောင့် ချန်ကုန်မြို့၊ ကျောက်ကုန်း-မဟာဗောဓိ ကျောင်းတိုက်၌ ရဟန်းပြုခွင့် ရပါသည်။

ထိုသို့ အခွင့်ရပြီး၍ ရဟန်းပြုပြီးနောက် ထိုမဟာဗောဓိ ကျောင်းတိုက်၌ စာချဘုန်းကြီးများက ဝိနည်းတော်ကို သင်ပြတော်မူရင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျမ်းစာများကိုလည်း ကြည့်ရှုဖို့ရန် ညွှန်ပြကြသောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရား၏ ဘာသာရေး ကျမ်းစာများကို ကြည့်ရှုရပါသည်၊ ထိုသို့ကြည့်ရှုရင်းပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူအများကိုလည်း မိမိကဲ့သို့ ဘာသာရေး၌ လေ့လာစေလိုသော ဆန္ဒ ဖြစ်ရပါသည်၊ အကြောင်းမှာ ဘာသာရေးကို အတိအကျ ပြတ်ပြတ်သားသား နားမလည်သည့်အတွက် နေ့စဉ် ဒါန သီလမှု၌ ဖြစ်စေ, တစ်ရံတစ်ခါ ဒါန သီလ ဘာဝနာမှု၌ ဖြစ်စေ အကျိုးပြုသင့်သလောက် မပြုနိုင်ခြင်း, တချို့ဘာသာရေးတို့မှာ ငွေအကုန်အကျ မများသင့်ဘဲ များနေခြင်း, များသင့်၍ များပြန်လျှင်လည်း ငွေကုန်သလောက် အကျိုးမရသည့်ပြင် ဘာသာကို ပြုရာမရောက်ဘဲ ဖျက်ဆီးရာ ရောက်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုမေးလျှောက်မည့် ပြဿနာများသည် ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျမ်းစာတို့၌ ဟိုနေရာ သည်နေရာမှာ အများအားဖြင့် ပါပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ထိုကျမ်းစာများကို လူအများ ကြည့်မိမည် မထင်ပါ၊ ထို့ကြောင့် တပည့်တော်သိသလို အများကိုလည်း သိစေလိုသော ပြဿနာများကို ရိုသေစွာ လျှောက်ထားပါသည်ဘုရား။

ဘုရားတပည့်တော်
ဒါယကာ ဝိန်းဝင်း
၁၉-၅-၆၄

ဆရာတော် ပဋိညာဉ်

ဒကာစိန်ဝင်း....

ဘုန်းကြီးမှာ နေ့စဉ် အလုပ်မှန်မှန် ရှိနေသောကြောင့် လည်းကောင်း, မိမိ၏ ဂရုတစိုက် ပြုလုပ်ရသော အလုပ်များ၌ (ကျမ်းစာမဖြစ်ဘဲ) ပြီးပြီးပျောက်ပျောက် ဖြစ်မည်ကို မလိုလားသောကြောင့် လည်းကောင်း, အဝေးက ရဟန်းရှင်လူတို့၏ မေးလျှောက်သမျှကို အတိုချုပ်မှ ဖြေလိုက်ပြီးလျှင် နောက်ထပ်လည်း မမေးဖို့ရန် တောင်းပန်ရပါသည်၊ ဒကာစိန်ဝင်း၏ ပြဿနာများကား တစ်ယောက်အတွက်သာ မက, ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးအတွက် အခြေခံ သိထိုက်သော အချက်များဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း, အများသိဖို့ရန် သတင်းစာထဲ၌ ထည့်လို့ စာအုပ်ဖြစ်တန်လျှင် ဖြစ်စေလိုသည် ဟု လျှောက်သောကြောင့် လည်းကောင်း နေ့စဉ် အလုပ်တချို့ကို ရပ်နား၍ အဖြေကို လေးလေးစားစား ရေးသားပါသည်။

သတိ။ ။ဤအဖြေများအတိုင်း လိုက်နာနိုင်သူတို့သည် မလိုက်နာနိုင်သူတို့နှင့် ဘာသာရေး အငြင်းပွား၍ အကုသိုလ်မများစေဘဲ တွေ့ကြုံရသော ဘာသာရေး ကိစ္စတို့၌ သင့်တော်အောင် ရှုစားကြဖို့ရန် အထူးသတိပေးပါသည်။

ဦးဇနကာဘိဝံသ
မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်း
အမရပူရမြို့
၁၂၆-ခု ပထမ ဝါဆိုလ

ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေခဲ့သော ဟံသာဝတီစာပေတိုက်မှ အမှာစာ

ဂါဒိယန်သတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်ဟောင်း ဦးစိန်ဝင်း၏အမေး၊ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏အဖြေများကို "ဘာသာရေး ပြဿနာများ" ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ၁၃၂၆–ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်၊ (၁၄-၇-၆၄) အင်္ဂါနေ့မှ ဒုတိယ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၇-ရက် (၃၁-၇-၆၄) သောကြာနေ့အထိ၊ ဟံသာဝတီသတင်းစာတို့တွင် နေ့စဉ်ရက်ဆက် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤအမေးအဖြေ ဘာသာရေးပြဿနာများမှာ ပိဋကတ်စာပေကို မမွေ့မနှောက်နိုင်ကြသော သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အချို့အချို့သော ဘာသာရေးကိစ္စများတွင် ယထာဘူတကျကျ မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အဖိုးအနဂ္ဃထိုက်တန်သော အမေးအဖြေများ ဖြစ်ကြပါသည်။

သတင်းစာတွင် ဖတ်ရှုလေ့လာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များက ဤအမေးအဖြေများကို စာအုပ် တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ အနေသို့ ရောက်အောင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပါဟု တောင်းပန် တိုက်တွန်းသည်သာမက စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ပုံနှိပ်ပါက လှူဒါန်းလိုကြသော စေတနာရှင်များလည်း ရှိကြပါသည်။

ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသကိုယ်တော်တိုင်ကလည်း သာသာ သာသနာတော်နှင့် ဒကာ ဒကာမများအတွက် မိမိ ဝါယမစိုက်၍ ဖြေကြားအပ်သောအဖြေများ စာအုပ်စာတမ်းအနေနှင့် အရှည်သဖြင့် တည်ရစ်စေလိုသော ဆန္ဒ အာသီသ ရှိတော်မူပါသည်။

ဤသို့ စုပေါင်း အကြောင်း ၃–ရပ်နှင့်တကွ ဘာသာရေးပြဿနာများတွင် လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော အမျိုးသား အမျိုးသမီးများ ပေါ်ထွက်မှုကိုပါ ရှေးရှု၍ စက်တင်ပုံနှိပ်ခြင်းပြုပါသတည်း။

"ဟံသာဝတီ"

မာတိကာ

နိဒါန်း

ဒါနနှင့် စပ်သော မေးခွန်းများ

(၁) ဒါန သီလ ဘာဝနာ–ဟူသော ကုသိုလ်ရေးသုံးပါးတွင် မည်သည်က လောကုတ္တရာ အကျိုးပေး အကောင်းဆုံးပါနည်း။ (၃၁)

(၂) အလှူဒါန ပေးကမ်းစွန့်ကြဲရာတွင် တိရစ္ဆာန်များအား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်း, လူသတ္တဝါတို့အား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်းနှင့် ရဟန်းသံဃာအားလှူဒါန်းခြင်းတို့သည် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ကွာခြားပါမည်နည်း။ (၃၇)

(၃) အလှူဒါနကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ လှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ တန်ဖိုး, အလှူပွဲ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှု, အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အလှူပစ္စည်း၏အသုံးဝင်မှု, လှူဒါန်းသူဒါနရှင်၏ စေတနာ အစရှိသည်တို့တွင် မည်သည့် အပေါ်တွင် မူတည်၍ အကျိုးပေးပါသနည်း။ (၃၉)

(၄) အလှူဒါနပြုရာတွင် ပုဗ္ဗ, မုဉ္စ, ပရ–ဟူသော စေတနာ သုံးတန်တွင် တစ်ပါးပါး ချို့မဟုတ် အားလုံး ချို့ယွင်းခဲ့သော် အကျိုးပေး မည်သို့ ထူးခြားပါမည်နည်း။ (၄၇)

(၅) ရဟန်း သံဃာတို့အား လှူဒါန်းရာတွင် သိက္ခာသမာဓိ ပြည့်စုံ၍ ဝါတော်အကြီးဆုံးဖြစ်သော ကျောင်းထိုင်ဆရာ တော်ကြီးအား လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ထိုကျောင်းရှိ သံဃာ အား လှူဒါန်းခြင်းတွင် မည်သည်ကပို၍ မြတ်ပါ သနည်း။ (၄၈)

(၆) အောက်ပါ ပစ္စည်းတို့ကို ရဟန်း သံဃာတော်တို့အား လှူအပ်ပါသလား၊ မည်ကဲ့သို့လှူမှ ဝိနည်းသိက္ခာနှင့် ညီညွတ်ပါသနည်း။ (၄၉)

(က) ရွှေ, ငွေ, ရတနာ။
(ခ) ကျောင်း, လယ်, ယာ, မြေ။
(ဂ) အရက်။
(ဃ) ဓား, လှံ, လက်နက်။

(၇) အောက်ပါပစ္စည်းတို့ကို မွန်းလွဲအချိန်၌ ရဟန်းသံဃာတို့ အား ကပ်လှူနိုင်ပါသလား။ (၅၅)

(က) အဖျော်ရည်, ယမကာ, ဘိလပ်ရည်။
(ခ) သစ်သီး, မုန့်သေတ္တာ, ငါးသေတ္တာ။
(ဂ) နောက်နေ့စားရန်ဆွမ်းဟင်း။
(ဃ) ဆွမ်းဆန်, ဆီ, ဆား, ငါးပိ, ငါးခြောက်။
(င) မကျန်းမာလျှင် သုံးစွဲရသော စားဆေး, လိမ်းဆေး သောက်ဆေး။

(၈) ရဟန်း သံဃာတော်တို့အား အောက်ပါ ပစ္စည်းများ လှူဒါန်းနိုင်ပါသလား။ (၅၈)

(က) ငွေထုတ်ချက်လက်မှတ်, ငွေလွှဲစာ, တံဆိပ်ခေါင်း။
(ခ) ထီလက်မှတ်, ငွေစုလက်မှတ်, အသက်အာမခံ စာချုပ်။
(ဂ) စာတိုက်မှ မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့လှူသောငွေ။

အထွေထွေကောင်းမှုနှင့် စပ်သော မေးခွန်းများ

(၁) ရုပ်ပွားတော်များ, စေတီများကို ပူဇော်ကန်တော့ရာ၌ မည်ကဲ့သို့ အာရုံပြု ရပါမည်နည်း၊ တန်ခိုးကြီးသော ဘုရားကို တကူးတကသွားရောက်ဖူးမြော်ခြင်းနှင့် အိမ်တွင် ကိုးကွယ်ထားသော ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမြော်ခြင်းတွင် မည်သည်ကပို၍ အကျိုးရှိပါသနည်း။ (၆၀)

(၂) ယခုခေတ် ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ရတနာသုံးပါးတွင် ပါဝင်သော သံဃာတော်များသည် မည်သို့ထူးခြားပါသနည်း။ (၆၂)

(၃) ဘုရားပွဲကျင်းပခြင်းကြောင့် မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း၊ ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့် လက်ထက်မှ ဆင်းသက်လာပါသနည်း။ (၆၃)

(၄) ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခြင်းဖြင့် အကျိုး မည်သို့ရှိပါသနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူစဉ်က တပည့်သား သာဝကနှင့် ဒကာဒကာမ တို့ မည်ကဲ့သို့ ပူဇော်ခဲ့ကြပါသနည်း၊ (၆၄)

(၅) ရှင်ပြုရာတွင် ရှင်လောင်းလှည့်ကာ ရှင်ပြုပွဲ အခမ်းအနား ဖြင့် ရှင်ပြုခြင်း, ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ခေါင်းတုံးရိပ် သင်္ကန်းဝတ်၍ ရှင်ပြုခြင်း ၂-မျိုးဝယ် ကုသိုလ်အကျိုးပေး မည်သို့ ထူးပါသနည်း၊ သားတော် ရာဟုလာမည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုပါသနည်း၊ ရှင်လောင်းလှည့်ခြင်း အစဉ်အလာ မည်သည့်ခေတ်က စ၍ ဖြစ်လာပါသနည်း။ (၆၆)

(၆) သက်န်း ပရိက္ခရာမိုးမျှ မရှိ၊ ရှင်ပြုအခမ်းအနားလည်း မလုပ်နိုင်သော မိဘသည် သားကိုမည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုနိုင်ပါသနည်း။ (၄၇)

(၇) မိမိသားကိုသော် လည်းကောင်း, သူတစ်ပါး သားကိုသော် လည်းကောင်း, ရှင်ပြုပေးရာတွင် လည်းကောင်း ကလေး မည်သည့် အရွယ်တွင် ရှင်ပြုသင့်ပါသနည်း။ (၆၀)

(၈) ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာတွင် လပြည့်, လကွယ် ဥပုသ်နေ့တွင် ဆောက်တည်ခြင်းသည် အခြားသော နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းထက် အကျိုးများပါသလား။ (၆၉)

(၉) သီလယူရာ၌ ရဟန်းသံဃာတော်များထံတွင် ယူခြင်း, ဘုရားဆင်းတုရှေ့တွင် မိမိဖာသာ ယူခြင်းတို့ မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။ (၇၂)

(၁၀) သီလဆောက်တည်ရာ၌ သီလယူကြိုးဖြစ်သော ပါဠိအင်္ဂ များကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရပါသလား။ (၇၃)

(၁၁) တစ်ခါသီလယူသွားလျှင် နောက်နေ့၌ သီလမယူဘဲ ဆက်၍ ဥပုသ်စောင့်နိုင်ပါသလား။ (၇၄)

*

အကုသိုလ်နှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

(၁) ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်း, ဘုရားရင်ပြင်တော်တို့တွင် ဖိနပ်စီးလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း၊ ဖိမွိုသာရမင်း ဓားခွဲခံရခြင်းနှင့် မည်သို့ ဆက်စပ်ပါသနည်း။ (၇၆)

(၂) သိမ်အတွင်း၌ ဒါယိကာမများ ဝင်နိုင်ပါသလား၊ မဝင်ရဟု တားမြစ်ထားပါလျက် ဝင်လာပါက မည်သို့အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၈၀)

(၃) ဈေးမှ သားငါးကို ဝယ်ယူစားသောက်ခြင်း, အလှူလုပ်ရန် သားငါးကြိုတင်မှာထားခြင်း, မိမိအတွက်သတ်၍ ချက်ပေးသော အသားဟင်းများကို သိလျက်နှင့် စားခြင်းတို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသလား။ (၈၀)

(၄) မိမိကြောင့် သူတစ်ပါးအသက်သေတိုင်း ပါဏာတိပါတကံထိုက်ပါသလား။ (၈၂)

(၅) ပါဏာတိပါတကံ ကျူးလွန်ရာတွင် လူသတ်ခြင်း, ဆင်သတ်ခြင်းနှင့် ပုရွက်ဆိတ်သတ်ခြင်းတို့၌ မည်သို့ အပြစ်ခြားနားပါသနည်း။ (၈၅)

ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်းသိက္ခာနှင့်စပ်သော မေးခွန်းများ

(၁) ရဟန်းတော်များသည် မိမိ၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာမဟုတ်သောသူ၏ အိမ်တွင်းသို့ဝင်၍ ဆွမ်းစသောပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါသလား၊ (၈၇)

(၂) မိမိအား လှူလိုက်သော ပစ္စည်းကို "ဒီဟာမကြိုက်ဘူး၊ ဟိုဟာပေးပါ" ဟူ၍ ရဟန်းတော်များ ပြောနိုင်ပါသလား။ (၈၇)

(၃) မိမိအား လှူချင်လာအောင် ဝါဒဖြန့်တရား ဟောနိုင်ပါသလား။ (၈၈)

(၄) ရဟန်းများသည် တရားသဖြင့် မိမိပိုင်သော ပစ္စည်းကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပေးလှူနိုင်ပါသလား။ (၈၉)

(က) ကျောင်းရှိသံဃာအားလုံး။
(ခ) မိမိနှစ်သက်လိုလားသော ရဟန်းသာမဏေ တစ်ပါး-ပါး။
(ဂ) ကျောင်းသား။
(ဃ) မိဘဆွေမျိုး။
(င) လူဘဝက ဇနီး, သားသမီး။
(စ) ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ-ဒကာမ။
(ဆ) ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာမဟုတ်သော ဒကာ-ဒကာမ။

(၅) ရဟန်းတော်များက ဝိနည်းတော်အရ မပေးသင့်သော ပစ္စည်းကိုပေး၍ လက်ခံရရှိသော ဒကာ-ဒကာမတို့မှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၉၂)

(၆) ရဟန်းတော်များသည် လူနေရပ်ကွက် လူနေအိမ်တွင် အခန်းငှား၍ နေနိုင်ပါသလား။ (၉၂)

(၇) ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းတော်သည် အိမ်ရှေ့၌ လူမတွေ့လျှင် လူရှိရာအိမ်အတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ပါသလား။ (၉၃)

(၈) ရဟန်းတော်များသည် ဒကာ-ဒကာမတို့ကို ခေါင်းဆောင်၍ ခရီးအတူသွားနိုင်ပါသလား။ (၉၄)

(၉) ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့သွား၍ ဈေးဝယ်နိုင်ပါသလား၊ ငွေမကိုင်ဘဲ မိမိကပစ္စည်းရွေး၍ အတူပါလာသော ဒကာအား ငွေချေစေခြင်း, ငွေယူဆောင်မလာဘဲ အကြွေးဝယ်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသလား။ (၉၄)

(၁၀) ရဟန်းတော်များသည်အလှူခံရရှိထားသော မိမိပိုင်ပစ္စည်းကို လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် လည်းကောင်း, ရဟန်းအချင်းချင်းထံမှ လည်းကောင်း ပစ္စည်းချင်း လဲလှယ်ယူနိုင်ပါ သလား။ (၉၅)

(၁၁) ရဟန်းတော်များသည် လူဝတ်ကြောင်များ၏ သားသမီးကလေးများကို ပွေ့ချီကောင်းပါသလား။ (၉၆)

(၁၂) ရဟန်းတော်များသည် ဒကာ–ဒကာမနှင့် တကွ ၎င်းတို့သားသမီးများ အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း, အိမ်ထောင်ကွဲရာတွင် အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်ခြင်းများပြုနိုင်ပါသလား။ (၉၇)

(၁၃) ရဟန်းတော်များသည် ကျောင်းကန် ဘုရားများတွင်လည်းကောင်း, လမ်းမှနေ၍ ခရီးသွား မော်တော်ယာဉ်များကို ရပ်၍လည်းကောင်း အလှူခံနိုင် ပါသလား။ (၉၈)

(၁၄) ရဟန်းတော်များသည် အောက်ပါပွဲလမ်းသဘင်များကို ကြည့်နိုင်ပါသလား၊ မကြည့်နိုင်ဘဲ ကြည့်ပါက မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၉၉)

(က) ဘောပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲ၊ နဘမ်းပွဲ၊ လှေပြိုင်ပွဲ၊ လှည်းပြိုင်ပွဲ၊ကြက်ပွဲ၊နွားပွဲ၊ အလေးမပြိုင်ပွဲ။

(ခ) မယ်-မောင်ရွေးပွဲ၊ ဖက်ရှင်ပြိုင်ပွဲ။

(ဂ) ပန်းချီပြပွဲ၊ စာပေပြပွဲ။

(ဃ) ရုပ်သေး၊ ဇာတ်၊ ရုပ်ရှင်ပြပွဲ။

(င) နိုင်ငံရေးတရားပွဲ။

(၁၅) ရဟန်းတော်များ ဖဲရိုက်ခြင်း၊ အရက်သောက်ခြင်းတို့ ပြုပါက မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၁၀၀)

(၁၆) လူဝတ်ကြောင်က ရဟန်းအား သာမန်အခါတွင် ရိုက်နှက်ခြင်း၊ အရက်မူးယစ် ရမ်းကားနေစဉ် ရိုက်နှက်ခြင်း တို့တွင် အပြစ်မည်သို့ ရှိပါသနည်း။ (၁၀၁)

(၁၇) ဝိနည်းသိက္ခာအရ သိမ်တွင် ရဟန်းခံခြင်း မဟုတ်ဘဲ အယောင်ဆောင်ရဟန်းမှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။ (၁၀၁)

(၁၈) ပကာသနီယကံပြုခြင်းခံရသောရဟန်း၊အယောင်ဆောင် ရဟန်းနှင့် ပါရာဇိကကျပြီး ရဟန်းတို့ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း၊ ၎င်းတို့အား ရဟန်းအစစ်ထင်၍ လှူလျှင် မည်သို့ အကျိုးရှိပါသနည်း၊ ရဟန်းတော်အစစ် မဟုတ်မှန်းသိလျက်နှင့် လှူဒါန်းလျှင် မည်သို့အကျိုးရှိပါသနည်း။ (၁၀၂)

နိဂုံးအခန်း (၁၀၄)

ဘာသာရေးပြဿနာများ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁—ဘာသာရေး အခြေခံအခန်း

အချီ

ဂါဒီယန်သတင်းစာ အယ်ဒီတာဟောင်း ဖြစ်သော ဒုကာစိန်ဝင်းထံမှ မေးလျှောက်အပ်သော သာသာရေးရာ ပြဿနာတို့သည် ပိဋကတ်တရားတော်မှာ ရှိသည့်အတိုင်း ခက်ခဲနက်နဲကြသည် မဟုတ်ပါ၊ သို့သော် ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့်ဟု အကြောင်းပြရုံဖြင့် ထိုအဖြေကို ယခုခေတ် လူအများစုက ကျေကျေနပ်နပ် လက်ခံလိုကြမည် မဟုတ်သောကြောင့် ဘုရားဟောတော်မူရ, ပညတ်တော် မူရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပါ သဘောပေါက်ကြဖို့ရန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဘာသာရေး အခြေခံကို အကျဉ်းမျှပြပါဦးမည်။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အရင်းခံ

"ဝိဇ္ဇာ"ဟု ခေါ်သော ဉာဏ်သည် သိစရာဟူသမျှကို သိတတ်၏၊ ထိုဝိဇ္ဇာ၏ ပြောင်းပြန်တရားကို "အဝိဇ္ဇာ"ဟုခေါ်၏၊ "မောဟ" ဟုလည်း ခေါ်၏၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်ရသော မောဟသည် သိစရာဟူသမျှကို မသိတတ်ရုံတွင်မက ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ကိုပင် ဆန့်ကျင်

ဘက် ပြုလုပ်၍ မသိအောင် ကာကွယ်ဖုံးအုပ် ထားသော၏၊ တဏှာကို "လောဘ" ဟု လည်းကောင်း "ရာဂ" ဟု လည်းကောင်း ခေါ်၏၊ ထိုတဏှာ (လောဘရာဂ) သည် လိုချင်တပ်မက်မောတတ် သဘောတတ်၏၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသောတရား ၂-ပါးသည် သတ္တဝါတိုင်းဝယ် (သစ်ပင်၏ ရေသောက်မြစ်ကဲ့သို့) အခြေခံ အမြစ်ဖြင့် ငြိတွယ်ကိန်းဝပ်လျက် မပြတ်တည်ရှိနေ၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဘုန်းကြီးတို့ တစ်တွေသည် အဝိဇ္ဇာ ဖုံးကွယ်မှုကို ခံနေရသဖြင့် သိသင့်သော အရာတွေကို မသိကြရ၊ မဟုတ်မမှန်တာတွေကိုပင် အမှန်ထင်လျက် တဏှာဖြင့် တပ်မက်ခင်မင်လိုချင်တွယ်တာ၍ သာယာနှစ်သက်နေကြလေသည်။

သန္ဓေတည်စဉ် အဝိဇ္ဇာတဏှာ

ဘုန်းကြီးတို့၏ ဤဘဝ၌ ပထမဆုံး စိတ်ဖြစ်ရာ အချိန်အခါသည် ဘာလောက်မျှ မကြာပါ၊ တစ်စက္ကန့်အချိန်ကို ကုဋေများစွာ စိတ်လျှင် တစ်စိတ်လောက်သာ ကြာပါသည်၊ ထိုအချိန်ကလေးဝယ် စိတ်ကလေးတစ်ခု (စိတ်နှင့်အတူ ဖြစ်လေ့ရှိသော) စေတသိက်ကလေးတွေ ၃၃-ခုနှင့် ရုပ်ကလာပ်စည်း ၃-ခုမျှ စတည်မိကြပါသည်၊ ထိုသို့ စိတ် စေတသိက် ရုပ်အစုတို့၏ စတည်မှုကို "သန္ဓေတည်ခြင်း" ဟု ခေါ်ပါသည်။

ပါဠိလို "ပဋိသန္ဓိ" မှ သန္ဓိယူ၍ "သန္ဓေ" ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ [ပဋိသန္ဓိ-ရှေ့ဘဝအပြတ်တွင် နောက်ထပ် ဆက်စပ်၍ဖြစ်သော တရားစု] ထိုသန္ဓေတည်စ "ပထမစိတ် စေတသိက်

ရုပ်ကလာပ်အစု”ဟူသော ခန္ဓာကိုယ်ကလေးသည် အကောင်းဆုံး မှန်ပြောင်းကိုတပ်၍ ကြည့်သော်လည်း မျက်စိဖြင့် မြင်နိုင်သေးသည် မဟုတ်ပါ၊ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဤဘ၀၌ စတည်ခဲ့ရာ ရုပ်ခန္ဓာ(စိတ်စေတသိက်ဟူသော)နာမ်ခန္ဓာသည် ဤမျှလောက် သေးငယ်သော်လည်း ထိုရုပ်နာမ် ခန္ဓာကိုယ်ကလေး၌ အဝိဇ္ဇာဓာတ် တဏှာဓာတ်ကား အဆက်မပြတ်ဘဲ ပါမြဲပါလျက် ရှိပါသည်။

အဝိဇ္ဇာတဏှာတို့ သတ္တိပြပုံ

ဤပြခဲ့သောနည်းဖြင့် သန္ဓေတည်ပြီးသော သတ္တ၀ါ ကလေးသည်တစ်စက္ကန့်အချိန်ကို ကုဋေများစွာ စိတ်လျှင် သန္ဓေတည်ချိန်မှ စ၍ ၁၇-စိတ်လောက်ကြာသော အချိန်မှာ ဓာတ်အဖြစ်ဖြင့် ပါခဲ့သော တဏှာသည် မိမိ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကလေးကို နှစ်သက်တွယ်တာမှု သတ္တိပြကာ (အဝိဇ္ဇာနှင့်အတူ) ဖြစ်လာလေတော့၏၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေးတို့နှင့်တကွ ဒုက္ခမျိုးစုံပေးမည့် ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်ရကား စင်စစ် နှစ်သက်တွယ်တာ ချစ်ခင်စရာ မကောင်းပါချေ၊ သို့သော် ထိုအဖြစ်တွေကို အဝိဇ္ဇာက မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးကွယ်ထားသောကြောင့် (မျက်စိ ကန်း တစ္ဆေမကြောက်သကဲ့သို့) တဏှာက မကြောက်ဘဲ ယနေ့တိုင်အောင် မိမိကိုယ်ကို အချစ်ဆုံး အဖြစ်ဖြင့် ချစ်၍နေလေသည်၊ [နတ္ထိ အတ္တသမံ ပေမံ-မိမိကိုယ်နှင့် တန်းတူသော ချစ်စရာသည် ကမ္ဘာလောက၌ မရှိ။–သဂါထာဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် ဒေဝတာ သံယုတ်။]

ဖွားမြင်ပြီးသောအခါ သတ္တဝါပြပုံ

ဖွားမြင်ပြီးစ အခါ၌ များစွာသော သတ္တဝါတို့သည် အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးကွယ်မှုကြောင့်ဘာတစ်ခုမျှအမှန်အတိုင်း မသိကြချေ၊ အမှန်အတိုင်း မသိကြသော်လည်း တဏှာ၏တောင့်တမှုကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုကို စားသောက်လိုသော သဘောမှာ (မည်သူမျှသင်၍ မပေးရဘဲ)အလိုလို ပေါ်လာ၏၊ ရက်ကလေး အနည်းငယ်ရလျှင် မိမိကို ယုယပိုက်ထွေး၍ နို့ချိုတိုက်ကျွေးသော မိခင်ကို (မည်သူမျှ မသင်ပေးရဘဲ) တဏှာဖြင့် ချစ်ခင်လာ၏၊ လသားအရွယ်ရောက်၍ မျက်စိဖြင့် မြင်ပြတ် နားဖြင့် ကြားတတ်လာသောအခါ ယုယုယယနှင့် ချော့ကြမြှူကြသည်ကို တဏှာဖြင့် သာယာကြ လေတော့သည်၊ ဤသို့လျှင် နွားကလေး၌ ပေါက်၍လာသော ဦးချိုသည် နွားကလေးကြီးလေ ဦးချိုရှည်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့ သတ္တဝါတိုင်း၌ ခေတ်ခံပါနေသော တဏှာသည် သန္တတည်စမှစ၍ အထင်အရှားဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရာ သတ္တဝါကြီးလေ တဏှာလေ=ဘ ကြီးလေပင် ဖြစ်ချေတော့သည်။

ထိုအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် မကောင်းတရားတိုးပုံ

သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာအစဉ်၌ လောဘ ဒေါသ မာန ဣဿာ မစ္ဆရိယ ဒိဋ္ဌိတို့သည် အလွန်ဆိုးဆိုးဝါးဝါးဖြစ်တတ်သောတရားများတည်း၊ ထိုတရားအားလုံးပင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို အရင်းခံ၍ ဖြစ်တတ်ကြ၏။

ရှင်းပြပါဦးမည်။

အပြစ်ကို မမြင်နိုင်သော အဝိဇ္ဇာ, မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခင်သော တဏှာကြောင့် မိမိ၏ တိုးတက်သာယာရေးကိုမျှော်တွေးကာရူပ ါရုံ သဒ္ဒါရုံစသော ကာမဂုဏ် အာရုံများကို လိုချင်သော လောဘ ဖြစ်ရ၏။

လိုချင်တိုင်း မရလျှင် စိတ်ဆိုးမှု ဒေါသ ဖြစ်ရ၏။

လိုချင်တိုင်း ရပြန်လျှင် ခံစားသော လောဘအပြင် ထပ်၍လိုချင်သော လောဘနှင့် စိတ်ကြီးဝင်သော မာနလည်း ဖြစ်တတ်၏။

ထိုကဲ့သို့ လိုချင်စရာကောင်းသော လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တွေကို အပိုင်အဆိုင်ရှာနေကြရာ ကိုယ်ထက် သာနေသူကို (သို့မဟုတ် သာဖို့ရန် အလားအလာရှိသူကို) မနာလိုသော ဣဿာ ဖြစ်တတ်၏။

မိမိကဲ့သို့ သုံးစွဲနိုင်အောင် မဝေခြမ်းနိုင်သော (ဝန်တိုသော)မစ္ဆရိယလည်း ဖြစ်တတ်၏။

အဝိဇ္ဇာ၏ အပြစ် မမြင်အောင် ဖုံးကွယ်မှုနှင့် တဏှာ၏ မိမိကိုယ်ကိုခင်မင်မှုကြောင့် မိမိ၏ရုပ်နာမ် အစုတွင် ရုပ်တစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ၊ နာမ်တစ်ခုခုကို ဖြစ်စေ၊ အကောင်အထည်ဟုထင်ကာ မပျက်နိုင်ဘဲ ခိုင်မြဲသော အတ္တဟု ယူမှားသော ဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်ကြရ၏၊ ဤအတ္တဒိဋ္ဌိကို အခြေခံ၍ ယခုခေတ်ဖြစ်ရိုး ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးလည်း ဖြစ်ကြရလေသည်။

ဤနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဟူသော အကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် မကောင်းတရားတွေ ခန္ဓာကိုယ်၌ တိုးပွားလျက်ရှိရကား ထိုမကောင်းတရားစုကြောင့်ပင် မကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု စိတ်မှုတွေကိုပြုမိကာ အပါယ် ၄-ပါး၌ဖြစ်ကြရ, ကောင်းသော ဘဝ၌လည်း မကောင်းမှုဒုက္ခတွေကို တွေ့ကြုံကြရလေသည်။

အမြစ်ပြတ်မှု အဖြစ်ရပ်မည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အကြောင်း ၂-ပါးကြောင့် လောဘ ဒေါသ စသော မကောင်းတရားတွေသာ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်သေး၊ ရောက်လေရာ ဘဝဝယ် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် တွေ့၍ ထိုသူတို့၏ အဆုံးအမကို နာယူသောကြောင့် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာကို အရင်းခံ၍ ဒါန သီလ ဘာဝနာ စသော အကောင်းတရားများလည်း ဖြစ်တတ်ကြပေသည်၊ ထိုဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကြောင့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖြစ်ပြန်ရာဝယ် လောဘ ဒေါသ မာန်မာနနှင့် ဣဿာ မစ္ဆရိယဒိဋ္ဌိစသော တရားဆိုးတို့လည်း ပွားတိုးပြန်၏၊ ထို တရား ဆိုး တွေ ကြောင့် မကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှု စိတ်မှုတို့ကို ပြုမိပြန်ရာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်ဟူသော အပါယ် ၄-ပါး၌ ထိုက်သလို ဖြစ်ကြရပြန်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဟူသော အမြစ်မပြတ်သေးသမျှ သံသရာဝယ် အဖြစ်မရပ်သေး ဘဲ အဝိဇ္ဇာကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်မှသာ သံသရာ၌ အဖြစ်ရပ်နိုင်ပေသည်။ [သံ-ရှေးရှေး ရုပ်နာမ်ချုပ်လျှင် နောက်နောက် ရုပ်နာမ် ဆက်စပ်လျက်+သာရ-ဖြစ်ခြင်း။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကို ပင်လယ်လို သံသာရ, မြစ်မာလို သံသရာဟု ခေါ်သည်။]

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အထူအပါး ကွဲပုံ

အဝိဇ္ဇာကို မောဟ, တဏှာကို လောဘဟု ခေါ်၏၊ ထိုလောဘ မောဟနှင့် ဒေါသ တို့သည် မြူမှုန်များနှင့် တူကုန်၏၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့၏ အဆုံးအမကြောင့် ရရှိသော အသိဉာဏ် သည် မျက်စိနှင့်တူ၏၊ ပကတိမျက်စိ၌ မြူမှုန်တွေ ကပ်ဝင်လျက် ရှိရာ ထိုမြူမှုန်တို့များနေလျှင် မျက်စိအမြင်လည်းညှို့၍ ထိုမြူမှုန် နည်းပါးလေ အမြင်ကောင်းလေဖြစ်၏၊ ထို့အတူ ဉာဏ်မျက်စိ၌ လောဘ ဒေါသ မောဟဟူသော မြူ (သလာ)တွေများလေ ဉာဏ်အမြင် မသန့်ရှင်းလေဖြစ်၍ မြူ သလာနည်းလေ ဉာဏ် အမြင် သန့်ရှင်းလေ ဖြစ်၏၊ ပကတိမျက်စိ၌ မြူသလာ အထူ အပါးရှိသကဲ့သို့ ဉာဏ်မျက်စိ၌လည်း လောဘစသော မြူသလာ အထူအပါး ရှိနိုင်လေသည်။

ထူခြင်းပါးခြင်း၏ အကြောင်း

သတ္တဝါတို့သည် ဖြစ်လေရာဘဝ၌ လောဘ အာရုံ ကာမဂုဏ်တွေကို ရှာဖွေကြ ခံစား ကြရ၏၊ ထိုခံစားမှုကြောင့် လောဘတဏှာ ကိလေသာ မြူခေတ်သည် မသိမသာ ထူ၍ထူ၍ နေရစ်၏၊ ဒေါသ ဖြစ်လောက်သော အာရုံကိုကြောင့် ပြင်းထန်သော ဒေါသဖြစ်သောအခါ ဒေါသကိလေသာ မြူခေတ်လည်း မသိ မသာ ထူ၍ထူ၍ နေရစ်၏၊ လောဘ ဒေါသ ထူသလောက် မောဟမြူခေတ်လည်း ထူ၍ နေရစ်သည်ပင်၊ ပညာရှိ သူတော် ကောင်းတို့၏ တရားမှန်ကို နာခံ၍ လိုက်နာပြုကျင့်သောအခါ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ တိုးပွားသဖြင့် ထိုကိလေသာမြူတို့ သည် မသိမသာ နည်းပါး၍ နည်းပါး၍ သွားပြန်၏၊ ဒါန

သီလ ဘာဝနာစသော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုတုန်းအခိုက်၌လည်း ထိုကိလေသာ မြူသလာတို့ အထိုက်အလျောက် နည်းပါးသွားကြသည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ဒါန သီလစသော ပါရမီတွေ အလွန် များသောအခါ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတို့သည် ကြီးမားသည်ထက် ကြီးမားကြကုန်၏၊ ဉာဏ်ပညာ ကြီးမား သလောက် လောကီအာရုံကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်တွေကိုမြင်နိုင် ရကား ကိလေသာ မြူသလာတို့သည် နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါး၍ သွားကြရပေသည်။

ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူခြင်း

ရှေးရှေး ဘဝပေါင်းများစွာတို့၌ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အပေါင်းအသင်း များ၍ ကိလေသာမြူနည်းပါးသဖြင့် အသိ ဉာဏ် အမြင်မှန်ရသူတို့မှာ မိမိတို့၏ ကောင်းသော အလေ့အကျင့် လိုက်၍ အဆင့်ဆင့် အသိအမြင် ကွာခြားကြ၏၊ ထိုသို့ကွာခြား သည် အားလျော်စွာ ဒါနသီလစသော ကောင်းမှုကို ပြုရာ၌ လည်း ရည်ရွယ်ချက်ခြင်း မတူကြ၊ တချို့က မိမိတစ်ယောက် အတွက် အကျိုးရမှုကို ရည်ရွယ်၍ပြုကြ၏၊ တချို့ကား အများ ကောင်းစားရေးကို ရည်ရွယ်၍ ပြုကြ၏၊ အများကောင်းစားမှု ကို ရည်ရွယ်၍ပြုသူသည် သာ၍သာ၍ ကိလေသာ မြူနည်း ပါးရကား သာ၍သာ၍ ဉာဏ်ပညာလည်း ကြီးမားလာ၏၊ နောက်ဆုံး၌ကား မည်သူနှင့်မျှ မတူအောင် သီလလည်း ကြီးမား, သမာဓိလည်း ကြီးမား, ပညာလည်း ကြီးမား သဖြင့် သတ္တဝါ အားလုံးတို့ထက် ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါး ဘုရားတစ်ဆူဖြစ်တော်မူလာရပေသည်၊ ဤသို့ထူးခြား

သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး ဖြစ်တော်မူလာခြင်းကိုပင် (မေနအာရုံနှင့် တွေ့ရှိပဒုမ္မာ ကြာငုံပွင့်ခြင်းနှင့် တူစွာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် တွေ့ရှိ ဉာဏ်ပညာ ပွင့်လင်းလာသောကြောင့်)ဘုရား ပွင့်တော်မူခြင်း]ဟု ကျမ်းစာတို့၌ **ခေါ်**စမှတ် ပြုကြသည်။

ကာလအလွန်ကြာမှ ပါရမီပြည့်စုံ သတ္တဝါတို့အား သနားတော် မူသော မဟာကရုဏာ တော်ကို အခြေခံ၍ သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာကိုသာ ဆောင်လိုသော ဆန္ဒတော်ဖြင့် ကောင်းမှုပါရမီတို့ကို ဖြည့်တော်မူ ကြသော အလောင်းအလျာ တို့သည် အနည်းဆုံးအားဖြင့် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ တစ်သိန်း ကာလကြာအောင် မဆုတ်မနစ် ဖြည့်ကျင့်နိုင်မှ ပါရမီပြည့်ဝ၍ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူကြသည်၊ ထိုအချိန်ကာလ မပြည့်မီ အကြား၌ အသက်ပေါင်း စည်းစိမ်ပေါင်း မည်မျှစွန့်၍ ပါရမီဖြည့်ကြ သော်လည်း မပြည့်ဝနိုင်ပေ၊ ဥပမာ—အချိန်သင့်မှ မှည့်ရင့်မည့် သစ်သီးကို အချိန်မသင့်မီ နုသောအခိုက်၌ အုပ်လျှင် မမှည့်ဘဲ ပုပ်သွားတတ်၍ အချိန်သင့်သော အခါ၌ကား မအုပ်ဘဲလည်း အလိုလို မှည့်လာသကဲ့သို့တည်း။

ဗုဒ္ဓ၏ မျှော်မှန်းတော်မူချက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အလောင်း အလျာ အဖြစ်ဖြင့် ကျင်လည်ခဲ့ရာ ဘဝပေါင်း များစွာ၌ သတ္တဝါတို့ အပေါ်ဝယ် သနားကျင်နာ ကရုဏာတော်ကို အခြေခံ၍ ချမ်းသာနိုင်သမျှ ချမ်းသာခွင့်ရအောင် ဆောင်တော်မူခဲ့သည် အားလျော်စွာ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော အခါ၌လည်း သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာ

အောင် ဆောင်တော်မူပေသည်၊ ထိုဆောင်တော်မူပုံသည် အလောင်းအလျာ ဘဝများစွာထက် ကြီးကျယ်၏၊ သတ္တဝါတို့ အကျိုးရဖို့အတွက် မျှော်မှန်းတော်မူချက်လည်း အလွန် အလွန်လေးနက်၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့သန္တာန်ဝယ် ချမ်းသာသုခ ပို၍ရအောင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာတို့ နည်းပါးသည်ထက် နည်းပါးအောင် နောက်ဆုံး၌ ထို ၂-မျိုးလုံး ကုန်ခန်း၍ရဟန္တာ ဖြစ်အောင် မျှော်မှန်းတော်မူပါသည်။

တရားတော်၏ မူ ၃-မျိုး

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရားဖြစ်တော် မူလာသော အခါ မျှော်မှန်းတော်မူချက်နှင့် ကိုက်ညီအောင် တရားတော် ၃-မျိုးကို ဟောပြတော်မူ၏၊ ထို ၃-မျိုးကား ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုတ္တန်ဟူသော နာမည်အားဖြင့် ထင်ရှားကြပေသည်၊ ထိုတရား ၃-မျိုးလုံးပင် တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး မတူကြပေ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မူလရည်ရွယ်တော် မူချက်အတိုင်း မူအားဖြင့် ၃-မျိုးပင် ကွဲပြားလျက် ရှိချေသည်၊ ဝိနည်းပညတ်တော်ကို ဟောဖော် ပညတ်တော်မူရာ၌ ရဟန်းတော်များ၏ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုကို မူထားတော်မူ၏၊ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မူရာ၌ အစစ်အမှန် သဘောတရားတွေကို ခွဲခြားသိဖို့ရန် မူထားတော်မူ၏၊ သုတ္တန်တရားတော်ကို ဟောတော်မူရာ၌ တရားနာသူတို့ နားလည်ဖို့ရန် နားလည်သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြဖို့ရန် ကျင့်သည့်အတွက် ချမ်းသာသုခ ရကြဖို့ရန်နှင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြဖို့ရန် မူထားတော်မူသည်။

ဝိနည်းတရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး

ဝိနည်း တရားတော်အရ ကျင့်ရသော သီလ သိက္ခာများတွင် တချို့သီလသည် အကုသိုလ်အပြစ် မဖြစ်စေဘဲ အဝိဇ္ဇာ တဏှာနည်းပါးအောင် ပညတ်တော်မူရသော သီလဖြစ်၏၊ အချို့ သီလကား အကုသိုလ်အပြစ် မရှိသော်လည်း လူအများ အမြင် မတော်သဖြင့် (လူအများ ကျေနပ်အောင်) ပညတ်တော်မူရ သော သီလဖြစ်သည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော် တည်တံ့ ရေး၌ ရဟန်းတော်များသည် သာသနာ့အတွင်းကနေ၍ သာသ နာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရသော အတွင်း ဝန်ထမ်းများဖြစ်၏၊ လူဝတ်ကြောင် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကား ပစ္စည်း ၄-ပါး ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် သာသနာ့အပြင်ကနေ၍ တာဝန်ထမ်း ရသောအပြင်ဝန်ထမ်းများ ဖြစ်ကြပေသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် အပြင်ဝန်ထမ်းသူ ဒါယကာ ဒါယိကာ မတို့က မကြည်ဖြူ၍ မထောက်ပံ့ကြလျှင် သာသနာ့ဝန်ကို အတွင်းဝန်ထမ်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မထမ်းနိုင်တော့ရကား ဧကန်မုချ သာသနာ ကွယ်ရမည်သာ၊ ထို့ကြောင့်ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်များသည်လူအများ၏ကြည်ညို ဖွယ်ရှိအောင် ပညတ်ရသော သိက္ခာပုဒ်တော်များဖြစ်၏၊ သို့ပါ လျက် လူအများက ကြည်ညိုချင်ကြည်ညို မကြည်ညိုချင်နေ၊ ငါလုပ်ချင်သလိုလုပ်မည်ဟုဆိုလျှင် လူအများကလည်း "လုပ် ချင်သလိုလုပ်ကြလေ, မထောက်ပံ့ဘဲ နေရုံသာ" ဟု နေကြပေ လိမ့်မည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဝိနည်းတော်ကို ကျင့်သူမရှိလျှင် သာသနာကွယ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဝိနည်းတော်လာ အကျင့်သီလသိက္ခာသည် သာသနာတော်၏ အသက်သွေးကြော ဖြစ်ပါပေသည်။

အဘိဓမ္မာတရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး

အစစ်အမှန် အထင်အရှား ရှိသော အရာဝတ္ထုကို "သဘာဝ"ဟု ခေါ်၏၊ [သ-အထင်အရှား ရှိသော+ဘာဝ-အထည်ကိုယ် အရာဝတ္ထု] "လောဘ" ဟု ခေါ်လျှင် "လိုချင်မှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "ဒေါသ"ဟု ခေါ်လျှင် "စိတ်ဆိုးမှု စိတ်ပျက်မှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "မောဟ"ဟု ခေါ်လျှင် "မသိမှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "ပညာ"ဟု ခေါ်လျှင် "အမှန်အတိုင်းသိမှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ "သဒ္ဓါ"ဟုခေါ်လျှင် "အမှန်ကိုယုံမှု ကြည်နူးမှု" အထင်အရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို ခေါ်၏၊ အဘိဓမ္မာသည် ဤသို့သော သဘာဝ (အစစ်အမှန်ရှိသော) တရားစုကို ဟောပြသော တရားတော် အထူးပေတည်း၊ "ထိုသဘာဝတရားစုသည် မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြရ၏၊ မည်သည့်အကြောင်း ပေါ်လာလျှင် မဖြစ်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းကြရ၏"ဟု အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်မှုကိုလည်း အဘိဓမ္မာ၌ ဟောတော်မူ၏၊ သုတ္တန်၌ ဤကဲ့သို့ ဟောတော်မူချက်တွေ ရှိပါပေ၏၊ သို့သော် သဘာဝဓမ္မအချက် အကြောင်းအကျိုး ဆက်ပုံတွေ သုတ္တန်ထက်သာလွန်များပြားသောကြောင့် ဤတရားတော်ကို "အဘိ-သုတ္တန်တရားထက်သာလွန်ထူးခြားသော+ဓမ္မ-တရား" ဟု နာမည်တပ်၍ "အဘိဓမ္မ" ဟု ခေါ်ဝေါ် အပ်ပေသည်။

သုတ္တန်တရားတော်၏ ဂုဏ်ထူး

သုတ္တန်တရားတော်ကိုဟောတော်မူရာ၌ သဘာဝဓမ္မ ရှိသမျှကို လိုက်တော်မမူ၊ တရားနာယူသူတို့ နားလည်လောက်ရုံသာ ဟောတော်မူ၏၊ နားလည်ရုံ ဟောတော်မူရာ၌လည်း တရားနာသူ၏ အလိုဆန္ဒကို လိုက်၍ နှစ်ခြိုက်လောက် လက်ခံနိုင်လောက်အောင် ဟောတော်မူ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကိုယ်တော်မြတ်၏ ဩဝါဒကို နာခံနိုင်မည့်သူတို့အား "သင်္ကျေနပိ ဝိနေတိ–အနုနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမတော်မူ၏၊ ဖရုသေနပိ ဝိနေတိ—အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမတော်မူ၏၊ သဏှဖရုသေနပိ ဝိနေတိ–အနုအကြမ်း ၂-ပါးစုံ ရောပြွမ်း၍လည်း ဆုံးမတော်မူပါသည်၊ ဤသို့ အလိုလိုက်၍ နှစ်ခြိုက်လောက်အောင် ဆုံးမတော် မူသောကြောင့် တချို့မှာ တရားတော်အဆုံး၌ (သို့မဟုတ် တရားတော်အတိုင်းကျင့်၍) အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကုန်ခန်းသော ရဟန္တာဖြစ်ကြ၏၊ အချို့ကား အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကုန်ဖို့ရန် အခြေခံပါရမီရ၍ ယခုဘဝ၌ပင် ထိုက်တန်သော သုခဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရ၏၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်တရားတော်များသာ တရားနာသူ တရားကျင့်သူတို့အတွက် ထူးထူးခြားခြား အကျိုးများသော တရားတော် ဖြစ်ပါပေသည်။

လိုရင်းအချုပ်

လိုရင်းအချုပ်မှာ (၁) သတ္တဝါတိုင်း၌ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ အခြေခံ ပါနေ၏၊ (၂) ထိုတရား ၂-ပါး မကုန်ခန်းသမျှ သံသရာ၌ ဒုက္ခမျိုးစုံခံ၍ တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ ကျင်လည်နေကြ ရမည်သာ ဖြစ်၏၊ (၃) အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကုန်ခန်းမှ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်၍

သံသရာဘဝအစဉ် ပြတ်နိုင်မည်၊ (၄) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ တစ်ဆူ ပွင့်တော်မူလာခြင်း၏ ပဓာနအကျိုးမှာ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ကုန်ခန်းဖို့ရန်နှင့် မကုန်ခန်းသေးသူများအတွက် အဝိဇ္ဇာခေါင်းတဏှာခေါင်း နည်းပါး၍ ထိုက်တန်သော သုခကို ရကြဖို့ရန် ဖြစ်၏။ (၅) ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုတ္တန် တရား ၃-မျိုးသည် ထိုအကျိုးကို ထိုက်တန်သမျှ ပေးနိုင်သော ဩဝါဒတော်များဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဒကာစိန်ဝင်း၏ ဘာသာရေးရာ ပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုရာ၌ တချို့ပြဿနာဝယ် ဤပြခဲ့သော အချက်များကို ညွှန်ပြ၍ ဖြေဆိုရပါလိမ့်မည်။

ဘာသာရေးအခြေခံ ပြီး၏။

၂-ဒါနနှင့် စပ်သော မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုခန်း

(၁) "ဒါန သီလ ဘာဝနာဟူသော ကုသိုလ်ရေး ၃-ပါးတွင် မည်သည်က လောကုတ္တရာ အကျိုးပေး အကောင်းဆုံးပါနည်း"ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား-

ဒါနထက် သီလသည် အကျိုးပေးသာ၏၊ သီလထက် ဘာဝနာက သာလွန်၍ အကျိုးပေးပါသည်၊ ထိုသို့ အကျိုးပေးရာ၌ ဒါနနှင့် သီလသည် လောကီဘုံ၌သာ အကျိုးပေးနိုင်၏၊ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် လောကုတ္တရာ (မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်) အကျိုးကို မပေးနိုင်၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကသာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာအကျိုးကို ပေးနိုင်သည်။

ခွဲပါဦးမည်....။

ဒါနထက် သီလကသာလွန်ပုံကို ကိုယ်ကျင့် အဘိဓမ္မာကျမ်း သီလအခန်း၌ အကျယ်ပြထားပြီ၊ ဤနေရာ၌ ဒါနထက် သီလက သာလွန်ပုံကို အကြောင်းတစ်မျိုး ပြပါဦးမည်၊ "မည်သည့် ကုသိုလ် ကောင်းမှု အလုပ်မဆို အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို ပယ်ရာ၌ အထိရောက်ဆုံး အလုပ်သည် သတ္တိအထက်ဆုံး အကျိုးပေးနိုင်ဆုံးဖြစ်၏" ဟု ရှေးဦးစွာမှတ်သားပါ။

ဒါနနှင့် သီလ ဒါနပြုသောအခါ အတွင်းသန္တာန်၌ စိတ်စေတနာ အရင်းခံပါသော်လည်း စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းရာဝယ် ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသော ကာယကံအလုပ်, နှုတ်ဖြင့်"ယူပါလော့ပါ, စားပါသောက်ပါ, ဘုဉ်းပေး

ပါ''ဟု ပြောဆိုရသော ဝစီကံအလုပ်, ဤအလုပ် ၂-မျိုးကို ပြုလုပ်နေ၏၊ သီလစောင့်ရာ၌ကား ကိုယ်ဖြင့် သူ့အသက်သတ်မှုစသော မကောင်းမှုကို မပြုမိအောင်, နှုတ်ဖြင့် မုသားစသော စကားမျိုးကို မပြောမိအောင် စိတ်ကို စောင့်စည်းနေရ၏၊ ထို့ကြောင့် သီလစောင့်ရာ၌ စိတ်၏တာဝန်သည် နေရာတိုင်းမှာ အရေးတကြီး ပါဝင်နေ၏။

နှိုင်းယှဉ်ခြင်း ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရ, နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုရသော ဒါနအလုပ်သည် ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ခေတ်တည်၍ နေသော အဝိဇ္ဇာတဏှာကို တိုက်ရိုက်မထိခိုက်နိုင်, သွယ်ဝိုက်၍သာ ထိခိုက်နိုင်၏၊ စိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရသော သီလအလုပ်ကား စိတ်ကိုစောင့်စည်းတိုင်း စောင့်စည်းတိုင်းအဝိဇ္ဇာတဏှာခေတ်ကို ပါးလျှပ်သွားအောင် ထိခိုက်နိုင်၏၊ ဥပုသ်သီလကား မေထုန်မှ ရှောင်ရခြင်း, ကခြင်း သီဆိုခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့မှ ရှောင်ရခြင်း, ပန်းနံ့သာလိမ်းကျံခြယ်လှယ်ခြင်းမှ ရှောင်ရခြင်းကြောင့် တဏှာရာဂကိုတိုက်ရိုက်ပယ်ရှားနိုင်သောတရားဖြစ်ပေသည်၊ထို့ကြောင့် ဒါနထက် သီလသည် မွန်မြတ်၏၊ ဒါနထက် သီလသည်ငြိမ်သက်အေးမြ၏၊ အကျိုးပေးသောအခါ ဒါနရှင်သည် စည်းစိမ်ရှင်ဖြစ်၏၊ သို့သော် သီလအကူအညီမပါလျှင် အေးချမ်းသာယာသော စည်းစိမ်ရှင်မဖြစ်ဘဲ စိတ်ဆင်းရဲသော စည်းစိမ်ရှင်သာ ဖြစ်နိုင်၏၊ သီလအရှင်ကား ဒါနအကူအညီမပါစေကာမူ အေးချမ်းသာယာ၏၊ ဒါန အကူအညီပါလျှင်ကား အတိုင်းထက်အလွန် တံခွန်နှင့် ဘုရားကဲ့သို့ ခန့်ညား ထယ်ဝါလျက်သာ

ယာ အေးမြနိုင်ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် "သီလသည် ဒါနထက် သာလွန်မွန်မြတ်သည်" ဟု ပြောစမှတ် ပြုရပေသည်။

နိမိမင်း စဉ်းစားပုံ နိမိ(နေမိ)မင်းသည် မြို့တွင်းငါးဌာန၌ အလှူရုံများကို ဆောက်လုပ်၍ တစ်ဌာနလျှင် နေ့စဉ် တစ်သိန်းကုန် အလှူဒါနကိုပြု၏၊ ငါးပါးသီလကိုလည်း အမြဲစောင့်၍ ဥပုသ်နေ့များ၌ ဥပုသ်သီလကို စောင့်၏၊ ထိုမင်းသည် နံနက်စောစော အိပ်ရာမှထပြီးလျှင် မိမိ၏ ဒါန သီလများကို ဆင်ခြင်လေရာ "ဒါနနှင့် သီလတွင် အဘယ် အကျင့်က သာ၍ အကျိုးကြီးပါလိမ့်မည်နည်း" ဟု စဉ်းစား လေသည်။

သိကြားမင်း အဖြေ နေမိမင်း၏အကြံကိုသိ၍ သိကြားမင်း လာပြီး လျှင် "မဟာရာဇာ....ဒါနထက် သီလသည် အဆဘစ်ရာ အဆအထောင် အဆအသိန်းတိုင် အောင် အကျိုးပေး သာလွန် ပါသည်၊ သို့သော် ဒါန သီလ ၂-မျိုးလုံးပင် သူတော်စင်ပညာရှိတို့ ကြံစည်အပ်သောအလုပ် များ ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအလုပ် ၂-မျိုးလုံး၌ မမေ့ မလျော့ဘဲ အလှူကိုလည်း ပေးလှူပါ၊ သီလကိုလည်း စောင့်ပါ" ဟု ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ [မဟာနိပါတ်-နိမိဇာတကဋ္ဌကထာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤပြခဲ့သော စကားစဉ်အရ ဒါနထက် သီလ သည် အကျိုးပေးသာလွန်ကြောင်း ကောင်းကောင်း ထင်ရှားပြီ၊ ထို့ပြင်-ထပ်မံ၍ စဉ်းစားဖွယ်ရှိသေး၏၊ အပါယ်လေးပါး ဆင်းရဲဒုက္ခခံနေရသူတို့သည် ဒါန မရှိသူများ မဟုတ်ကြ၊ ဒါနရှိပါလျက် သီလပျက်မှု (သူ့ အသက်သတ်မှု, သူ့ ဥစ္စာ မပေးဘဲ ယူမှု,

သူ့မယားကို ကျူးလွန်မှု, မိမိလင်မှ တစ်ပါးသော ယောကျ်ားနှင့် ဖောက်ပြန်မှု, မုသားပြောမှု စသော အကုသိုလ်အမှု) ကြောင့်သာ အပါယ် ၄-ပါး၌ ဒုက္ခ ရောက်နေကြရသည်၊ ထိုသူတို့၌ ပါရှိသော ဒါန ကောင်းမှုသည်လည်းဂတိဝိပတ္တိဖြစ်သော ထိုအပါယ် ၄-ပါး၌ အကျိုးပေးခွင့် မရကြသဖြင့် အကျိုးမပေး နိုင်ကြချေ၊ ထို့ကြောင့် ဒါနသီလ ၂-ပါးတွင် သီလ သည်သာ ဘဝကောင်းရဖို့ ရှေ့သွားဖြစ်၍ သီလ အတွက် ဘဝကောင်းရမှ ဒါနအကျိုးပေးနိုင်သည်ဟု သဘောပေါက်ကြလျှင် ငါးပါးသီလကို အထူးစောင့် ရှောက်၍ ''ဒါနကိုကား စားဦးစားဖျားကို ရဟန်း သံဃာ ဆရာမိဘတို့အား ပေးလှူခြင်း, စားကြွင်းစား ကျန်ကို တောင်းရမ်းလာသူတို့အား ပေးခြင်း''ဖြင့် နေ့စဉ်ပြုသင့်ကြ၏၊ဒါနအကြီးအကျယ်လုပ်နိုင်အောင် သီလအပျက်ခံ၍ကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ စီးပွားမရှာ ထိုက်ဟု မှတ်ပါ။

ဘာဝနာ "ဘာဝနာ" ဟူသော ပါဠိစကားသည် "စိတ်နေစိတ်ထားကို ကြီးမားမြင့်မြတ်အောင် တိုးပွားစေတတ်"ဟူသော အနက်ကို ပြ၏၊ သတ္တဝါတို့၏စိတ် ဓာတ်သည် အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် သိဖွယ်ဟူသမျှကို မသိ တတ်သည့်ပြင်, တဏှာအစွမ်းကြောင့် ကာမဂုဏ်အာရုံများကို တောင့်တ ခင်မင် လိုချင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ပင်ကိုအားဖြင့် ကြီးမားမြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်မဟုတ်ချေ၊ အလွန် ကလေး ကလားနိုင်သော အသေးစား အညံ့စားဖြစ်နေ၏၊ ထိုအသေး စား အညံ့စားစိတ်ကို ကြီးမားမြင့်မြတ်လာအောင် သမထ

ဘာဝနာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာဟူသော ဘာဝနာ ၂-မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် တိုးပွားအောင် ကြိုးစားသောအခါ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ပါးလှပ်သွားသောကြောင့် စိတ်နေ စိတ်ထားလည်း နဂိုရှိအနေထက် ကြီးမားမြင့်မြတ်လာနိုင်ပေသည်။

သမထ ဘာဝနာ "သမထ" ဟူသော ပါဠိစကားသည် "ကိလေသာတို့ကိုလည်းကောင်း, ထိုထို ဤဤကြံစည်တတ်သော ဝိတက်စသည်ကိုလည်းကောင်း ငြိမ်းစေတတ်" ဟူသော အနက်ကိုပြ၏၊ တရားသဘောမှာ "သမာဓိ" ပင်တည်း၊ မြန်မာလို "တည်ငြိမ်သော တရား" ဟု ခေါ်၏၊ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သည် နဂိုရသဘောအတိုင်းအားဖြင့် ထိုအာရုံ ရောက်လိုက် ဒီအာရုံရောက်လိုက်နှင့် တည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ဤသမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောအခါ "ထွက်သက် ဝင်သက်" စသော အာရုံတစ်ခု၌ စိတ်စိုက်၍ထားရ၏၊ ထိုသို့ စိတ်စိုက်၍ ထားသဖြင့် ထိုအာရုံ၌ စိတ်အစဉ်မြဲနေခြင်းကို "သမာဓိရခြင်း" ဟု ခေါ်၏၊ စိတ်အစဉ်က ထိုအာရုံတစ်ခု၌ မြဲနေသောကြောင့် လောဘစသော ကိလေသာ,ဝိတက်စသော တရားတို့မပေါ်ဘဲ စိတ်အစဉ်သည်လည်း တည်ကြည်၍ နေလေသည်၊ ဤသမထ ဘာဝနာပေါက်လျှင် ဈာန်ရ၍ ကာမဂုဏ်ကင်းရာ ဗြဟ္မာ့ပြည် သို့ ရောက်နိုင်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာဓာတ်ကို များစွာပါး လှပ်အောင် ပြုနိုင်သောတရားပေတည်း။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ဝိ-အနိစ္စဟု လည်းကောင်း, ဒုက္ခဟု လည်းကောင်း, အနတ္တဟု လည်း ကောင်း အမျိုးမျိုး အမြင်+ပဿနာ=ရုပ်နာမ်အာရုံ၌ ကြည့်ရှု

နေခြင်းကို "ဝိပဿနာ" ဟု ခေါ်၏၊ တရားသဘောမှာ "ဉာဏ်ပညာ"ပင်တည်း၊ "မိမိ၏ ရုပ်ခန္ဓာနာမ်ခန္ဓာကို မမြဲသော အနိစ္စတရား, မကောင်းသောဒုက္ခတရား, အနှစ်မပါသော အကာချည်းသာဖြစ်သော အနတ္တတရား"ဟု ထပ်၍ထပ်၍ ကြည့်ရှုနေသောအခါ မှန်ကန်သော(အနိစ္စတရားကိုအနိစ္စအတိုင်း အမှန်သိသော) အသိဉာဏ်ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ နဂိုရ်က အကောင်းအမွန် နှစ်သက်စရာဟု ထင်မှတ်အောင် ကွယ်ကာသော အဝိဇ္ဇာနှင့်တွယ်တာသော တဏှာခေတ်သည် ပါးလှပ်၍ ပါးလှပ်၍ သွားလေတော့၏၊ ဤ ဝိပဿနာဘာဝနာဖြစ်အောင် ရှေးဦးစွာ သမထဘာဝနာကို တည်ထောင်ရသောကြောင့် ဤဘာဝနာ ၂-ပါးသည် အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာကို ပယ်ရာဝယ် အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်ရုံသာမက တစ်ဆင့်တက်လျှင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်သောကြောင့် သီလထက်ပင် အဝိဇ္ဇာတဏှာကို ပယ်နိုင်လောက်အောင် အကျိုးပေးကောင်းသော တရားဖြစ်ပါပေသည်၊ သို့ရာတွင် ဤဘာဝနာ ၂-ပါးကို တက်ဖို့ရန် သီလကို အခြေခံရပါသေးသည်။

(၁) အဖြေပြီး၏။

(၂)။ အလှူဒါန ပေးကမ်း စွန့်ကြဲရာ၌ (က) တိရစ္ဆာန်များအား ကျွေးမွေးပေးကမ်းခြင်း, (ခ) လူသတ္တဝါတို့အား ကျွေးမွေး ပေးကမ်းခြင်းနှင့် (ဂ) ရဟန်း သံဃာတို့အား လှူဒါန်းခြင်းတို့သည် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ကွာခြားပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။တိရစ္ဆာန်တို့အား ကျွေး မွေး ခြင်းကြောင့် ဘဝပေါင်းတစ်ရာ၌ အာယု ဝဏ္ဏ သုခ ဗလ ပဋိဘာန (သက်ရှည်, ဆင်းလှ, ချမ်းသာရ, ဗလ-ဉာဏ်ပညာ)ဟူသော အကျိုးကို ရ၏၊ [''တိရစ္ဆာန်''ဟူရာ၌ အိမ်၌ မွေးထားသော တိရစ္ဆာန်မဟုတ်, အကြောင်းအားလျော်စွာ တွေ့ရသော-ကြက် ငှက်, ခွေး, ဝက် စသော တိရစ္ဆာန်တည်း၊ ကျွေးမွေးရာ၌ တစ်ကြိမ်အတွက် အဝကျွေးခြင်းတည်း။]

အဖြေ (ခ)။ ။လူ သ တ္တ ဝါ တို့ တွင် မကောင်းသဖြင့် အသက်မွေးနေသော ဒုဿီလလူကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝပေါင်း တစ်ထောင်ဝယ် အာယုဝဏ္ဏစသော အကျိုးကိုရ၏၊ တရားသဖြင့် အသက်မွေးသော သာမန်သီလရှိသူလူကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝ တစ်သိန်းဝယ် အာယုဝဏ္ဏစသော အကျိုးကိုရ၏၊ သာသနာပ ဝယ် ဈာန်အဘိညာဏ်ရသော ရသေ့တို့ကို ကျွေးမွေးရာ၌ ကုဋေ တစ်သိန်းသော ဘဝတို့ဝယ် အာယုဝဏ္ဏစသော အကျိုးကိုရ၏၊ သာသနာတွင်းဝယ် သရဏဂုံတည်သော ဥပါသကာမှစ၍ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိသော ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့ကို ကျွေးမွေးရာ၌ ဘဝအသင်္ချေ (မရေတွက်နိုင်သော ဘဝ)တို့၌ အာယု ဝဏ္ဏစသော အကျိုးကိုရ၏။

အဖြေ (ဂ)။ ။သံဃာကို မရည်မှန်းနိုင်ဘဲ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ကိုသူ့ဒါန်းရာ၌ ထိုရဟန်းက ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်နေသေးလျှင် ဘဝအသချေတို့၌ အကျိုးပေးနိုင်၏၊ သို့သော် လူဝတ်ကြောင်တို့အား ပေးသော ဘဝအချေနှင့်ကား မတူတတ်ချေ၊ ထို ဘဝအသချေတို့၌ အာယု ဝဏ္ဏ သုခ ဗလ ပဋိဘာနချင်း အဆင့်ဆင့် သာလွန်နိုင်ပေသည်၊ လူဥပါသကာတွင် ၅-ပါး သီလရှိသူနှင့် ဆယ်ပါးသီလထိန်းသူ ကွာသကဲ့သို့ လူဝတ်ကြောင်ထက် ရှင်သာမဏေအား လှူခြင်းသည်သာ၏၊ ရှင်သာမဏေထက် ရဟန်းအား လှူခြင်းသည် သာ၏၊ ရဟန်းတွင်လည်း သီလ မစင်ကြယ်သော ရဟန်းထက် သီလစင်ကြယ်သော ရဟန်းအား လှူခြင်းသည် သာ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဘဝအသချေချင်းတူသော်လည်း အဆင့်ဆင့် သာနေပုံကိုသိပါ၊ ဤအားလုံးသည် ဥပရိပဏ္ဏာသ, ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ် ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာစကားများဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။သံဃာ့ဂုဏ်တော်ကိုပြရာ၌ "အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ-အရိယာ သံဃာတော်သည် ကောင်းမှုမျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးဖို့ရာ အတူမရှိ ကောင်းမြတ်သော လယ်ယာ ဖြစ်ပါပေသည်" ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် လယ်ယာမြေ၏ကောင်း, မကောင်း အလိုက် စိုက်ပျိုးကြသူတို့မှာ အပင်အသီး ရကြသကဲ့သို့, ထို့အတူ ကောင်းမှုမျိုးစေ့စိုက်ပျိုးကြသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလည်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလစသော အကျင့်ကောင်းရှိ-မရှိ လိုက်၍ အကျိုးရကြပေသည်၊ ဆိုပြီးစ၍ ပင်ကိုယ်က အကုသိုလ်ကံ

ကြောင့် တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ အကုသိုလ်အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကို ရကြသော တိရစ္ဆာန်တို့သည် သီလ သမာဓိ ပညာဉာဏ်လည်း မရှိရကား အညံ့ဆုံး လယ်ယာနှင့် တူကြပေသည်၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် လူ့ဘဝ၌ ကုသိုလ်အကျိုးဖြစ်သော ကိုယ်ခန္ဓာကိုရ၍ သီလမရှိသူ၊ အသင့်အတင့် သီလရှိသူ၊ အတော်ကောင်းသောသီလရှိသူတို့ကား အဆင့်ဆင့်အတန်းကွာသော လယ်ယာမြေကောင်းများနှင့် တူကြ၏၊ ထို့ကြောင့် လယ်ယာအမျိုးမျိုး၌ အလှူဒါနမျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးသူတို့မှာ အဆင့်ခြင့် ကွဲပြားသော အကျိုးကို ရကြသည်ဟု မှတ်ပါ။

(၂) အဖြေ ပြီး၏။

(၃) "အလှူဒါနကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ (က) လှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ တန်ဖိုး၊ (ခ) အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှု၊ (ဂ) အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ် အတွက် အလှူပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု၊ (ဃ) ဒါနရှင်၏ စေတနာ စသည်တို့တွင် မည်သည့်အပေါ်၌မူတည်၍အကျိုးပေးပါသနည်း" ဟူသော အမေး၌ အဖြေကား....

ဒါနရှင်၏ စေတနာ အပေါ်၌ မူတည်၍ အကျိုးပေးပါသည်၊ သို့သော် လှူဖွယ်ဝတ္ထု စသည်တို့ကလည်း အထောက်အကူပြုကြပါသေး၏။

အကျယ်ပြပါဦးမည်။

သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အစဉ်သည် မြစ်ရေအယဉ်စီးနေသကဲ့သို့ တစ်ခုပြီးတစ်ခုပျက်ကာဖြစ်ကာ တစ်စဉ်တစ်တန်းကြီး ဖြစ်ပျက်နေ၏၊ ထိုစိတ်အစဉ်တွင် "စေတနာ"ဟုခေါ်ရသော တရားတစ်မျိုးလည်း ပါဝင်၏၊ "စေတနာ" ဟူသော ပါဠိစကားသည် "လှုံ့ဆော်ပေးသောတရား" ဟု အနက်ထွက်၏၊ သတ္တဝါအများ၏ စိတ်သည် အိပ်ပျော်နေစဉ်အခါကဲ့သို့ မထင်မရှား အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်ပျက်သွားသောစိတ်များ၌ စေတနာပါသော်လည်း ထိုစေတနာ၏ လှုံ့ဆော်အားသည် မထင်မရှားပင်ဖြစ်၍ သူ၏သတ္တိလည်း ခန္ဓာအစဉ်၌ မကျန်ရစ်ပါ။

ကုသိုလ်အကုသိုလ် စေတနာ

လောဘ, ဒေါသစသော အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းသော စိတ်ကို ကုသိုလ်စိတ်ဟုခေါ်၏၊ လောဘ, ဒေါသ စသော အပြစ်မကင်း၍မသန့်ရှင်းသောစိတ်ကို အကုသိုလ်စိတ်ဟုခေါ်၏၊ ထိုစိတ်တို့၌ စေတနာ၏ လှုံ့ဆော်မှုအားလည်း အထင်အရှားပါဝင်၏။ စေတနာ၏ လှုံ့ဆော်မှု အင်အား ကောင်း မကောင်းလိုက်၍ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စိတ်လည်း ကြီးကျယ်-မကြီးကျယ်ကွဲပြား၏၊ "လှုံ့ဆော်"ဟူသည် စေတနာကအတူဖြစ်ဖက် စိတ်စေတသိက်တို့ကို ဆိုင်ရာအလုပ်၌ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်ကြအောင်နှိုးဆော်ပေးခြင်းတည်း။ (အသင်းတစ်ခု၌အကျိုးဆောင်အတွင်းရေးမှူး၏ အလုပ်မျိုးဖြစ်သည်၊) ထို့ကြောင့် ထိုစေတနာကိုသာ ကမ္မ(အမှုသည်)ဟု နာမည်ထပ်၍ စေတနာကို ကံတရားဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်ရသည်။ [စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ၊

စေတယိတွာ ကမ္မံ ကရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ= ဘိက္ခုတို့....စေတနာကို ကံဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍ (လှုံ့ဆော်၍) ကိုယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, စိတ်သက်သက်ဖြင့် ဖြစ်စေ ကံကိုပြုရသည်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် ဆက္က နိပါတ်, ဒုတိယ ပဏ္ဏာသက, မဟာဝဂ်, နိဗ္ဗေဓိကသုတ် ပါဠိတော်။]

သတ္တိ၏ အကျိုး ထို ပြခဲ့သော စေတနာကံသည် (ရုပ်နာမ်ယုံးစံအတိုင်း) ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးရသော်လည်း သူ၏သတ္တိကိုကား ခန္ဓာအစဉ်၌ ချန်ထားခဲ့၏၊ ထိုသတ္တိသည် အကျိုးပေး၏၊ မိဘကို ဖြစ်စေ, ရဟန္တာကို ဖြစ်စေ သတ်သော အကုသိုလ် စေတနာကံ၏ ကမ္မသတ္တိသည် နောက်ဘဝ၌ အဝီစိ ကျလောက်အောင် အကျိုးပေး၏၊ အခြားသော အကုသိုလ် စေတနာတို့တွင် တချို့စေတနာ၏ ကမ္မသတ္တိသည်ဘဝအတိအကျ မဟုတ်ဘဲ သင့်တော်သော ဘဝ၌ ကာလ ဂတိ ဥပဓိ ပယောဂ မကောင်းမှုကိုလိုက်၍ ထိုက်သလို မကောင်းကျိုးကို ပေး၏၊ ကုသိုလ်စေတနာတို့တွင် မဂ်ကုသိုလ် စေတနာ၏ သတ္တိသည် မိမိဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်ပြီးနောက် တစ်ဆက်တည်း ဖိုလ်အကျိုးကိုပေး၏၊ ဈာန်စေတနာ၏ သတ္တိသည် နောက်ဘဝ၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဝယ် ဗြဟ္မာဖြစ်အောင် အကျိုးပေး၏၊ အခြားသော ကုသိုလ်စေတနာ၏ သတ္တိများကား သင့်တော်ရာဘဝ၌ ကာလ ဂတိ ဥပဓိ ပယောဂလိုက်၍ အကျိုးပေးသည်၊ [ကာလ ဂတိ ဥပဓိ ပယောဂ အကြောင်းကို ကိုယ်ကျင့် အဘိဓမ္မာ၌ အကျယ်ပြခဲ့ပြီး]

အကျိုးပေးမည့်ကံ ပေါ်လာပုံ

သတ္တဝါ တစ်ယောက်၏ ခန္ဓာအစဉ်၌ ဤဘဝ ရှေးဘဝတို့ဝယ် ပြုခဲ့သမျှသော ကုသိုလ်ဖြစ်စေ, အကုသိုလ်ဖြစ်စေ ကမ္မသတ္တိ အများအပြားပါရှိ၏၊ သေခါနီးသော အခါဝယ် အကျိုးပေးခွင့်သာသော ကံသည် (သို့မဟုတ် ထိုကံပြုစဉ်က ပါဝင်ခဲ့သော အရာဝတ္ထုသည်) အိပ်မက်မက်သကဲ့သို့ စိတ်အစဉ်မှာ ပေါ်ထင်လာ၏၊ ယခုလောလောဆယ် ပြုနေရသကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ထိုကဲ့သို့ စိတ်ထဲ၌ ထင်နေခိုက်ဝယ် စုတိစိတ်ကျ၍ နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေစိတ်အသစ် တစ်ဆက်တည်းဖြစ်၏၊ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ထို သေခါနီး၌ထင်သော ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော အကျိုးပင်တည်း၊ တချို့၌ကား သေခါနီးဝယ် နောက်ဘဝ၌ တွေ့ကြုံရတော့မည့် အာရုံများ စိတ်အစဉ်မှာ ထင်ပေါ်လာ၏၊ ထိုသို့ထင်လာသောအခါ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးခွင့်သာ၍ ငရဲအာရုံများ ထင်လာသူမှာ သေခါနီး၌ အလွန်ကြောက်ရွံ့သော မျက်နှာဖြင့် ဆူပူမြည်တမ်း၍ နေတတ်၏၊ ကုသိုလ်ကံအကျိုးပေးခွင့်သာ၍ ကောင်းသောဘဝမှ ကောင်းသော အာရုံများ ထင်လာသူမှာ ကြည်လင်သော မျက်နှာဖြင့် ပြုံးရွှင်သော အမူအရာကို ပြတတ်လေသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ယခုဘဝ၌ အတော်ကြာသော ကာလကဖြစ်စေ, ရှေးရှေးဘဝတို့ကဖြစ်စေ ပြုခဲ့သောကံမှ ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးပေးခါနီး၌ အသစ်ပြုရသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုင်ရာကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးဘဝ အသစ်တစ်မျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ကြပေသည်။

ပဋ္ဌာန်ိအကျိုး [ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်ပြီးနောက် တစ်ဘဝလုံး ကာလကို ပဝတ္တိအခါဟု ခေါ်၏။] ပဋိသန္ဓေအသစ်ကို ဖြစ်စေပြီးနောက် ထိုက်ဖြစ်စေ, အခြားကို ဖြစ်စေ ရောက်ရာဘဝ၌ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို ပေးနိုင်ကြ၏။ ထိုသို့ ပေးရာ၌ ဂတိဟု ခေါ်အပ်သောဘဝ, မိမိဖြစ်ရာအချိန်ကာလ, ရုပ်အဆင်းဟူသော ဥပဓိ, ပြုလုပ် ပြောဆိုအပ်သော ပယောဂတို့ကို လိုက်၍ ထိုက်သလို အကျိုးပေးကြသည်၊ ဂတိစသည်က မကောင်းလျှင် အကုသိုလ်ကံတို့ အကျိုးပေးခွင့်ရကြ၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သိဖွယ်တွေမှာ အလွန်ကျယ်ဝန်း များပြားသောကြောင့် ချန်ထားရပါတော့သည်၊ လိုရင်းအချုပ်မှာ "ကုသိုလ်ရှင်၏ စေတနာပေါ်မှာ မူတည်၍ (စေတနာထက်လျှင် ထက်သလို, စေတနာ ညံ့လျှင် ညံ့သလို)အကျိုးပေးသည်" ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ တန်းဖိုး စေတနက အကျိုးပေးရာ၌ လှူဖွယ်ဝတ္ထုသည် (စေတနာ၏ အာရုံ အဖြစ်ဖြင့်) အထောက်အကူပြု၏၊ မိမိ၏ စေတနာကို မိမိစဉ်းစားလျှင် ညံ့သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ကြည့်ရသောအခါ ဝမ်းသာအားရ မရှိကြောင်း, ကောင်းသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို ကြည့်ရသောအခါ ဝမ်းသာအားရရှိကြောင်း သိသာ၏၊ ဒါန ပြုရာ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြုရသောဒါန စေတနာသည် ထက်သန်သော စေတနာ ဖြစ်ရကား အကျိုးပေးသောအခါ လည်း ထက်ထက်သန်သန် အကျိုးပေးလိမ့်မည်သာ။

မဇ္ဈိမလဒ္ဓ အလူ [မဇ္ဈိမ-တရားနှင့် လျော်စွာ+လဒ္ဓ-ရအပ်သော ပစ္စည်း] တရားသဖြင့် ရှာဖွေ၍ ရအပ်သော ပစ္စည်းဥစ္စာကို "မဇ္ဈိမလဒ္ဓ" ပစ္စည်းဟု ခေါ်၏၊ ထိုလှူဖွယ်ဝတ္ထု၏ မဇ္ဈိမလဒ္ဓ ပစ္စည်းဖြစ်ဖို့ရာလည်း အရေးကြီး ပြန်၏၊ မတရားရှာဖွေ၍ ရအပ်သော (အမဇ္ဈိမလဒ္ဓ) ပစ္စည်း အလှူထက် မဇ္ဈိမလဒ္ဓပစ္စည်းကို လှူခြင်းက သာ၍ အကျိုးကြီး ၏၊ ဤစကားကို ထောက်၍ လှူဖွယ် ဝတ္ထုက စေတနာကို အထောက်အကူ ပြုနိုင်ကြောင်း သိသာပေသည်။

ဒါတ်တော် အစိုးရသူ (မျက်နှာကြီးသူပေါင်း) တစ်သိန်းသည် သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက် မျက်ရည်ထွက်အောင် အခွန်ဘဏ္ဍာ ပစ္စည်းဥစ္စာကို မတရားစုဆောင်း၍ ကိုယ်စီကိုယ်င တစ်သိန်းကုန် ပေးလှူကြသည်ဟု ဆိုကြစို့၊ မတရားပစ္စည်း ရှာသော ထိုလူပေါင်းတစ်သိန်း၏စုဆောင်းထားသောထိုအလှူကြီး သည် တရားသဖြင့် အသက်မွေးသူ ဆင်းရဲသား လူတစ်ယောက် ၏ သာမန် ဒါနကိုထောက်သော် နှစ်ရာငါးဆယ်ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစ်စိတ်လောက်မျှ အဖိုးမတန်ပါ။ ဒသနိပါတ်၊ ဗိဋ္ဌာရ ဇာတ်။]

အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်မှု အလှူဒါနပြုရာ၌ အလှူပွဲ၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနား မှုကလည်း စေတနာထက်သန်ဖို့ရန် အထောက် အကူပြုနိုင်၏၊ သို့သော် ထိုသို့ ကြီးကျယ် ခမ်းနားအောင် ဆင်ပြင်ရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် သန့်ရှင်း-မသန့်ရှင်း ကိုကား စိစစ်ဖို့လိုပါသေးသည်၊ ရည်ရွယ်ချက် သန့်ရှင်းမှု

စေတနာကို အထောက်အကူပြု၍ ရည်ရွယ်ချက် မသန့်ရှင်းလျှင် ဒါနစေတနာကိုပင် အနှောင့်အယှက် ပြုနိုင်ပါသေး၏၊ ရှင်းပြဦးမည်-ဝေဿန္တရာမင်းသည် အလှူရုံကြီးများကို ၆-ဌာန ဆောက်လုပ်၍ တစ်နေ့လျှင် ၆-သိန်းမျှ အကုန်ခံကာ ကြီးကျယ်သောဒါနကို ပြု၏၊ ရှေးရှေး သူတော်ကောင်းများလည်း ထိုကဲ့သို့ပြုကြ၏၊ ထိုဒါနတို့၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှုသည် ဂုဏ်ပကာသနအတွက်မဟုတ်၊ အချီးမွမ်းခံလို၍လည်းမဟုတ်၊ ဘဝစည်းစိမ်ကို လိုသား၍လည်းမဟုတ်၊ ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသား အများအပြားကို စားကြစေလို့ သောက်ကြစေလိုသော မေတ္တာကရုဏာနှင့် စားသောက်ကြသည်ကို ဝမ်းမြောက်သော မုဒိတာ အရင်းခံပါသော ကြီးကျယ်ခြင်းသာဖြစ်၏၊ ထိုကဲ့သို့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားမှုကား ဒါနစေတနာကို များစွာ အထောက်အကူ ပြုနိုင်ပါသည်။

အထောက်အကူမပြုနိုင်သော ခမ်းနားမှု

သူတစ်ပါးနှင့် ပြိုင်ဆိုင်လိုသော, အနိုင်ယူလိုသော, အချီးမွမ်းခံလိုသော, မိမိကို အလှူရှင်ဟု ထင်ရှားပြလျက် ဝါကြွားလိုသော, နောက်နောက်ကာလ၌ ဘဝစည်းစိမ်ကို တောင့်တသော အကုသိုလ် တဏှာရာဂ မာနတို့ကို အရင်းခံ၍ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော လှပထည်ဝါသော အလှူမဏ္ဍပ်ကြီးကို ဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် မပင့်လျှင် မကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် နာမည်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်များကို တင်ကြိုပင့်လျှောက်ကာ မျက်နှာကြီးတို့ကိုသာ ဖိတ်၍ (သူတို့အိမ်၌လည်း စားလေ့ရှိသော) စားကောင်း သောက်ဖွယ်များကို

ကျေးမွေးခြင်း၊ မရှိဆင်းရဲသူများကိုကား လားလားမျှ အနား သို့ မသီစေလိုခြင်း၊ ထိုကျေးမွေးခိုက်၌လည်း တီးပိုင်းမှ တစ်ငြိမ့် ငြိမ့်တီးကာ တဏှာရာဂဖြင့် စားကြသောက်ကြခြင်း၊ အလှူ ရှင်ကလည်း နှုတ်ဆက်ရ လောကွတ်လုပ်ရနှင့် ဗျာပါရများနေ ရခြင်း၊ အလှူပွဲပြီးခါနီးမှကပျာကယာရေစက်ချ၍ လှူဒါန်းရခြင်း တို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်ထားသော ဒါန၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားခြင်း၌ သန့်ရှင်းသော ရည်ရွယ်ချက် နည်းပါးရကား အနှစ်ပါသော စေတနာကောင်းကလေးကိုပင် အတော်ကောင်းသော ဉာဏ် စက္ခုမှန်ပြောင်းဖြင့် ရှာနိုင်မှ တွေ့မြင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

အပိုပစ္စည်း၏ အသုံးဝင်မှု အသုံးမကျ၍ ပိုလျှံနေသော အလှူပစ္စည်းများ ကို လှူခြင်းထက် အသုံးဝင်သော ပစ္စည်းကို လှူခြင်းက သာ၍ စေတနာကို အထောက်အကူ ပြုနိုင်၏၊ ရှင်းပါဦးမည်၊ အသုံးမဝင်ဘဲ ပိုလျှံနေသောပစ္စည်း သည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးမများပါ၊ အသုံးဝင်သောပစ္စည်း (ဝိနည်းတရားတော်နှင့်လည်း လျော်သောပစ္စည်း)ကား အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးများပါသည်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကျိုးများ ကြောင်း သိရလျှင် အလှူရှင်မှာလည်း ကုသိုလ်စေတနာ ပို၍ ထက်သန် လာနိုင်ပါသည်၊ [" တပည့်တော်တို့သည် အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်၌ လှူရပါမည်နည်း" ဟု မေးလာလျှင် "သင်တို့၏ အလှူ ပစ္စည်းကို အသုံးဝင်မည့်နေရာ၊ ကျောင်းစသည်ဖြစ်လျှင် ပျက် စီးသောအခါ ပြင်ဆင်မည့်နေရာ၊ ကြာရှည်တည်တံ့မည်နေရာ၌ လှူကြလော" ဟု ပြောနိုင်သည်၊ ဝိနည်းပါဠိတော်၊ နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ်၊ ပတ္တဝဂ်၊ ဒသမသိက္ခာပုဒ်။]

မှတ်ချက်။ ။ ယခုအခါ များစွာသော အလှူကြီးတို့၌ တစ်ယောက်က လှူပြီးသော သင်္ကန်း သပိတ် ထီး ဖိနပ် ခုတင် ခြင်ထောင် စသည်ကို ထပ်၍လှူကြ၏၊ ကထိန်များ၌ ထိုပစ္စည်းများအပြင် နာရီ ကော်ဇော လက်နှိပ်ဓာတ်မီး စသော နိုင်ငံခြားဖြစ် ပစ္စည်းများကို (ပြင်ဆင်၍လှူအောင်) လှူကြ၏၊ ထိုအလှူကြီးများကြောင့် နိုင်ငံခြားသို့ အခွန်ဆက်ရသော ကုန်ကျစရိတ်တွေ မနည်းလှချေ၊ ကျောင်းရောက်သောအခါ၌လည်း ပရိယတ် ပဋိပတ်ကို အထောက်အကူ မပြုနိုင်ရုံသာမက ဝေငှစရာ တပည့်ပရိသတ်မရှိသော ကျောင်းမှာ သိမ်းဆည်းရသော အလုပ်တာဝန်သာ ပိုလာ၏၊ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ထိုပစ္စည်းများကို မအပ်သုံးသော ငွေအဖြစ်ရောက်အောင် စီမံကြ၏၊ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ပုံကိုစဉ်းစားက၍ အလှူဒါနနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်များကို အနာဂတ်သာသနာရေးကျမ်း၌လည်း ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။

(၃) အဖြေ ပြီး၏။

(၄) "ပုဗ္ဗ, မုဉ္စ, အပရဟူသော စေတနာသုံးတန်တွင် တစ်ပါးပါး, သို့မဟုတ် အားလုံး ချွတ်ယွင်းခဲ့သော် အကျိုးပေးရာ၌ မည်သို့ ထူးခြားပါမည်နည်း" ဟူသော အမေး၏ အဖြေကား...

အားလုံးချွတ်ယွင်းလျှင် ဒါနစေတနာ လုံးဝ မပါရကား ချစ်၍ပေးခြင်း, ကြောက်၍ပေးခြင်း, ဂုဏ်လာဘ်ကို မျှော်၍ ပေးခြင်း တစ်မျိုးမျိုးသာ ဖြစ်သောကြောင့် အလှူဒါနဟု မဆိုရ၊ ထိုကြောင့် ဒါနအကျိုးအစစ် မရနိုင်၊ တစ်ပါးဖြစ်စေ,

နှစ်ပါးဖြစ်စေ ချိုလျှင်ကား ထိုစေတနာချိုသလောက် အကျိုးပေး အားသေးရာ၏၊ အပရစေတနာ ချိုလျှင်ကား ထိုဒါနကြောင့် ရရှိသောစည်းစိမ်ကို မခံစားလိုဘဲ လူဆင်းရဲ အနေမျိုးဖြင့် နေရ, သေရတတ်လေသည်။

(၄) အဖြေ ပြီး၏။

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

၅။ "ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူဒါန်းရာ၌ သီလသမာဓိပြည့်စုံ၍ ဝါတော်အကြီးဆုံး ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်အား လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ထိုကျောင်း၌ရှိသော သံဃာအား လှူဒါန်းခြင်းတွင် မည်သည့် လှူဒါန်းခြင်းက ပို၍မြတ်ပါသနည်း" ဟူသော အမေး၏အဖြေကား....

"သံဃာတော်အား လှူဒါန်းခြင်းက ပို၍ မြတ်၏။" အကျယ်ပြပါဦးမည်။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သံဃာတော်တို့၏ လယ်ယာမြေနှင့် တူပုံကို ပြခဲ့ပြီ၊ "သံဃ ဒေမ" ဟု ဆို၍ ဘုံမဟုတ် စိတ်ထဲ၌ မှန်း၍ သံဃာအား လှူဒါန်းရာ၌ ထိုသံဃာအစုအဝေးတွင် သီလသမာဓိပြည့်စုံသော ဝါတော်အကြီးဆုံး ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်လည်း ပါဝင်နေ၏၊ ထိုပြင် "သံဃာ" ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့် သုံးနှုန်းလှူရာ၌ ကျောင်းတိုက်တွင်းဝယ် ရှိဆဲ သံဃာသာမက, နောက်နောက်၌ ရောက်လာကြမည့် သီလသမာဓိပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများလည်း ပါဝင်ရုံသာမက, ရှေးရှေးက ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော ရဟန္တာများပင် ပါဝင်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့်

သံဃာအားလှူခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအားလှူခြင်းထက်မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် မွန်မြတ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ကထိန်သင်္ကန်းလှူဒါန်းသောအခါ၌ မည်သည့်ဆရာတော်ကြီးကိုမျှ မရည်မှန်းဘဲ သံဃာအားလုံးကို ရည်မှန်းနိုင်မှ ကထိန်သင်္ကန်း အစစ်ဖြစ်နိုင်လေသည်။

(၅) အဖြေ ပြီး၏။

(၆) အောက်ပါပစ္စည်းတို့ကို ရဟန်းသံဃာတို့အား လှူအပ်ပါသလား, မည်သို့လှူမှ ဝိနည်းသိက္ခာနှင့် ညီညွတ်ပါသနည်း။

(က) ရွှေငွေရတနာ,
(ခ) ကျောင်း, လယ်, ယာ,
(ဂ) အရက်,
(ဃ) ဓား, လှံ, လက်နက်။

အဖြေ (က)။ ။"ရဟန်းတော်များသည် ရွှေ ငွေ ရတနာကို ကိုယ်တိုင်လည်း မခံယူရ, ကပ္ပိယ စသူတို့ကို ခံယူလိုက်ပါ ဟုလည်း မခိုင်းရ, အလှူရှင်တို့က အနီးအပါး၌ ချထား၍ လှူသည်ကိုလည်း စိတ်ဖြင့် မသာယာရ, နိဿဂ္ဂိယ ပါစိတ် အာပတ်သင့်၏" ဟု ပညတ်တော် မူပါသည်၊ [ဝိနည်း ပါဠိတော် ရူပိယသိက္ခာပုဒ်] ၌

သိက္ခာပုဒ်တော်အတွက် အာပတ် သင့်သည့် အပြင်, ခံယူမိသော ရွှေငွေကိုလည်း စွန့်ပစ် ရသည်။

မစွန့်လျှင် အပြစ်

[illegible]သော ရွှေငွေကို မစွန့်ပစ်ဘဲ ထားလျှင် ကိုယ်တိုင်း ကိုင်တိုင်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို ရွှေငွေဖြင့် ခဲတံ စာအုပ်သင်္ကန်း သွမ်း ကျောင်း ဆေး စသည်ကို ဝယ်လျှင် ဝယ်သည့်အတွက် အာပတ်ထပ်၍ သင့်ရုံသာမက, ထိုဝယ်အပ်သော စာအုပ် ခဲတံ (ထိုငွေဖြင့် ဆောက်အပ်သောကျောင်း) စသည်ကို သုံးစွဲလျှင် (ပိုင်ရှင် သာမက ရဟန်းအားလုံး) သုံးတိုင်း သုံးတိုင်း အာပတ်ထပ်၍ သင့်ပြန်လေသည်၊ [ထို့ကြောင့် ရွှေငွေရတနာကို မိမိ တစ်ပါး အတွက် ဖြစ်စေ, သံဃာအများအတွက် ဖြစ်စေ ကျောင်း ဆောက်ရန် ကျောင်းပြင်ရန် ဖြစ်စေ, စေတီတော် တည်ရန် ပြုပြင်ရန်ဖြစ်စေ အလှူမခံကောင်းချေ။]

အပ်သော လှူနည်း

ထိုရွှေငွေ ရတနာတို့ ရဟန်းသံဃာအား တိုက်ရိုက် မလှူဘဲ, ကပ္ပိယ လုပ်တတ်သူထံ အပ်နှံ၍ "မည်မျှ အဖိုးတန်၍ အပ်သောပစ္စည်းကို ကပ္ပိယမည်သူ့ထံ တောင်းပါ (အလှူခံပါ)"ဟု လျှောက်ရမည်၊ ထိုသို့အလှူရှင်က မလျှောက်တတ်လျှင် ကပ္ပိယလုပ်သူက "တပည့်တော်ထံ မည်မျှ အဖိုးတန် အပ်သော ပစ္စည်းတောင်းပါ"ဟု လျှောက်ရမည်၊ ထိုသို့လျှောက်မှ ထိုကပ္ပိယထံ တောင်းကောင်းသည်၊ ကပ္ပိယထံ ငွေကို အပ်နှံရုံသာအပ်နှံ၍ အလှူရှင်(သို့မဟုတ် ကပ္ပိယလုပ်သူ)က

အပ်စပ်သော ပစ္စည်းကို တောင်းဖို့ အလှူခံဖို့ မလျှောက်လျှင် မတောင်းကောင်းချေ။ [ဝိနည်းတော်နှင့် လျော်သောပစ္စည်းကို "အပ်သော ပစ္စည်း"ဟု ခေါ်သည်၊] ထိုပြင်— "ဤငွေကို ကျောင်းအား လှူပါ၏၊ စေတီတော်အား လှူပါ၏"ဟု လျှောက်၍ လှူလျှင် လှူကောင်း၏၊ ကပ္ပိယလုပ်တတ်သူက ထိုရွှေငွေကို သိမ်းဆည်း၍ ကျောင်းပြင်မှု စသည်ကို ပြုရသည်၊ ကပ္ပိယက သံဃာအား(ပုဂ္ဂိုလ်အား) အလိုရှိသလို စီမံပါဟု လျှောက်လျှင် ရဟန်းက ကျောင်းပြင်ဖို့ရန် စသည်ကို ပြောကောင်း၏၊ "ငွေကို လက်သမားအား ပေးလိုက်" စသည်ဖြင့်ကား မပြောကောင်း။

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

(၁) ကျောင်း, လယ်, ယာ, မြေ

ထိုပစ္စည်းတို့တွင် ကျောင်းကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား ဖြစ်စေ, သံဃာအားဖြစ်စေ တိုက်ရိုက်လှူဒါန်းကောင်း၏၊ မြေကိုလည်း ကျောင်းဆောက်ရန်ဖြစ်လျှင် အာရာမအဖြစ်ဖြင့် အလှူခံကောင်း၏၊ လယ်ယာကိုကား တိုက်ရိုက် မလှူကောင်း၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ လယ်ယာကို အလှူခံခြင်းကို သီလ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏၊ ဝိနည်းပါဠိတော်၌ ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်းနှင့် တန်းတူ ထား၍ တားမြစ်တော်မူသည်၊ [နကေဝလံစ ဟိရည သုဝဏ္ဏမေဝ၊ အညမ္ပိ ခေတ္တဝတ္ထာဒိ အကပ္ပိယံ န သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊— နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်, ပထမဝဂ်, ဒသမသိက္ခာပုဒ် အဋ္ဌကထာ။]

လယ်ယာကို အပ်သောလှူနည်း

"လယ်ယာကို ကျောင်း (ကျောင်းတိုက်)အား လှူပါ၏" ဟု လည်းကောင်း ကျောင်း၌ (သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၌) "အသစ်အသစ်ပြုဖွယ်ရှိသော နဝကမ္မ အလုပ်အား လှူပါ၏" ဟု လည်းကောင်း, "စေတီအား လှူပါ၏" ဟုလည်းကောင်း လှူလျှင်ကောင်း၏၊ ကပ္ပိယလုပ်သူက ထိုလယ်ယာကိုစီမံ၍ လယ်မှ ဖြစ်သောစပါးကို ရောင်းပြီးလျှင် ကျောင်း၌ အသုံးလိုသော ပစ္စည်းကို သူ့ဘာသာ အလိုက်သိစွာ လှူလျှင်ဖြစ်စေ, သံဃာတော်အား (သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးအား) "အပ်သော ပစ္စည်းကိုတောင်းပါ" ဟု လျှောက်လျှင် အလိုရှိရာတောင်း၍ ဖြစ်စေသုံးစွဲကောင်း၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် လှူအပ်သောလယ်ယာကို "ဝတ္ထုကံ (ဝတ္ထုက)" ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

(ဂ) အရက်

အရက်သည် အလှူရှင်ကိုယ်တိုင်ကပင် မလှူကောင်းသော ပစ္စည်းဖြစ်၏၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က အလှူခံမှု၌ အပြစ်ရှိကြောင်းမှာ အထူးပြောဖွယ်မလိုတော့ပါ၊ လောက၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟု အများက သမုတ် ထားအပ်ကုန်သော်လည်း အမှန်အားဖြင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်သာဖြစ်သော ဒါနတို့သည် သေရည်အရက်အလှူ, ပွဲလမ်းသဘင်အလှူ, မိန်းမအလှူ, (ခံစားဖို့ရန်ခေတ္တလှူခြင်း)နွားမအများရှိရာ၌ နွားလားဥသဘကို လွှတ်ပေးသော အလှူ, (နွားမထိုးနှင့် သားစပ်ဖို့အလှူဖြစ်သည်) ကိုလေသော

တိုးပွားအောင် အဆန်းတကြယ် ပြုလုပ်အပ်သော မိန်းမ ယောကျ်ား အရုပ်အလှူ၊ ဤသို့အားဖြင့် ၅-ပါးရှိကုန်၏။- [ဝိနည်း ပရိဝါပါဠိတော်, ကေ့တ္တရ ပဥ္စက။]

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

(ဃ) ငွေ, ရွှေ, လက်နက်

ဤလက်နက်များကိုကား "အလှူခံဖို့ကို မဆိုထားဘိ, ရဟန်းများမှာ ကိုင်၍မျှမကြည့်ရ"ဟု ဝိနည်း၌ တားမြစ်တော်မူပါသည်၊ ဥပါသကာစစ်စစ်ဖြစ်သူများလည်း ထိုလက်နက်ကို အရောင်းအဝယ်လုပ်လျှင် "ဥပါသကာ အောက်တန်းစား"ဟု ပဥ္စကအင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပါလည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဤ (၆) နံပါတ်၌ပါသော ရွှေငွေရတနာ စသော ပစ္စည်းများကို အလှူမခံဖို့ရန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တားမြစ်တော်မူချက်သည် အလွန်လေးနက်တော်မူ၏၊ သင်္ဂါယနာဝင်သံယုတ်ပါဠိတော် (ဂါမဏိသံယုတ်) ၌လည်း "ရွှေငွေကို သုံးစွဲကောင်းသူမှာ ကာမဂုဏ်ငါးပါး (သားမယား စသည်များ) လည်းသုံးစွဲကောင်း၏"ဟုသားမယားနှင့်တန်းတူထား၍ရွှေငွေများကိုမခံယူထိုက်ကြောင်းမိန့်တော်မူသည်၊ ထိုသို့ လေးလေးနက်နက် တားမြစ်တော်မူချက်၌ မူလအကြောင်းကိုပါ စုပေါင်းစဉ်းစားသင်၏။

စဉ်းစားချက် ရွှေငွေရတနာနှင့် လယ်ယာမိုးမြေတို့သည် အိမ်ရာတည်ထောင် လူဝတ်ကြောင်များ၏ အဖိုးအတန်ဆုံး ပစ္စည်းများဖြစ်၏၊ ထိုပစ္စည်းများကို ရဟန်းသံဃာတို့ သုံးဆောင်နေလျှင် လူဝတ်ကြောင်များနှင့် ထူးခြားသောအကျင့် မရှိတော့၊ ကာမဂုဏ်ခံစားသော လူဝတ်ကြောင်များ၌ ထိုခံစားမှုကြောင့် အပိဇ္ဇာနှင့်တကွ (လောဘ ဒေါသ မောဟ) မှုမှုန်တွေ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ထူထဲသည်ထက် ထူထဲ၍ နေရကား "သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ" ဟု ရည်မှန်းခဲ့သော ရဟန်းတို့မှာ ကိုနည်းအတိုင်းသာ ကိလေသာမှုတွေ ထူပိန်း၍, နေပေလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် သံသရာမှ ကယ်တင်လိုသော ဘုရားရှင်၏ ရည်မှန်းတော်မူချက်သည်ပင် အခြေကစ၍ ပျောက်ပျက်ပေတော့လတ္တံ့ ။

တိုက်တွန်းချက် ပြုခဲ့သော အကြောင်း များကြောင့် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းကောင်းမှန်လျှင် ဗုဒ္ဓမည်းတော်ဘုရား၏ အမိန့်တော်ကို တရိုတသေလိုက်နာ၍ ပါရမီ ဖြည့်လိုကလည်း အားရပါးရ သာသနာပြုလျက် လည်းကောင်း, ယခုဘဝတွင်ပင် ကျွတ်တမ်းဝင်လိုကလည်း လူသူနှီး တောမြိုင်ကြီးဝယ် ကျကျနန ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကြိုးပမ်းလျက်လည်းကောင်း ကိုယ်စီကိုယ်င သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းသင့်ကြပါသည်၊ သာသနာပြုလိုသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ အစုတိုသည်း ပကာသနအသူဒါနအငေပျော်အပါး ဥပုသ်သီလတို့ကို ရှောင်ရှား၍ ဆရာများနှင့်တစွာ သံသရာမှ မြန်မြန်ကျွတ်လိုလျှင် မှန်မှန်ကြီး တရားကျင့်၍, ပါရမီ ဖြည့်လိုလျှင်လည်း

သာသနာကိုအားရပါးရကူညီကာချခဲ့သောဘုရားသာသနာဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏အလိုတော်ကျအောင် ဒါန သီလ ဘာဝနာအမှုကို ပြုသင့်ကြပါသတည်း။

(၆) အဖြေ ပြီး၏။

၇။ အောက်ပါပစ္စည်းတို့ကို မွန်းလွဲအချိန်၌ ရဟန်း သံဃာတို့အား ကပ်လှူနိုင်ပါသလား။

(က) အဖျော်ရည်, ယာမကာ, ဘိလပ်ရည်

အဖြေ။ ။"ယာမကာလိက"ဟူသော ပါဠိကို မြန်မာလို "ယာမကာ"ဟု ခေါ်ကြ၏၊ "မွန်းလွဲသည်မှစ၍ အရုဏ်တက်သည့်တိုင်အောင် ညဉ့်ကာလ၌ သုံးဆောင် ကောင်းသော သောက်ဖွယ်"ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် အဖျော်ရည် ဘိလပ်ရည်များသည် "ယာမကာ"တွင် ပါဝင်၏၊ မန်ကျည်းသီးစသော အသီးကို ထန်းလျက်ဖြင့် ရောနှော၍ဖြစ်စေ, သီးခြားဖြစ်စေ ရေစိမ်၍ အမှုန်မပါအောင် ကြည်လင်စွာ စစ်ပြီးသော အခါ ရဟန်းတော်များအား မွန်းလွဲသောအခါ ကပ်လှူကောင်း၏၊ ဘိလပ်ရည်လည်း ထိုနည်းတူ၊ သို့သော် ရဟန်း သာမဏေများသည် ထိုယာမကာကို မှတ်သိပ်ဆာလောင်သော အခါမှ အဆာပြေအောင် သောက်ကောင်း၏၊ မဆာဘဲအရသာခံ သက်သက်ကား မသောက်ကောင်း၊ [မီးဖြင့် ချက်ထားသော ဖျော်ရည်များကိုကား ဆရာတို့ ဘုဉ်းပေးတော် မမူကြပါ။]

(ခ) သစ်သီး, မုန့်သေတ္တာ, ငါးသေတ္တာ

အဖြေ။ ။ဤပစ္စည်းများကိုကား နေလွဲသော အခါ၌ အကပ်ပင် မခံကောင်းပါ၊ သို့သော် ရဟန်းများစားဖို့ မရည်စူးဘဲ သာမဏေ ကျောင်းသား ကပ္ပိယတို့ စားဖို့ရည်စူးလျှင်ကား ကပ်လှူသည်ကို ခံယူကောင်း၏၊ ["သစ်သီး" ဟူရာ၌လည်း ငှက်ပျောသီး ရှောက်သီး စသော နံနက်၌ စားလေ့ရှိသော သစ်သီးကို ဆိုလိုသည်၊ သံပုရာသီးကဲ့သို့ သစ်သီးကိုကား မွန်းလွဲအခါ ခံယူကောင်းပါ၏။]

(ဂ) နောက်နေ့စားရန်ဆွမ်းဟင်း

အဖြေ။ ။ဤဆွမ်းဟင်း များကိုလည်း မုန့်သေတ္တာနှင့် သဘောတူပင် စီစဉ်ရပါသည်။

(ဃ) ဆွမ်းဆန်, ဆီ, ဆား, ငါးပိ, ငါးခြောက်

အဖြေ။ ။ဆွမ်းဆန်နှင့် ငါးပိ ငါးခြောက်တို့ကိုလည်း မုန့်သေတ္တာကဲ့သို့ပင် စီစဉ်ရ၏၊ ဆီနှင့်ဆားကိုကား နောက်ရက်၌ ဆွမ်းဟင်းတို့နှင့် ရော၍မစားဘဲ ဆေးအရာ၌ အသုံးပြုမည် ဖြစ်လျှင် အကပ်ခံ ကောင်းပါ၏၊ ဆွမ်းဟင်းတို့နှင့် ရော၍ ချက်ပြုတ်စားသောက်ဖို့ကား အကပ်မခံကောင်းပါ။

မှတ်ချက်။ ။ယခုအခါ ညနေပိုင်း၌ ဆွမ်းဆန်စိမ်းလောင်းသော အလေ့အထကို တွေ့ရ၏၊ ထိုသို့လောင်းရာ၌ ရဟန်း

ကိုယ်တိုင် မခံယူဘဲ သာမဏေ ကပ္ပိယ ကျောင်းသားတို့ ခံယူမှသာ နောက်နေ့၌ စားသောက်ခွင့်ရှိ၏၊ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ ရဟန်းကိုယ်တိုင် ခံယူလျှင် နောက်နေ့၌ (သာမဏေ ကပ္ပိယတို့က ချက်ပြုတ်ပေးသော်လည်း) ရဟန်းမှာ မစားကောင်းပါ၊ ထိုသို့ မအစပ်မှန်းသိပါလျက် လှူဒါန်းသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလည်းဒါနအကျိုးမရဘဲ အပြစ်သာ ရစရာရှိပါသည်။

(၉) မကျန်းမာလျှင် သုံးစွဲရသော စားဆေး သောက်ဆေး လိမ်းဆေး

အဖြေ။ ။စားဆေး သောက်ဆေးတို့မှာ နေလွဲလျှင် အကပ်ခံကောင်းတာလည်းရှိ၊ မခံကောင်းတာလည်းရှိ၏၊ နေမလွဲမီ တစ်ရက်သာ စားကောင်းသော မန်ကျည်းမှည့်ပါသော တေဆေး၊ မန်ကျည်းရေပါသော သောက်ဆေးမျိုးကို နေလွဲအခါ အကပ်မခံကောင်းပါ၊ စတုမဓုရကဲ့သို့သော စားဆေးမျိုး၊ သံပရာရေကဲ့သို့ သောက်ဆေးမျိုးကိုကား နေလွဲအခါ အကပ်ခံကောင်းပါ၏၊ လိမ်းဆေးကိုကား နေလွဲအခါ ကပ်လှူနိုင်ပါသည်။

အမှာ။ ။ဤ (၇) နံပါတ်၌ပါသော ပြဿနာများ၏ အဖြေကို အတိအကျ နားလည်ဖို့မှာ ဝိနည်းလေးစားသော ဆရာ

သမားများနှင့် အတူနေ၍ ကိုယ်တိုင်လေ့လာမှသာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

(၇) အဖြေ ပြီး၏။

၈။ ရဟန်း သံဃာတော်တို့အား အောက်ပါ ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းနိုင်ပါသလား။

(က) ငွေထုတ် ချက်လက်မှတ်, ငွေလွှဲစာ, တံဆိပ်ခေါင်း၊

(ခ) ထီလက်မှတ်, ငွေစုလက်မှတ်, အသက်အာမခံစာချုပ်။

(ဂ) စာတိုက်မှ မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့လှူသောငွေ။

အဖြေ (က)။ ။ချက်လက်မှတ် ငွေလွှဲစာတို့သည် ငွေမဟုတ်သေးသောကြောင့် လှူရုံကား လှူကောင်းမည်ဟု ထင်၏၊ သို့သော် အလှူခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကမူ ထိုလက်မှတ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်သည်း ငွေမထုတ်နိုင်၊ ကပ္ပိယကိုလည်း သွား၍ထုတ်ပါချေဟု မစေခိုင်းနိုင်၊ မိမိမှာ ချက်လက်မှတ် ငွေလွှဲစာရရှိကြောင်းမျှကိုသာ ကပ္ပိယအား ပြောနိုင်၏၊ ထိုသို့ပြောသည့်အတွက် ကပ္ပိယ လုပ်တတ်သူ လူဝတ်ကြောင်က ထိုလက်မှတ် (ထိုစာကို) ယူ၍ ငွေထုတ်ပြီးလျှင် "တပည့်တော်အထံ မည်၍ မည်မျှ တန်သော အပ်သော ပစ္စည်းကို တောင်းခံတော်မူပါ"ဟု လျှောက်မှ ထိုပစ္စည်းကို တောင်းခံကောင်းသည်၊ တံဆိပ်ခေါင်းကိုကား လှူကောင်း၏ဟုသာ အယူရှိ၏။

အဖြေ (ခ)။ ။ထီလက်မှတ်, ငွေစုလက်မှတ်, အသက်အာမခံစာချုပ်များလည်း "ချက်လက်မှတ်နှင့် သဘောသွားအတူပင်"ဟု ယူဆပါသည်။

အဖြေ (ဂ)။ ။မန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့လိုသောငွေ၌ မိမိနာမည်ကို လက်မှတ်ထိုးရုံကား ထိုးကောင်း၏ဟု ယူဆပါသည်၊ ငွေကိုမူ မခံယူကောင်းပါ၊ ကပ္ပိယကိုလည်း ယူထားလိုက်ပါဟု မပြောကောင်းပါ၊ မန်နီအော်ဒါ ရောက်လာကြောင်းကိုသာ ပြောပြ၍ ကပ္ပိယလုပ်တော်သူက ယူပြီးလျှင် (သို့မဟုတ် စာပို့လုလင်က ကပ္ပိယထံ ပေးသွားလျှင်) ထိုကပ္ပိယက အခြားငွေထုံးစံအတိုင်း လျှောက်မှသာ အပ်သောပစ္စည်းကို သုံးစွဲကောင်းပါသည်။

အမှာ။ ။ဤ (ဂ) နံပါတ်မေးခွန်းများ၏ အဖြေမှာ ကျမ်းစာတို့၌ တိုက်ရိုက်မပါသောကြောင့် မိမိယူဆချက်ကိုသာ ဖြေလိုက်ပါသည်၊ အခြားသော ဝိနည်းမိုရ် ဆရာတော်များကိုလည်း လျှောက်ထားပါလေ။

(ဂ) အဖြေ ပြီး၏။

ဒါနနှင့်စပ်သောမေးခွန်း
အဖြေများ ပြီးပြီ။

၃–အထွေထွေကောင်းမှုနှင့်စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ

၁။ (က) ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို ပူဇော်ကန်တော့ရာ၌ မည်ကဲ့သို့ အာရုံပြုရပါမည်နည်း။

(ခ) တန်ခိုးကြီးဘုရားကို တကူးတက သွား၍ ဖူးမျှော်ပူဇော်ခြင်းနှင့် အိမ်တွင်ကိုးကွယ်ထားသောရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမြင်ပြင်းတွင် မည်သည့် ဖူးမျှော်ခြင်းက ပို၍ အကျိုးရှိပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ရုပ်ပွားတော်သည် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ဘုရားရှင်ကို အတုပွား၍ ထားသော (အဆင်းသဏ္ဍာန်တော်ကို အတု ပြုလုပ်ထားသော) ဆင်းတုတော် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုရုပ်ပွား ဆင်းတုတော်လောက်တွင် စိတ်အာရုံမပြီးစေဘဲ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကိုထင်မြင်လာအောင် ပူဇော်ကန်တော့နိုင်မှ သာ၍အကျိုးရပါသည်။

“စေတီတော် ဟူသည် ဘုရားရှင်၏အရိုးတော်ဓာတ်များကို သွင်းနှံ့ထာပနာထားသောကြောင့် ပူဇော်ကန်တော့ထိုက်သောဌာနတစ်မျိုးတည်း ထို့ကြောင့် စေတီတော်ကို ပူဇော်ရာ၌လည်း သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ထင်မြင်လာအောင် ပူဇော်မှ သာ၍ အကျိုးရပါသည်၊ သို့သော် ရုပ်ပွားတော် စေတီတော် လောက်တွင် စိတ်အာရုံယူနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် လုံးလုံး အကျိုးမရဟုကား မဆိုလိုပါ။

အဖြေ (ခ)။ ။ဘုန်းကြီး အလိုအားဖြင့် သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရား၏ ကိုယ်တော်စားချည်း ဖြစ်ကြသော

ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို တန်ခိုးကြီး တန်ခိုးငယ်ဟု မခွဲခြားလိုပါ၊ လူအသွားအလာများသည်ကို တန်ခိုးကြီး, လူ အရောက်အပေါက် နည်းသည်ကို တန်ခိုးငယ်ဟု ဆိုလိုလျှင် တောကြီးတောင်ကြီး၌ လူတစ်ယောက်မျှ အရောက်အပေါက် မရှိသော ရုပ်ပွားတော် စေတီတော်များကို "တန်ခိုးမရှိသော ဘုရား"ဟု ခေါ်ရမလို ဖြစ်နေပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤပြဿနာ အတွက် အထူးဖြေဖွယ် မလိုပါ၊ မိမိစိတ်က ဂုဏ်တော်ကို အာရုံ ပြုရာ၌ သဒ္ဓါပညာ အတိမ်အနက်လိုက်၍သာ အကျိုးရ ကွဲပြား ဖွယ် ရှိပါသည်၊ အကယ်၍ အလွန်ကြည်ညိုစွာ အာရုံပြုနိုင် ပါမူ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားကို ဖူးမြင်ရသောအကျိုး နှင့် ရုပ်ပွားတော်စေတီတော်များကိုဖူးမြင်ရသော အကျိုးသည် တန်းတူပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ဥပမာ-အသက်ရှိသော မိဘကို တွေ့မြင်ရခြင်းနှင့် မိဘမရှိ၍ ဓာတ်ပုံကိုသာ ကြည့်ရခြင်း၌ ရှိသေလေးစားမှုမကွာလျှင်အကျိုးပေးမကွာနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေ ဝါပိ,
သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ၊
စေတောပဏိဓိ ဟေတုံ ဟိ,
သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိံ။

တိဋ္ဌန္တေဝါပိ-သက်တော်ထင်ထင်, တည်ရှိစဉ်ဝယ်, ဖူးမြင် ရငြား, မြတ်ဘုရား၌လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗုတေဝါပိ-ရွှေပြည် နိဗ္ဗူ, စံတော်မူသည့်, သုံးလူ့ထွတ်ထား, မြတ်ဘုရား၌ လည်း ကောင်း၊ စိတ္တေ-ဂုဏ်တော်အာရုံ,ကောင်းစွာထုံ၍, တစ်လုံးလဲလဲ

မွဲဝဲစွဲသုံး, စိတ်နှလုံးသည်၊ သမေ-သဒ္ဓါပညာ, အရာရာဝယ်, ကျွာတန်းတူ,ညီမျှပါမူကား၊ သမံဖလံ-အကျိုးပေးဟန်, အတန်တန်လည်း, ကေန်ညီမျှ, တန်းတူရလေတော့၏၊ ဟိယုတ္တံ-မမှားကေန်, ယုတ္တိတန်လှပါပေ၏၊ သတ္တာ-ယုပ်မြတ်မဟူ, သူငါကစ, သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်၊ စေတော-ဘိမိ ပေတုံ-စိတ်နေစိတ်ထား,ကြီးမားဖြူစင်,ကြည်လင်သန့်ရှင်း, ကြောင်းရင်းကြောင့်၊ သုဂ္ဂတိံ-လူ့ရွာနတ်ထံ, ချမ်းသာစံလျက်, နိဗ္ဗာန်အထိ, အကောင်းဆုံး ဂတိသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ပါရမီစွမ်းသလောက်, စခန်းတောက်၍, လှမ်းရောက်နိုင်ကြပေသတည်း။

[မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ, ပီတဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော်။]

(၁) အဖြေပြီး၏။

၂။ ယခုခေတ် ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ရတနာသုံးပါးတွင် ပါဝင်သော သံဃာတော်များသည် မည်သို့ ထူးခြားပါသနည်း။

အဖြေကား။ ။ရတနာသုံးပါးတွင် ပါဝင်သော "သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ" ဟု သရဏဂုံဆောက်တည်ရာ၌ အာရုံပြုရသော သံဃာသည် အရိယာဖြစ်ပြီးသော ပရမတ္ထသံဃာ (အစစ်အမှန် မဖောက်ပြန်နိုင်သော သံဃာ) တည်း၊ ယခုခေတ်၌လည်း **အရိယာအစစ်ဖြစ်လျှင် ထိုရတနာဝင် ပရမတ္ထသံဃာပင် ဖြစ်၏၊ အရိယာ မဖြစ်သေးသော သံဃာဟူသမျှကို "သမ္မုတိသံဃာ" ဟု ခေါ်၏၊ "အရိယာသံဃာ အစစ်နှင့် ဝိနည်းသိက္ခာချင်းမှ**

စ၍ အရာရာတူသောကြောင့် သံဃာဟူ၍ သမုတ်အပ်သော သံဃာတော်''ဟု ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ-သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားအစစ်နှင့် ရုပ်တုဆင်းတုတော်ဘုရားတို့ ကွဲပြားသကဲ့သို့တည်း။

(၂) အဖြေ ပြီး၏။

၃။ (က) ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် မည်သို့အကျိုးရှိပါသနည်း။

(ခ) ထိုဘုရားပွဲ အစဉ်အလာသည် မည်သည့်လက်ထက်မှ ဆင်းသက်လာပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ဘုရားပွဲ ကျင်းပခြင်းကြောင့် (ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုလိုသူမှာ) အကျိုးမထူးပါ၊ ကျမ်းစာတို့၌ ဘုရားဖူးသွားလိုသော ရဟန်းသည် ဘုရားပွဲအချိန်၌သွားခြင်းငှါ မသင့်လျော်ဟုပင် တားမြစ်ပါသည်။

အဖြေ (ခ)။ ။ကျမ်းစာ၌ ဘုရားပူဇော်ပွဲများ ပါရှိသောကြောင့် ဘုရားပွဲအစဉ်အလာသည် အလွန်ရှေးကျသော အခါကပင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ဟန်တူသည်၊ သို့သော် ယခုခေတ်ကဲ့သို့ ဘုရားဝင်းအတွင်း၌ အငှါးကပွဲများ ကျင်းပခြင်း, ကာလသားသမီးတို့ အလွန်အကြူး သောင်းကျန်းခြင်းတို့ကား ရှိခဲ့မည်မဟုတ်ပါ၊ ယခုခေတ် ဘုရားပွဲများ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ထက် အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့က များနေပါသည်။

(၃) အဖြေ ပြီး၏။

၄။ (က) ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခြင်းကြောင့် အကျိုးမည်မျှရှိပါသနည်း၊

(ခ) ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူစဉ်က တပည့်သာဝကများနှင့် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ မည်ကဲ့သို့ ပူဇော်ခဲ့ကြပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။"ဘုန်းကြီးပျံကို ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပ" ရာ၌ ယခုကာလကဲ့သို့ ပွဲမျိုးစုံထည့်သွင်း၍ ကျင်းပခြင်းမှာ ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပူဇော်ရာမရောက်ဘဲ ဆရာဘုန်းကြီး ပျံတော်မူသည့်အတွက် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတစ်ခု ပြုခွင့်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ယခုခေတ် ကျင်းပနည်း၌ ကုသိုလ် အကျိုးအနည်း၍ အကုသိုလ်အပြစ်တွေသာ အရများ၏။

အကယ်ပင် ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အမှတ်တရ ပူဇော်လိုကြလျှင်ကား ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲမပါစေဘဲ သံဝေဂဖြစ်စရာ (ရုပ်နာမ်အပေါ် ငြီးငွေ့စရာ) ငြိမ့်ငြောင်းသော တေးဂီတ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆို၍လည်းကောင်း, တပည့်တပန်း ရဟန်း သံဃာ ဒကာ ဒကာမအားလုံး သန့်ရှင်းသော သက်သတ်လွတ် ဆွမ်းဒါနကို ပြု၍လည်းကောင်း, တတ်နိုင်ပါမူ ရက် အပိုင်း အခြား အချိန်အပိုင်းအခြားဖြင့်ဘာဝနာပွား၍လည်းကောင်း၊ ရက်ပေါင်းများစွာ ကြာချင်တိုင်းကြာအောင် ဘုန်းကြီးပျံပွဲ ဆင်နွှဲသင့်ကြပါသည်။

အဖြေ (ခ)။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မမူမီ အရှင်အာနန္ဒာက "အလောင်းတော်ကို မည်သို့ပူဇော်ရပါမည် နည်း"ဟု လျှောက်သောအခါ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် "အာနန္ဒာ.... သင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို ပူဇော်ဖို့ရန် ကြောင့်ကြမစိုက်ရစ်ကြနှင့်၊ အနှစ်သာရဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ရဖို့ကိစ္စ၌သာ မမေ့မလျော့ မပေါ့မဆ ကြောင့်ကြ စိုက်ရစ်ကြ"ဟု မိန့်တော်မူပါသည်၊ ထိုအမိန့်တော်အတိုင်းပင် ရဟန်းတော်များ အထူးကြောင့်ကြမစိုက်ကြပါ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ကသာ အဝတ်သစ်တစ်ထပ် ဝါဂွမ်းတစ်ထပ် အစုံပေါင်း ငါးရာဖြင့် အလောင်းတော်ကို ရစ်ပတ်၍ ဆီလောင်း ထားသော ရွှေခေါင်းတော်၌ထည့်ကာ မီးပူဇော်ကြလေသည်၊ (ထိုမီးပူဇော်သည့် ရက်အထိ ရက်ပေါင်း(၁၄) ရက်သာကြာ ၏၊ပထမ ၇-ရက်သည် ပြင်ဆင်ရင်းပူဇော်ခြင်းဖြင့် ကုန်သွား၏၊ ပူဇော်ရာ၌ ကိုယ်တိုင် က-မှု၊ သံဝေဂ သီချင်းဆိုမှု၊ တီးမှုတ်မှု များ ပါဝင်၏၊ ဒုတိယ ၇-ရက်ကား စန္ဒကူးနံ့သာပုံပေါ်၌ မီးပူဇော်ဖို့ ပြင်ဆင်ရင်း ကြာသွားလေသည်၊ ယခုချိကလည်း "မီးပူဇော်ရာ၌ ၇-ရက်မကြာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် ၈-ရက်မြောက်မှာပင် မီးသင်္ဂြိုဟ်ပြီး ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုကြ သေး၏။]

(၄) အဖြေ ပြီး၏။

၅။ (က) ရှင်ပြုရာ၌ ရှင်လောင်းလှည့်ကာ ရှင်ပြုပွဲ အခမ်းအနားဖြင့် ပြုခြင်း, ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ခေါင်းတုံးရိတ်မှု သင်္ကန်းဝတ်မှုပြု၍ ရှင်ပြုခြင်း ၂-မျိုးဝယ် ကုသိုလ်အကျိုး မည်သို့ ထူးပါသနည်း။

(ခ) သားတော် ရာဟုလာကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုပါသနည်း။

(ဂ) ရှင်လောင်း လှည့်ခြင်း အစဉ်အလာသည် မည်သည့်ခေတ်က ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ကုသိုလ် အကျိုး ရခြင်း မထူးပါ။

အဖြေ (ခ)။ ။ကပိလဝတ်ပြည်, နန်းတော်၌ ဘုရားရှင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော် မူပြီး၍ ပြန်ကြွလာတော် မူသောအခါ ရာဟုလာသည် ဘုရားရှင်၏ နောက်တော်မှ လောကီအမွေ တောင်းရင်း ပါလာ၏၊ ကျောင်းတော်သို့ ရောက်သောအခါ "ရာဟုလာအား လောကုတ္တရာအမွေ ပေးတော်မူရမည်" ဟု မိန့်တော်မူ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ရှင်ပြုပေးစေတော်မူ၏၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အမိန့်တော်အတိုင်း ဦးခေါင်းရိတ်ပေး၍ သင်္ကန်းဝတ်ပေးတော်မူပါသည်။

အဖြေ (ဂ)။ ။ရှင်လောင်း လှည့်ခြင်း, မဏ္ဍပ်အတွင်း၌ အဘိသိက်သွန်းခြင်းစသော အစဉ်အလာကို မည်သည့်ခေတ်က ဆင်းသက်လာသည်ဟု မသိပါ၊ တချို့က "မဗွာသောကမင်း၏

သားတော် မဟိန္ဒမင်းသားကို ရှင်ပြုရာမှ ဆင်းသက်လာသည်” ဟု ပြောကြ၏၊ ပါရာဇိကကဏ္ဍကထာ မဟိန္ဒမင်းသား ရှင်ပြုခန်း၌ ထိုအသိုင်းအဝိုင်းမပါချေ။

(၅) အဖြေ ပြီး၏။

၆။ သက်နှီးပရိက္ခရာဖိုးမျှ မရှိ၊ အခမ်းအနားလည်း မလုပ်နိုင်သော မိဘသည် သားကို မည်ကဲ့သို့ ရှင်ပြုပေးနိုင်ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။သနားတတ်သော (သပိတ် သင်္ကန်းလည်း ပေးနိုင်လောက်သော) ဆရာသမားထံ အပ်နှံ၍ ရှင်ပြုနိုင်ပါသည်၊ အမှန်အားဖြင့် ရှေးခေတ်က ရှင်ပြုရာ၌ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆရာ ရဟန်း ကိုယ်တိုင်က မိမိမှာရှိလျှင် ပေးရပါသည်၊ မရှိလျှင်လည်း ရဖို့ရန် အားထုတ် ရပါသည်၊ [ဘုရားရှင်သည် ရဟန္တာဖြစ်လောက်သော အရည်အချင်းရှိပါလျက် ကြွေးတင်နေသော ပုဏ္ဏားကို ရဟန်းပြုတော်မူပြီးလျှင် ကောသလမင်းအထံ ခေါ်သွား၍ အကျိုးအကြောင်း ပြောပြတော်မူရာ၊ ကောသလမင်းက ကြွေးတာဝန်ကို ယူပါသည်၊ ထိုရဟန်းလည်း တရားအားထုတ်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဗြာဟ္မဏသံယုတ်။]

(၆) အဖြေ ပြီး၏။

၇။ ရှင်ပြုပေးရာ၌ ကလေး၏ မည်သည့် အရွယ်တွင် ရှင်ပြုပေးနိုင်ပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပထမ ခွင့်ပြုတော် မူစဉ်၌ "၁၅-နှစ် အသက်ပြည့်မှ ရှင်ပြုပေးရမည်" ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ထိုနောက် မိဘများ သေဆုံးသွားသဖြင့် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်နေသော ကလေး ညီနောင် ၂–ယောက်ကို အကြောင်းပြု၍ "မိမိထမင်းစားပွဲကို ကျီးနှိုက်လာလျှင် ခြောက်နိုင်သောအရွယ် ရှိသူကို ရှင်ပြုပေးနိုင်၏" ဟု ခွင့်ပြုတော်မူပြန်၏၊ [ဝိနည်း မဟာဝါ, ပဗ္ဗဇ္ဇာခန္ဓကပါဠိတော်။]

မှတ်ချက်။ ။မလွဲသာမှ၍ ခွင့်ပြုတော် မူရသော ဤဒုတိယ ခွင့်ပြုတော်မူချက်ကို ကောက်ချက်ချ၍ ယခုကာလ၌ အတော်ငယ်သော ကလေးများကို ရှင်ပြုပေးကြ၏၊ ထိုကလေးများသည် ဆယ်ပါးသီလနှင့် ထိုက်တန်သော ကျင့်ဝတ်ကို မကျင့်နိုင်ကြ၊ တချို့မှာ ဇာတရူပ သိက္ခာပုဒ်ကို အပျက်ခံ၍ ပိုက်ဆံကို လက်ထဲထည့်ပြီးလျှင် ကျောင်းလိုက်ချင်အောင်မိဘတို့ကချော့ကြရ၏၊ မဏ္ဍပ်အတွင်းမှာပင် သက်န်းမနိုင်ဘဲ သိက္ခာပုဒ်များစွာ အပျက်အစီး ခံကြရ၏၊ တချို့ကား ကျောင်း၌ မအိပ်လိုကြဘဲ အိမ်မှာပင် အိပ်ကြ၏၊ ဤအားလုံးအတွက် သာမဏေများ ရထိုက်သော သေခိယသိက္ခာပုဒ် သီလတွေအတော်များစွာ ပျက်လေပြီ၊ ထိုသို့ သီလတွေအပျက်ခံ၍ ရှင်ပြုပေးရာ၌ မိဘတို့မှာ ငွေလည်း ထောင်ကုန် သောင်းကုန် ကုန်ရှာကြသေး၏၊ အချို့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏

မသိနားမလည်ချက်ကား ဘာသာဖျက်ရာ ရောက်ရှိသာမက, ဘာသာခြားတွေနှင့် နောင်လာ နောက်သားတို့ စဉ်းစား ဝေဖန် ကြတော့မည့် အတွက် အလွန်ပင် ရှက်ဖွယ်ကောင်းလှပေသည်။

ဖြစ်သင့်သော ရှင်ပြုနည်း — သားကို ရှင်ပြုပေးရာ၌ မိဘတို့သည် အရုင်းအနှီး နည်းပါး၊ သွားအောင် (သို့မဟုတ် ကုန်သွားအောင်)ရှင်ပြုပွဲ မကျင်းပသင့်ပါ။ သင့်တော်သော အရွယ်ရောက်မှ အနေအထိုင် အချိုးကျသော ကျောင်းသို့ပို့၍ သင့်ဘောင်ရုံ ငွေကုန်ကြေးကျခံရုံဖြင့် ရှင်ပြုပေးသင့်ပါသည်၊ ရှင်သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် နေရိုက်၌ လူဝတ်ကြောင်ဘို့၏ သိသယူနည်း, ဒါနပြုနည်း, ဥပုသ်စောင့်နည်းနှင့်တကွ ရဟန်း သာမဏေတို့ အမြဲကျင့်ရသော သိက္ခာပုဒ်များကို နားလည်၍ ကျင့်တတ်အောင် လည်းကောင်း, ဘာသာရေးကိစ္စဘို့၌ အသားကျနားလည်အောင်လည်းကောင်း လေ့လာသင့်၏၊ သို့မှ မိမိတို့က ဒကာအဖြစ်ဖြင့် လှူရသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ် အကောင်းအဆိုး ရွေးချယ်တတ်၍ သာသနာ ထောက်ပံ့သော ဒါယကာတစ်ယောက် ဖြစ်လာဖွယ် ရှိပေသည်။

(၇) အဖြေ ပြီး၏။

၈။ ''ဥပုသ်သီလ ဆောက်တည်ရာ၌ လပြည့်, လကွယ် (လဆန်း လဆုတ် ၈-ရက်) နေ့များတွင် ဆောက်တည်ခြင်းသည် အခြားနေ့များ၌ ဆောက်တည်ခြင်းထက် အကျိုးများပါသလား''ဟူသော အမေး၌....

ဥပုသ်သီလအတွက် ထူးခြား၍ အကျိုးမများပါ၊ သို့ရာတွင် ရှေးအစဉ်အလာဖြစ်၍ ဥပုသ်နေ့ဟု သတ်မှတ်ထားရာနေ့၌သာ စောင့်သုံးလေ့ ရှိကြပါသည်။

အကျယ်ပြပါဦးမည်။

''ဥပေါသထ'' ဟူသော ပါဠိကို ''ဥပုသ်''ဟု မြန်မာပြန်ကြ၏၊ ဥပ ညစာမစားခြင်း, မေထုန်ရှောင်ကြဉ်း စသော ကောင်းသော ကျင့်နှင့် ပြည့်စုံ၍ + ဝသထ–နေထိုင်ခြင်း ဟု အနက်ထွက်၏၊ ဤသို့ နေထိုင်ခြင်းကိုပင် ''သီလ''ကို မပျက်အောင် စောင့်ခြင်းကျင့်သုံးခြင်းဖြစ်သောကြောင့်''ဥပုသ်စောင့်သုံးခြင်း''ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသည်၊ ထိုဥပုသ်စောင့်ပုံ အကျယ်ကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည်၌ ပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

နေ့ရက် ထိုဥပုသ်စောင့်ဖို့ရာ နေ့ရက်ကို ဘုရားပွင့်တော်မမူမီ ရှေးကပင် သူတော်ကောင်းတို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြ၏၊ တစ်လလျှင် (၁) အဋ္ဌမီ (ရှစ်ရက်မြောက်နေ့) ဥပုသ်၊ (၂) စတုဒ္ဒသီ (ရက်မစုံလအတွက် ၁၄-ရက်မြောက်နေ့)ဥပုသ်၊ (၃) ပန္နရသီ (၁၅-ရက်မြောက်နေ့) ဥပုသ်၊ (၄) ပါဋိဟာရိက (အကြိုအပို) ဥပုသ်ဟု အကျဉ်းအားဖြင့် ၄–မျိုးရှိ၏။

ပါဋိဟာရိယ (အကြိုဥပုသ်,အပိုဥပုသ်) သည် ထို ၃-ရက် မရောက်မီ ကြိုတင်၍ စောင့်ရသော ၇-ရက်မြောက်, ၁၃-ရက်မြောက်, ၁၄-ရက်မြောက် ဥပုသ်၊ ထို ၃-ရက်၏ နောက်၌ အပိုဖြည့်စွက်၍ စောင့်ရသော ၉-ရက်, လပြည့်ကျော် ၁-ရက်

လဆန်း ၁-ရက်ဥပုသ်၊ ထို့ပြင် ဝါတွင်း၌ ဝါ၏အလယ်ဝယ် ၁၅-ရက်မျှဖြစ်စေ, တစ်ဝါတွင်းလုံးဖြစ်စေ စောင့်သုံးကြသော ဥပုသ်များ ဖြစ်၏၊ ဤသို့အားဖြင့် ဥပုသ် စောင့်ရာရက်ဟု ရှေးရှေးက သတ်မှတ်ထားအပ်သော ရက်တွေ အတော်များစွာ ရှိပေသည်။

စဉ်းစားဖွယ် "ဥပုသ်စောင့်ဖို့ရာ ရက်ကွေ များ လု ချေ တကား၊ ဘာ့ကြောင့် ထိုမျှလောက် များပြားအောင် ရှေးက သတ်မှတ်ခဲ့လေသနည်းဟု စဉ်းစားဖွယ် မေးမြန်းဖွယ် ရှိ၏။ အဖြေကား- လူအများ၏ စိတ်အစဉ်၌ ကိလေသာမှုတွေ နေ့စဉ်တင်နေရကား ထိုကိလေသာမှုတွေကို ဆေးကြောသုတ်သင်ဖို့ရာ ထိုကဲ့သို့ မကြာမကြာ ဥပုသ်စောင့်ဖို့ ရက်ကို သတ်မှတ်ခဲ့ကြပေသည်။

ချဲ့ပါဦးမည်၊

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဥပုသ်စောင့်ခြင်းကို ဦးခေါင်းလျှော်ခြင်းနှင့် ဥပမာပြု၍ ဝိသာခါအား ဩဝါဒပေးတော်မူ၏၊ လဆန်း ၁-ရက်နေ့၌ နေရောင်ရှိသဖြင့် ဆံပင်သွေ့ခြောက်မည်ကို မြင်သော အမျိုးသမီးသည် ရေချိုးခေါင်းလျှော်၏၊ ဦးခေါင်းမှာ အညစ်အကြေး သန့်ရှင်း၍ ဆံပင်လည်း သွေ့ခြောက်သောကြောင့် ဦးခေါင်းသည် သန့်ရှင်းပေါ့ပါး၏၊ နောက်နောက်ရက်များ၌ ဦးခေါင်းဝယ် မှုံမှုန်ကျခြင်း, အတွင်းက အညစ်အကြေးများ ဦးခေါင်းထက်၌လည်း ထွက်ခြင်းကြောင့် ၇-ရက်လောက်ကြာလျှင် ဦးခေါင်းသည် လေးလံလာပြန်၏၊ ထိုအခါ တစ်ကြိမ် ခေါင်းလျှော်ရပြန်၏။

ထို-အတူ လူဝတ်ကြောင်တို့၏စိတ်၌ ရာဂ, ဒေါသစသော မြူမှုန်တွေသည် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေစဉ်လည်း ကျရောက်၏၊ အလုပ်အကိုင် လုပ်ရင်း ကိုင်ရင်း ရောင်းရင်း ဝယ်ရင်းလည်း ကျရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုစိတ်အစဉ်၌ ထိုမြူမှုန်တွေ သန့်ရှင်းအောင် အိမ်ရာအလုပ်တွေကို အနားပေးကာ, မေထုန်ကိုလည်း ရှောင်ကြဉ်ကာ ဥပုသ်စောင့်သောအားဖြင့် ဆေးကြောပစ်ရလေသည်၊ တစ်နေ့တစ်ရက် စောင့်ရုံဖြင့် ကောင်းစွာ မရှင်းတတ်သောကြောင့် အကြိုရက် အပိုရက်များ၌လည်း စောင့်ရ၏၊ တစ်ကြိမ်စောင့်ပြီးနောက် ၇-ရက်လောက်ကြာလျှင် ကိလေသာမြူတွေ အတော်များစွာ တင်ပြန်သောကြောင့် ဥပုသ်စောင့်၍ ဆေးကြောရပြန်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်စောင့်ဖို့ ရက်ကိုရှေးရှေးကပင် အကြိမ်များစွာလည်းကောင်း, ၆-ရက် ၇-ရက် တစ်ကြိမ်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားခဲ့ကြပေသည်၊ ယခုခေတ် အလိုက် ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ဘဲ စနေ,တနင်္ဂနွေ ၂-ရက်မျှ ဆက်လက်၍ စောင့်ကြလျှင်လည်း ထိုရှေးရှေး စံချိန်ကို မီနိုင်ပါ၏၊ သို့သော် စောင့်နိုင်ကြမည်တဲ့လော။

(ဂ) အဖြေ ပြီး၏။

ဃ။ သီလယူရာ၌ ရဟန်း သံဃာတော်ထံယူခြင်း, ဘုရား ဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ယူခြင်း, မိမိဘာသာ ယူခြင်းတို့သည် မည်သို့ထူးခြားပါသနည်း။

အဖြေ။ မထူးခြားပါ၊ သို့သော် ဆရာဘုန်းတော်ကြီးကရှိသေလေးစား လောက်ပါလျှင် ထိုဆရာကို ရိုသေသောအားဖြင့် သီလကိုမကျိုးမပေါက်အောင်စောင့်ရှောက်တတ်ကြပါ၏၊

ဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ယူခြင်းလည်း ဤသဘောပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ [ရှေးက ဒါယကာ တစ်ယောက်သည် ရှိသေလောက်သော ဆရာတော်၏အထံ၌ ခံယူပြီးနောက် အလုပ်မလုပ်ဘဲ မနေသာ၍ လယ်ထွန်ရရှာ၏။ လယ်ထွန်ပြီးနောက် နွားတို့ကို လွှတ်လိုက်ရာ နွားတွေခရီးလွန်သဖြင့် လိုက်ရှာရ၏၊ ထိုသို့ရှာရင်း တောင်ပေါ်သို့ရောက်သွားလေသော် စပါးကြီးမြွေက သူ့ကို ဖမ်းယူလေ၏၊ ထိုအခါ ဓားဖြင့် မြွေ၏ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့ဟု ကြံပြီးမှ "ငါသည် အလေးပြု လောက်သော ဆရာတော်၏ အထံ သီလခံယူခဲ့ပါလျက် သီလကိုဖျက်ခြင်းငှာ မသင့်တော်ချေ"ဟု အကြံဖြစ်၍ ဓားကို လွှင့်ပစ်လိုက်လေရာ စပါးကြီးမြွေလည်း အလိုအလျောက် သူ့ကိုလွှတ်၍ ပြေးလေသည်၊ [အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ, ဒွါရကထာ]၊

(၉) အဖြေ ပြီး၏။

၁၀။ သီလဆောက်တည်ရာ၌ သီလယူရိုးဖြစ်သော ပါဠိအပိုဒ်များကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရပါသလား။

အဖြေ။ ပါဠိအပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုမှ သီလရသည် မဟုတ်ပါ၊ မိမိနားလည်သော ဘာသာစကားဖြင့် ရွတ်ဆို ဆောက်တည်လျှင် ဆိုလိုရင်း အကြောင်းအရာကို နားလည် သောကြောင့် သာ၍ ကောင်းပါသေး၏၊ [ယခုအခါ ပါဠိလိုဆို၍ သီလယူကြ ဆောက်တည်ကြသောကြောင့်မာလာဂန္ဓစသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားမလည်ကြဘဲ ဥပုသ်စောင့်ရင်းပင် ပန်းပန်ထားကြ

နှံ့သာလိမ်းထားကြသည်ကို တွေ့ရသည့်ပြင်, ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်အရ လဲ၀ါ ဒွတ်ထားသော မွေ့ရာပေါ်၀ယ် မအိပ်မဆိုင်ကောင်းပါဘဲလျက်အိပ်မြဲအိပ်နေကြသည်မှာ သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားမလည်သောကြောင့်သာဖြစ်လေသည်။]

(၁၀) အဖြေပြီး၏။

၁၁။ တစ်ခါသီလယူထားလျှင် နောက်နေ့၌ သီလမယူဘဲ ဆက်၍ ဥပုသ်စောင့်နိုင်ပါသလော။

အဖြေ။ ဆက်၍ စောင့်နိုင်ပါသည်၊ သီလသည် အမြဲကျင့်ရသော နိစ္စသီလ, တစ်ရံတစ်ခါ ဆောက်တည်ရသော ဥပုသ်သီလဟု ၂-မျိုးရှိ၏၊ ငါးပါးသီလသည် နိစ္စသီလဖြစ်၏၊ သီလဆောက်တည်သည် ဖြစ်စေ, မဆောက်တည်သည် ဖြစ်စေ ခါး၀တ်သဖွယ် အမြဲလုံခြုံစေရသည့် သီလဖြစ်၏၊ ရွတ်ဆို၍ ဆောက်တည်လျှင်လည်း ဆောက်တည်မှု ကုသိုလ် ပို၍ရ၏၊ ဥပုသ်သီလကား အပိုတန်ဆာဆင်သကဲ့သို့ အပိုကျင့်ရသော သီလဖြစ်၏၊ ထိုဥပုသ်သီလကို မိမိကျင့်နိုင်သလောက် ရက်ပိုင်းခြား၍ တစ်ခါဆောက်တည်ထားလျှင် ထိုရက်မကုန်မချင်း သီလတည်နေ၏၊ [မှန်းထားသောရက် မကုန်မီအကြား၌ မိမိက မစွမ်းနိုင်တော့၍ ထိုသီလအကျင့်ကို ရပ်နားဦးမည် ဆိုလျှင်လည်း

ရပ်နားခွင့် ရှိပါ၏၊] ရက်အပိုင်းအခြား စေ့သောအခါ၌ကား ရှစ်ပါးသီလ သိက္ခာ အလိုလို ကျ၍ ငါးပါးသီလသာ (အထူး မဆောက်တည်ရဘဲ) ကျန်ရှိပါသည်။

(၁၁) အဖြေ ပြီး၏။

အထွေထွေကောင်းမှုနှင့်စပ်သော မေးခွန်း
အဖြေများ ပြီးပြီ။

၄—အကုသိုလ်နှင့် စပ်သော မေးခွန်းအဖြေများ

၁။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝင်း, ဘုရားရင်ပြင်တော်တို့၌ ဖိနပ်စီးလျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း၊ မိမ္ဗိသာရ မင်း၏ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်းသည် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ပါနည်း။

အဖြေ။ ။ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏ ခြေဖဝါးကို သင်တုန်းဓားဖြင့် အခွဲခံရခြင်း၌ "ရာဇာ ကိရ ပုဗ္ဗေ စေတိယင်္ဂဏေ သဥပါဟနော အဂမာသိ = ရှင်ဘုရင်သည် ရှေးဘဝတုံးက စေတီရင်ပြင် တော်ဝယ် ဖိနပ်စီးလျက် သွားဖူးသတဲ့၊ နိသဇ္ဇနတ္ထာယ ပညတ္တ ကဋသာရကဥ္စ အဓောတေဟိ ပါဒေဟိ အက္ကမိ=ရဟန်းသံဃာ တို့ ထိုင်ဖို့ရန် ခင်းထားအပ်သော သင်ဖြူးကိုလည်း ခြေမဆေးဘဲ နင်းဖူးသတဲ့၊ တဿာယံ နိသန္ဒောတိ ဝဒန္တိ=ဤသို့ ခြေဖဝါးကို ဓားခွဲခံရခြင်းသည် ထိုအပြစ်၏ အကျိုးဖြစ်သတဲ့၊ ဤသို့ ပြောကြသည်၊ [ဤကား သာမညဖလသုတ် အဋ္ဌကထာ စကားတည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ထိုအဋ္ဌကထာစကား၌ "စေတိယင်္ဂဏ (စေတီ ရင်ပြင်တော်) ဟူသော စကားကိုယူ၍ "ဘုရားဝိုင်း အတွင်းဝယ် (သံဃာများနေရာ ကျောင်းဝိုင်း အတွင်းပါ) ဖိနပ်မစီးကောင်း"ဟု ယခုအခါ မှတ်ယူ နေကြ၏၊ "စေတိယင်္ဂဏ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကား၌ အဖွင့်ဋီကာဆရာတို့က အများထင်သလို ဘုရားဝိုင်းတစ်ပြင်လုံးကိုမယူကြ၊ "စေတိယင်္ဂဏေတိ-

ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟိ ပူဇနဠ္ဌာနဘူတေ စေတိယင်္ဂဏေ=ပန်းနံ့သာစသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့် ပူဇော်ရာဌာနဖြစ်သော စေတီရင်ပြင်တော်၌''ဟု သရုပ်ဖော်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ''ဗိမ္ဗိသာရ မင်းသည် ဘုရားဝင်း အတွင်း သာမန်၌ ဖိနပ်စီးသည်မဟုတ်၊ ပန်းတင်ခုံဟု ခေါ်ရာ စေတီတော် အောက်ခြေမှာပင် ဖိနပ်စီးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဋီကာဆရာတို့က ဆိုလိုကြပါသည်။

ထို့ပြင် ရဟန်းသံဃာတော်တို့ ထိုင်ဖို့ရာခင်းထားအပ်သော သင်ဖြူးအပေါ်၌ ခြေမဆေးဘဲ နင်းခဲ့သော အပြစ်လည်း ခြေဖဝါးကို မားခွဲ ခံရမှု၌ ပါဝင်နေ၏၊ ယခုအခါ ဘာသာရေးကို အလွန်လေးစားသော ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့တွင် အဘယ်မျှလောက်သော အရေးအတွက်က ထိုနေရာမျိုးကို နင်းလိုသောအခါ ခြေဆေးကြပါသနည်း။

ကောသလမင်း ကျောင်းတိုက်တွင်းဝင်ပုံ အခါတစ်ပါး၌ ကောသလ မဟာရာဇာသည် ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်လိုသော ဆန္ဒ ပြင်းပြလှသဖြင့် မိမိနေရာမြို့ကလေးမှ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးတော်မူရာ (သုံးယူဇနာ လောက်ဝေးသော) နိဂုံးသို့ ရောက်လာ၏၊ ထိုနိဂုံး၏တစ်နေရာ ခြံဥယျာဉ်၌ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ [ထိုခြံသည် ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းတော်အများ သီတင်းသုံးရာ ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းဝိုင်းပင်ဖြစ်၏။]

မဟာရာဇာသည် ကျောင်းတိုက်သို့ ဝင်၍ စကြံသွားနေသော ရဟန်းတော်များထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "ဘုရားရှင် ဘယ်မှာ သီတင်းသုံးပါသနည်း" ဟု မေးလေရာ, ရဟန်းတော်များသည် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ကျောင်းကို ညွှန်ပြကြလေ၏၊ ထိုအခါကျမှ ကျောင်းဆောင်တော်သို့ ဝင်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ခြေနင်းနှင့်တကွ မင်းမြောက်တန်ဆာ ၅-ပါးတို့ကို ချွတ်ပယ်၍ စစ်သူကြီးအား ပေးလေသည်၊ [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ, ဓမ္မစေတိယသုတ်ပါဠိတော်။]

မှတ်ချက်။ ။ပါဠိတော်, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာတို့၏ စကားသည် ယခုခေတ် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အယူအဆကို မထောက်ခံကြပါတကား၊ "သီဟိုဠ်, ယိုးဒယား ကမ္ဘောဒီးယား, လာဝ" ဟူသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ ၄–နိုင်ငံတို့၌ ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဘုရားဝိုင်းအတွင်းတို့ဝယ် ဖိနပ်စီးသည်ချည်းသာ ဖြစ်ကြပါသတဲ့၊ မြန်မာအယူအားဖြင့် ထိုသူအားလုံး ခြေဖဝါးကို ဓားနှဲ့ ခံကြရတော့မည်၊ မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ကား ကျောင်းဝိုင်းအတွင်းသို့ စက်ဘီးစီး၍လည်း ဝင်ရကြ၏၊ နွားလှည်း, မြင်းလှည်းစီး၍လည်း ဝင်ရကြ၏၊ ထို့ထက် ခမ်းနားသော မော်တော်ကားကြီးကိုလည်း စီး၍ ဝင်ရကြ၏၊ စီးစရာ ယာဉ်တို့တွင် အသေးငယ်ဆုံး ဖိနပ်ယာဉ်ကိုကား မစီးဝံ့ရှာကြချေ၊ ထို့ပြင်–ဘုရားမြေ ဘုရားဝိုင်းအတွင်း၌ ကျေကျေနပ်နပ် ခွင့်ပြုအပ် ခင်းကျင်း ပြသအပ်သော ဇာတ်ပွဲ သဘင်များကို ကြည့်ရှုကာ နှပ် တံတွေးတို့ကို ထွေးရကြ၏၊ ထိုပွဲဈေး၌ စားကြွင်း စားကျန်တို့ကိုလည်း

ပစ်ရကြ၏၊ ကလေးများကိုပင် ရှူးရှူး တယ်ဝှံ့ကြသေး၏၊ ဖိနပ်ကိုကား မစီးဝံ့ကြရှာချေ၊ ဖိနပ်မစီးဘဲ ကျောင်းဝင်း အတွင်းဝင်၍ ဖုံလူးနေသော ခြေဖြင့် ကျောင်းပေါ်တက်ခြင်းနှင့် ဖိနပ်စီး၍ ကျောင်းပေါ် တက်ခါနီးမှ ဖိနပ်ချွတ်ပြီးလျှင် ဖုံမလူးသော ခြေဖြင့် ကျောင်းပေါ်တက်ခြင်းတို့တွင်အဘယ်သို့တက်ခြင်းက ခြေဖဝါး ဓားခွဲခံရသော အမှုနှင့် နီးစပ်ပါသနည်း။

တကာယ် ရှိသေခြင်း ကျမ်းစာတို့၌ တကာယ် ရှိသေသော အရာဝယ် "စေတီတော်၏ ထင်ရှားရာအရပ်၌ သော်မှ ဖိနပ်မစီးရ" ဟု ဆို၏၊ [သုတ်ပါသေယျ,သံဂီတိ သုတ်အဋ္ဌကထာ] မိထွေးတော် ဂေါတမီသည် သာကီဝင် မင်းသမီးငါးရာနှင့် အတူ ဘိက္ခုနီပြုလုပ်ဖို့ရန် ကပိလဝတ်ပြည်မှ ၅၁-ယူဇနာ ဝေးသော ဝေသာလီပြည်သို့ လာရာ၌ (ယာဉ် ရထားစီး၍သွားလျှင် ဘုရားရှင်ကိုမရိုသေရာရောက်မည်စိုးသော ကြောင့်) ယာဉ် ရထားမစီးကြဘဲ အားလုံး မင်းသမီးများ ခြေကျင်သွားကြပါသတဲ့၊ [ဘိက္ခုနီခန္ဓက စူဠဝါပါဠိတော်၊] ထိုမျှလောက် မရိုသေနိုင်သူ့အတွက် မရိုမသေ စိတ်လည်း မရှိပါမူ အကုသိုလ် အပြစ်မရှိ၊ သို့သော် ရိုသေသူအတွက် ရိုသေ လေ ကောင်းလေပင် ဖြစ်ပါသည်၊ သို့ရာဝယ် မိမိမှာ ရောဂါ ဖြစ်လောက်အောင် အရိုအသေ လွန်မသွားဖို့ သတိထားသင့် ပါသည်။

(၁) အဖြေ ပြီး၏။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၂။ သိမ်အတွင်း၌ ဒါယိကာမများ ဝင်နိုင်ပါသလား၊ မဝင်ရဟု တားမြစ်ထားပါလျက် ဝင်လျှင် မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း၊

အဖြေ။ သိမ်အတွင်း၌ဒါယိကာမတို့ ဝင်နိုင်ပါ၏၊ မည်သူကမျှ မတားမြစ်ထိုက်ပါ၊ တားမြစ်စေကာမူ တရားတော်နှင့် မညီသောကြောင့် ဝင်သူမှာ အပြစ်မရှိပါ၊ "သိမ်" ဟူသော ပါဠိပျက်စကားသည် "အပိုင်းအခြား" ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ပြ၏၊ ထိုသိမ်သည်အငယ်ဆုံးအားဖြင့် ၂-ကျိပ် ၁-ယောက်ထိုင်လောက်သော နေရာဖြစ်၏၊ အကြီးအားဖြင့် ၃-ယူဇနာတိုင်အောင် ကြီးကျယ်နိုင်၏၊ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ပတ်ဝိုက်၍ ကျောင်းတိုက်ပေါင်း တဆယ့်ရှစ်တိုက် ရှိ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက် အားလုံးကို ခြုံမိအောင် အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သိမ်သမုတ်တော်မူ၏။ [ဝိနည်း မဟာဝါ, ဥပေါသထက္ခန္ဓက အဋ္ဌကထာ။] ထိုသို့ သိမ်သမုတ်လိုက်သောအခါ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကြီးသည် သိမ်အတွင်း၌ ပါဝင်နေ၏၊ ယင်းသိမ်အတွင်းမှာပင် အိမ်ထောင်ပြုကျ မွေးဖွားကြရလေသည်။

(၂) အဖြေ ပြီး၏။

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

၃။ (က) ဈေးမှ သားငါးကို ဝယ်ယူစားသောက်ခြင်း,

(ခ) အလှူလုပ်ရန် သားငါးကို ကြိုတင်၍ မှာထားခြင်း,

(ဂ) မိမိအတွက်သတ်၍ ချက်ပေးသော အသားဟင်းကို သိလျက် စားခြင်းတို့ကြောင့် ပါဏာတိ ပါတကံ ထိုက်ပါသလား။

အဖြေ။ (က)။ ။ဒုစရိုက်မကောင်းမှုပြုရာ၌ (၁) ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, (၂) သူတစ်ပါးကို ခိုင်းခြင်း, (၃) သူတစ်ပါးပြုချင်လာအောင် အကျိုးကျေးဇူးဂုဏ်ကို ပြောခြင်း, (၄) သူတစ်ပါးပြုသည်ကို သဘောတူခြင်း ဤသို့ ၄-ပါးရှိ၏၊ ဈေးမှသားငါးကို ဝယ်ယူစားသောက်ခြင်းသည် ထို ၄-ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်ပါ။

အဖြေ။ (ခ)။ ။အလှူလုပ်ရန် ကြိုတင်၍ မှာခြင်းကား "ပို၍ သတ်လိုက်ပါ"ဟု စေခိုင်းရာလည်း ရောက်၏၊ ငွေပေးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပို၍သတ်ချင်လာအောင် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောရာလည်း ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိ ပါတကံ ထိုက်သည်။ [ဤအလုပ်မျိုးကို အလှူရှင်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ, အလှူရှင်၏ လူယုံတော်ဖြစ်စေ လုပ်တတ်ကြလေသည်၊ ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းလေစွ။]

အဖြေ(ဂ)။ ။မိမိအတွက် သတ်၍ ချက်ပေးသည်ကို သိလျက်စားခြင်း၌ လူဝတ်ကြောင်များအတွက် ထိုသို့ပြုသည်ကို သဘောတူလျှင် ပါဏာတိ ပါတကံအဖြစ်သို့ မရောက်သော်လည်း သဘော တူခြင်းကြောင့် ပါဏာတိ ပါတဒုစရိုက် (မကောင်းမှု) ဖြစ်၏၊ ရဟန်းတော်များကား ထိုသို့သိလျက် စားလျှင် အာပတ်လည်း သင့်သည်၊ မသိ၍ စားလျှင် မည်သူမျှ

အပြစ်မရှိ။ [ကံထိုက်လျှင် အပါယ်ကျခွင့်ရှိ၏၊ ကံမထိုက်ဘဲ မကောင်း ဒုစရိုက်ဖြစ်ရုံကား အပါယ် ကျလောက်အောင် အပြစ်မကြီးဟု သာမညအားဖြင့် ခွဲခြားရသည်။]

(၃) အဖြေပြီး၏။

၄။ မိမိကြောင့် သူတစ်ပါးအသက်သေတိုင်း ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်နိုင်ပါ၊ ဥပမာ- ခရီးသွားရင်း ပိုးကောင်များကို နင်းမိရာ၌ (မော်တော်ကား ဖြင့် တိုက်မိရာ၌) မိမိကြောင့် သေသော်လည်း သေစေလိုသော စေတနာမပါ၊ တချို့မှာ ထိုနင်းမိခြင်း၌ အလွန်ပင် သနား ကရုဏာ ဖြစ်သေး၏၊ တချို့က ဆိုကြသေး၏၊ "လူတွေက စား သောကြောင့် သတ်သူက သတ်ရသည်၊ လူတွေမစားလျှင် မသတ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် စားသူများလည်း ပါဏာတိပါတ အပြစ်မကင်း" ဤသို့ ဆိုကြသေး၏။

ထိုသို့ဆိုရာ၌ စိစစ်ပြပါဦးမည်။

(က) ခွေးသည် ကြက်ကို ကိုက်သတ်၍ ချီလာ၏၊ ထိုကြက် သားကို ချက်၍ လူကစားသည်၊ လူမှာ ပါဏာတိ ပါတကံ ထိုက်ရဦးမည်လော၊ မထိုက်ပါ။

(ခ) အိမ်ရှင်တစ်ယောက်သည် သူ၏ ဝမ်းရေးအတွက် ပါဏာတိပါတ အမှုကို ပြု၏၊ ထိုသူက သတ်၍ ယူလာအပ်သော အစာကို တစ်အိမ်လုံးစားကြ၏၊

သတ်သည်ကို သဘောမတူကြ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူ၏ အိမ်သားအားလုံး ကံထိုက်မည်လော၊ မထိုက်ပါ။

(ဂ) အခါတစ်ပါး မုဆိုးကြီးတစ်ယောက်သည် **အသား** တချို့ကို သမာပတ်ဝင်စားနေသော ဥပ္ပလဝဏ် ထေရ်မအား လှူလိုသောကြောင့် အနီးအပါး၌ "အလိုရှိသူ ယူရစ်ပါ" ဟု ကြွေးကြော်၍ ပုံသကူ ပင်ထား၏၊ ဥပ္ပလဝဏ်ဘိက္ခုနီသည် သမာပတ်မှ ထစဉ် ထိုအသံကိုကြား၍ ပုံသကူကောက်ယူပြီးလျှင် ကောင်းမွန်စွာ စီစဉ်၍ ဘုရားရှင်အား ကပ်လှူ၏၊ ဘုရား ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။ [ဝိနည်းပါဠိတော် နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်။]

(ဃ) ကုက္ကုဋမိတ္တ မည်သော အကြီးစား မုဆိုး တစ်ယောက်၏မယားသည် အပျိုဘဝကပင် သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့၏၊ ထိုသူမသည် လင်မုဆိုးကြီးက "လေးယူခဲ့ပါ ရှင်မရေ" ဟုဆိုလျှင် လေးကိုယူပေးရ၏၊ "ဓါးလှံ ယူခဲ့ပါ ရှင်မရေ" ဟု တောင်းလျှင်လည်း ယူပေးရ၏၊ သို့သော် သူမ၌ သတ်စေလိုသော စေတနာမရှိ၊ မယားဝတ္တရားကို ဆောင်ခြင်းသာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတကံ မဖြစ်ပါ။

(င) ဘုရားရှင်သည် ထိုသူမ၏ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်, မထိုက်ကို စဉ်းစားကြသော ရဟန်းတို့အား တရားဟောတော်မူသည်မှာ – "လက်၌ အနာမရှိလျှင် ထိုလက်ဖြင့် အဆိပ်ကိုကိုင်သော်လည်း ထိုလက်ကို မပူစေနိုင်၊ ထို့အတူ မကောင်းမှုကို ပြုလိုသော စိတ်မရှိသူမှာ မကောင်းမှု အဆိပ် မလောင်နိုင်ပါ" ဟု ဟောတော်မူသည်။ [ဓမ္မပဒပါဠိတော်, ကုက္ကုဋမိတ္တ ဝတ္ထု။]

ပါဏာတိပါတ အင်္ဂါ (၁) သက်ရှိ သတ္တဝါ ဖြစ်ခြင်း, (၂) သက်ရှိ သတ္တဝါဟု သိခြင်း, (၃) သတ်လိုသော စိတ် (စေတနာ) ရှိခြင်း, (၄) သတ်ဖို့ရန် ကိုယ်မှုနှုတ်မှု ပယောဂတစ်ခုခုကို ပြုသောအားဖြင့် သတ်ခြင်း, (၅) သေခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၅-ပါး ပြည့်စုံမှ ပါဏာတိပါတကံ ထိုက်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤအင်္ဂါနှင့် မညီသော် လည်းကောင်း, ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း, ခိုင်းခြင်း, ကျေးဇူးပြောခြင်း, သဘောတူခြင်း ၄-မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျှ မပြုသော် လည်းကောင်း, "ပါဏာတိပါတကံ မထိုက်" ဟု မှတ်ပါ။

(၄) အဖြေ ပြီး၏။

၅။ ပါဏာတိပါတကံ ကျူးလွန်ရာဝယ် လူသတ်ခြင်း, ဆင်သတ်ခြင်း, ပုရွက်ဆိတ် သတ်ခြင်းတို့၌ မည်သို့ အပြစ်ထူးခြားပါသနည်း။

အဖြေ။ ပါဏာတိပါတကံ၏ အပြစ် အကြီး အငယ်ကို စိစစ်ရာ၌ အသတ်ခံရသူ၏ ဂုဏ်, သို့မဟုတ် သတ်သူ့ အပေါ်မှာ တင်နေသော ကျေးဇူး, သတ်ရာ၌ လုံ့လထုတ်မှု, သတ်အပ်သော သတ္တဝါ၏ အကြီးအငယ်, ဤအချက်များကို လိုက်၍ စိစစ်ရပါသည်၊ ထို့ကြောင့်....

(က) လူသတ္တဝါနှင့် တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ ၂-မျိုးတွင် လူသတ္တဝါသည် ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်လာသော ရုပ် နာမ်ခန္ဓာဖြစ်၍ သဘာဝအားဖြင့် တိရစ္ဆာန်ထက် ဂုဏ်ရှိ၏၊ အသိအလိမ္မာလည်း အထိုက်အလျောက် သာနေတတ်သေး၏၊ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန်ကို သတ်ခြင်းထက် လူကိုသတ်ခြင်းက အပြစ်ပိုကြီး၏၊ လူတွင်လည်း သီလစသော ဂုဏ်အဆင့်ဆင့်မြင့်သူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ကြီး၏၊ ဘုရား, ရဟန္တာကို သတ်လျှင်လည်းကောင်း, ကျေးဇူးကြီးလှသော မိဘကိုသတ်လျှင် လည်းကောင်း အဝီစိအကျိုးကို မုချပေး၏။

(ခ) တိရစ္ဆာန်တို့တွင် အကောင်ကြီးကို သတ်ရာ၌ လုံ့လစိုက်မှု ပယောဂ ကြီးမားရကား အကုသိုလ် စေတနာတွေလည်း ရှေ့အဖို့၌ အများအပြား ဖြစ်ရလေ၏။ ပယောဂချင်း (သေနတ်တစ်ချက်အားဖြင့်) တူစေကာမူ

ဘာသာရေးပြဿနာ

အားစိုက်ထုတ်မှု မတူသေး၊ အားစိုက်ထုတ်မှု တူစေကာမူ အကောင်ကြီး၌ ရုပ်အစုများစွာကို ဖျက်ဆီးရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်ကို သတ်ခြင်းထက် ဆင်ကိုသတ်ခြင်းက အပြစ်ကြီးသည်။

(၅) အဖြေ ပြီး၏။

အကုသိုလ်နှင့် စပ်သော မေးခွန်း

အဖြေများ ပြီးပြီ။

၅-ရဟန်းတော်များ၏ ဝိနည်း သိက္ခာနှင့် စပ်သော မေးခွန်း အဖြေများ

၁။ ရဟန်းတော်များသည် မိမိ၏ ပစ္စည်း၄-ပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမ မဟုတ်သူ၏ အိမ်သို့ဝင်၍ ဆွမ်းစသော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ရဟန်းတို့နှင့်သင့်လျော်သော ပစ္စည်းကို အလှူခံနိုင်ပါ၏၊ သို့သော် (ဆွမ်းခံ ရပ်သလို) အိမ်အနီးအပါး၌ ရပ်၍နေရ၏၊ "ဘာအလိုရှိပါတုန်း ဘုရား"ဟု မေးမှ အလိုရှိသော ပစ္စည်းကို ပြောရ၏၊ "မလှူနိုင်ပါ"ဟု ဆိုလျှင် ထပ်၍ လှူချင်အောင် ပြောမနေရ၊ ထပ်၍ လှူချင်အောင် ပြောမှ လှူသော ပစ္စည်းသည် ထိုရဟန်းနှင့်တကွ ရဟန်း သာမဏေ အားလုံး မသုံးစွဲကောင်း။ [ဝိနည်းပါဠိတော် အညာတက ဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်, သူပေါဒန သေခိယ သိက္ခာပုဒ်။]

(၁) အဖြေ ပြီး၏။

၂။ မိမိဒါယကာလှူလိုက်သောပစ္စည်းကို "ဒီဟာ မကြိုက်ဘူး, ဟိုဟာ ပေးပါ"ဟု ရဟန်းတော်များ ပြောကောင်းပါသလား။

အဖြေ။ ။မပြောကောင်းပါ၊ ထိုသို့ပြောလျှင် ထိုဟာကို တောင်းရာရောက်နေသည့်အတွက် ပြခဲ့သော သိက္ခာပုဒ်များအရ အပြစ်ရှိ၏၊ သို့သော် လှူလိုက်သောပစ္စည်းက တန်ဖိုးများလျှင်

သို့မဟုတ် တန်ဖိုးညီမျှလျှင် "ငါ့မှာ ဒီပစ္စည်းတော့ အသုံးမဝင်၊ ဟိုပစ္စည်းသာ အသုံးဝင်၏" ဟု ပြောကောင်း၏၊ "ကပ်ပ်ိယ တစ်ယောက်ကို လဲပေးပါ" ဟုလည်း ခိုင်းကောင်း၏။

(၂) အဖြေ ပြီး၏။

✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧✧

၃။ မိမိအား လှူချင်လာအောင် ဆွယ်တရား ဝါဒဖြန့်တရား ဟောကောင်းပါသလား၊

အဖြေ။ ။မဟောကောင်းပါ၊ ထိုသို့ ဟော၍ ရသော ပစ္စည်းကို ရဟန်း သာမဏေ အားလုံး မသုံးကောင်းပါ၊ [ပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ဉာတိလည်းမဟုတ်၊ "အလိုရှိရာ တောင်းပါ" ဟု ဖိတ်မန်ထားသူလည်း မဟုတ်သော ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့အထံ၌ (ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်ခြင်းမှတစ်ပါး) တိုက်ရိုက်လည်း မတောင်းကောင်း၊ အတောင်းလည်း မခိုင်းကောင်း၊ လှူချင်လာအောင် ပရိယာယ်စကား ဆွယ်တရား ဝါဒဖြန့်တရားလည်း မဟောကောင်း၊ လှူစေလိုသော အရိပ်နိမိတ်မျှကိုလည်း မပြကောင်း၊ သို့သော် မကျန်းမာ၍ ဆေးကိုကား တောင်းကောင်း၏၊ ကျောင်းကိုလည်း အရိပ်နိမိတ် ပြကောင်း၏။]

(၃) အဖြေ ပြီး၏။

၄။ ရဟန်းများသည် တရားသဖြင့် မိမိပိုင်သော ပစ္စည်းကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူနိုင် ပေးနိုင်ပါသလား။

(က) ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာအားလုံး၊

(ခ) မိမိလိုလားသော ရဟန်းသာမဏေတစ်ပါးပါး၊

(ဂ) ကျောင်းသား (ကပ္ပိယ, ဝေယျာဝစ္စပြုသူ)၊

(ဃ) မိဘဆွေမျိုး၊

(င) လူ့ဘဝက ဇနီး, သားသမီး၊

(စ) ပစ္စည်း ၄-ပါး ဒကာ ဒကာမ၊

(ဆ) ပစ္စည်း၄-ပါး ဒကာ ဒကာမ မဟုတ်သူလူများ။

အဖြေ။ (က-ခ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သူတို့အား လှူနိုင်ပါ၏၊ (ဂ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သူတို့အားလည်း ပေးကောင်း၏၊ သို့သော် လူတို့က လှူထားသောပစ္စည်းကို ခဏမျှဖြစ်စေ, နည်းနည်းဖြစ်စေ မိမိသုံးပြီးမှ ပေးကောင်း၏။ (ဃ) အမှတ်တွင် မိဘကိုပေးကောင်း၏၊ ဆွေမျိုးကိုကား အကြောင်းထူးမရှိဘဲ မပေးကောင်း၊ အကြောင်းရှိ၍ တောင်းလာလျှင် တစ်ငုံ တစ်ခုကို စေခိုင်းပြီးမှ ဝေယျာဝစ္စလုပ်သူ အနေဖြင့် နည်းနည်း ပါးပါး ပေးရသည်၊ သူတို့မှာ ဝတ်ဖို့, စားဖို့, အရင်းအနှီး လုပ်ဖို့ကား မပေးရ။ (င) လူ့ဘဝက ဇနီးမှာ ပစ္စည်း ၄-ပါး ဖိတ်ထားလျှင် (စ) အမှတ်တွင် ပါဝင်၍ မဖိတ်လျှင် (ဆ) အမှတ်တွင် ပါဝင်သွား၏၊ သားသမီးတို့ကား- (ဃ) အမှတ် ဆွေမျိုးတွင် ပါဝင်သည်၊ (စ) အမှတ် (ဆ) အမှတ်ပါ ဒကာ,

ဒကာမတို့အားလည်း အကြောင်းအထူးမရှိလျှင် မပေးကောင်း၊ တောင်းလာလျှင် ဝေယျာဝစ္စအလုပ်ခိုင်း၍ ကပ္ပိယအနေအား ဖြင့် သစ်သီးသစ်ရွက်စသော နည်းနည်းပါးပါးကို ပေးကောင်း၏။

မှတ်ဖွယ်။ ။ဤနေရာ၌ ရဟန်း,သာမဏေတို့က

(က) တောင်းသာ တောင်းကောင်း မပေးကောင်း၊

(ခ) ပေးသာ ပေးကောင်း မတောင်းကောင်း၊

(ဂ) တောင်းလည်းတောင်း ပေးလည်းပေးကောင်း၊

(ဃ) မတောင်းလည်း မတောင်းကောင်း မပေးလည်း မပေး ကောင်းသောလူဝတ်ကြောင် ၄-မျိုးကိုမှတ်သားထိုက်၏၊ ထိုတွင်-

(က) "တပည့်တော်အထံ မည်သည့်ပစ္စည်းကို (သို့မဟုတ် ပစ္စည်း ၄-ပါးကို) အလိုရှိသောအခါ တောင်း တော်မူပါ"ဟု ဖိတ်မန်ထားသူကို "ပဝါရိတ"ဟု ခေါ်၏၊ ထို ပဝါရိတနှင့်(မိဘမှတစ်ပါး ဆွေ ၇- ဆက် စပ်၍ရသော) ဉာတိတို့အထံ၌ တောင်းသာ တောင်းကောင်း၏၊ မိမိပိုင် ပစ္စည်းကိုကား မပေး ကောင်း။ [သွေးမစပ်သော သားမက်, ချွေးမ, မယားတို့သည် ဆွေမျိုးမဟုတ်ကြ။]

(ခ) ကိုးကွယ်ရာမဲ့၍ ဆင်းရဲနေသူ(သို့မဟုတ် သူတောင်း စား), စစ်ရှုံး၍ ကျောင်းသို့ ဝင်ပြေးလာသော အစိုးရ,ရိက္ခာမပါသော ခရီးသွား ဧည့်သည် ဤသို့

သော လူဝတ်ကြောင်တို့အား ပေးသာပေးကောင်း၍ မတောင်းကောင်း။

(ဂ) မိဘတို့အား တောင်းလည်း တောင်းကောင်း, ပေးလည်း ပေးကောင်း၏။

(ဃ) ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ်သော လူတို့အား တောင်းသည်းမတောင်းကောင်း,ပေးလည်းမပေးကောင်း၊ သူတို့ပိုင်ပြီး ဖြစ်သော ရေကိုသော်မျှ မတောင်းကောင်း၊ သူတို့အထံမှ ပစ္စည်း တစ်စုံတစ်ခုကို အလိုရှိလျှင် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ဖြစ်စေ, မိမိရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် လူဝတ်ကြောင် တစ်ယောက်ကို အလဲခိုင်း၍ဖြစ်စေ ယူရသည်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များက "ဉာတိ ပဝါရိတ မဟုတ်သူ့ အထံ မိမိ အ တွက် သာ မ တောင်း ကောင်း, သူများ အတွက်ကား တောင်းကောင်း၏"ဟု ယူဆ၍ မြို့ကြီးများ၌ အခြားရဟန်းတစ်ပါး အတွက် ရဟန်းတစ်ပါးက ဆွမ်း (ဆွမ်းဟင်း) လောင်းဖို့ရန် ဗိတ်ကြ (တိုက်တွန်းကြ)၏၊ "ရှင်ဒကာ ခံလိုက်ပါ၊ ရဟန်းဒကာ လုပ်ပါ"ဟု တိုက်တွန်းကြ၏၊ ထိုကဲ့သို့လည်း မတိုက်တွန်းကောင်းပါ၊ ထိုသို့ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် အာပတ်သင့်၍ ပစ္စည်းကိုရသော အခါ ပစ္စည်းရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းအားလုံး (သာမဏေများ ပါ) မသုံးထိုက်၊ သုံးတိုင်း သုံးတိုင်း အာပတ်သင့်၏။

(၄) အဖြေ ပြီး၏။

၅။ ဘုန်းတော်ကြီး (ရဟန်း သာမဏေအားလုံး) က မပေး ကောင်းသူအား ပေး၍ ပစ္စည်းရသော် ဒကာ ဒကာမမှာ မည်သို့အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ရရှိရုံဖြင့်ကား အပြစ်မရှိပါ၊ ရအောင်ကြံဆောင် မိလျှင် ထိုကြံဆောင်မှုက အပြစ်ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ **ရအပ်ပြီး သော** ပစ္စည်းကို ကုသိုလ်ကိစ္စ၌ သုံးလျှင်လည်း အပြစ်**မရှိ**ပါ၊ **သား**ရေး သမီးရေး စီးပွားရေး၌ အသုံးပြုလျှင်ကား (မိဘပင် ဖြစ်စေ) အပြစ်ကင်းနိုင်စရာမရှိပါ၊ လက်တွေ့အားဖြင့်လည်း ထိုကဲ့သို့ သူတစ်ပါးတို့က လှူဒါန်းထားသော ပစ္စည်းကို သုံးစွဲ **သူတို့၏** သားစဉ်မြေးဆက် ကြီးပွားရစ်သည်ဟု **မတွေ့ရ**၊ **အညွန့်**တုံးသွားသည်သာ များပါသည်။

(၅) အဖြေ ပြီး၏။

၆။ ရဟန်းတော်များသည် လူနေရပ်ကွက်၌ လူနေအိမ်တွင် အခန်းငှား၍ နေနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ မိမိငွေဖြင့် အခန်းငှားခြင်းကြောင့် အပြစ်ရှိ၏။ လူနေရပ်ကွက်, လူ၏အိမ်တွင် **နေခြင်းကြောင့်** ဖြစ်သင့်သော ဝိနည်းအပြစ်များစွာရှိ၏၊ **ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ၏** ဝိနည်းတရားတော် သည် မကြည်ညိုသေးသူကို ကြည်ညိုလာအောင်, ကြည်ညိုပြီး သူမှာ အကြည်ညိုတိုးအောင် အကျိုးရစေနိုင်၏၊ ထိုကဲ့သို့ အိမ်ငှား၍ လူ့ရပ်ကွက် လူ့အိမ်တွင် နေမှုကြောင့် ထိုအကျိုး ရနိုင် မရနိုင်ကို စဉ်းစားပါလေ။

(၆) အဖြေ ပြီး၏။

၇။ ဆွမ်းခံသော ရဟန်းတော်သည် အိမ်ရှေ့၌ လူမတွေ့လျှင် လူရှိရာအိမ်အတွင်းသို့ ဝင်နိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ရိုးရိုးစိတ်ဖြင့် ကောင်းမွန်စွာဝင်လျှင် ဝိနည်းတော်၌ တားမြစ်ချက် မရှိပါ၊ သို့ရာတွင် မိမိရပ်နေကျနေရာ၌ လူမရှိလျှင် အိမ်မှထွက်သွားဖို့သာ တာဝန်ရှိပါသည်၊ အတွင်းသို့ ဝင်ရမည်ဟုလည်း ခွင့်ပြုချက်မရှိပါ။

စည်းကမ်း ဆွမ်းခံခြင်းမှတစ်ပါး အခြားအခါမျိုး၌ဝယ် ရဟန်းတော်များ၏ လူဝတ်ကြောင် အိမ်သို့ သွားရာ၌ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်ရှိ၏၊ (၁) မြတ်မြတ်နိုးနိုး ဝမ်းပန်းတသာ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ (၂) ရိုရိုသေသေရှိခိုးခြင်း၊ (၃)ကောင်းမွန်စွာနေရာပေးခြင်း၊(၄)အိမ်မှာရှိသောလျှူဖွယ်ကို ဝှက်၍မထားခြင်း၊ (၅) များများရှိလျှင် များများလှူလိုခြင်း၊ (၆) အကောင်းရှိလျှင် အကောင်းကို လှူလိုခြင်း၊ (၇) ရိုရိုသေသေ လေးလေးစားစား လှူခြင်း၊ ဤအင်္ဂါ ၇-ပါးရှိသော အိမ်သို့သာ သွားထိုက်၏၊ ထိုသို့မဟုတ်သောအိမ်သို့ မသွားထိုက်၊ ဤသို့ စည်းကမ်း ရှိပါသည်။ [သတ္တကအင်္ဂုတ္တိုရ်၊ အနုသယဝဂ်ပါဠိတော်။]

(၇) အဖြေ ပြီး၏။

၈။ ရဟန်းတော်များသည် ဒကာဒကာမတို့ကို ခေါ်ဆောင်၍ ခရီးအတူ သွားနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ဒကာကိုခေါ်ဆောင်၍ သွားနိုင်ပါ၏၊ ဒကာမကို ခေါ်ဆောင်၍ ခရီးအတူမသွားနိုင်ပါ၊ သွားလျှင် ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။ [ဝိနည်းပါဠိတော်, သုဒ္ဓပါစိတ်, သံဝိဓာနသိက္ခာပုဒ်။]

(၈) အဖြေ ပြီး၏။

၉။ ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့သွား၍ ဈေးဝယ်နိုင်ပါသလား, ငွေမကိုင်ဘဲ မိမိအလိုရှိရာပစ္စည်းကိုရွေးချယ်၍ ဒကာကို ငွေချေစေခြင်း, ငွေယူမလာဘဲ အကြွေးဝယ်ခြင်းစသည်ကို ပြုနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ရဟန်းတော်များသည် ဈေးသို့ သွားလိုလျှင် အိမ်တစ်အိမ်သို့ သွားသောနည်းဖြင့် သင်္ကန်းရုံ စက္ခုန္ဒြေချ၍ သွားနိုင်ပါ၏၊ ကိုယ်တိုင်ကား ငွေပေး၍ မဝယ်ကောင်းပါ၊ ကပ္ပိယနှင့်အတူသွား၍ မိမိအလိုရှိရာပစ္စည်းကို ရွေးချယ်ကောင်းပါ၏၊ ရွေးချယ်ပြီးသောအခါ ကပ္ပိယကညာတိဖြစ်လျှင်သို့မဟုတ် ဖိတ်မန်ထားသော ပဝါရိတဖြစ်လျှင်"ဒီပစ္စည်းကို အလိုရှိသည်" ဟုသာ ပြောကောင်း၏၊ "ငွေပေးလိုက်"ဟု မခိုင်းကောင်းပါ၊

ဈေးများနေလျှင်လည်း ဈေးမဆစ်ကောင်းပါ၊ ဉာတိပဝါရိတ မဟုတ်သော ကပ္ပိယဖြစ်လျှင် ဘာမျှမပြောကောင်းပါ၊ ငွေမပါ ကပ္ပိယမပါဘဲ အကြွေးလည်း မဝယ်ကောင်းပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဈေးသည်က သိက္ခာမဲ့သူ ဖြစ်နေလျှင် "ယခု ဒီပစ္စည်းကို ယူသွားပါမည်၊ ကျသင့်သောငွေကို ကပ္ပိယလာ၍ ပေးပါလိမ့်မည်" ဟု ပြော၍ကား ယူသွားကောင်းပါ၏၊ ထို့နောက် ကပ္ပိယဉာတိ(ပဝါရိတ) ဖြစ်သူကို "မည်သူ့ထံမှ မည်သည့်ပစ္စည်းကိုယူခဲ့သည့်, ဈေးသည်ထံသွားလိုက်ပါ"ဟု ပြောကောင်း၏၊ "ငွေသွားပေးလိုက်ပါ"ဟု ကား မပြော ကောင်း။

(၉) အဖြေ ပြီး၏။

၁၀။ ရဟန်းတော်သည် မိမိမှာရှိသော ပစ္စည်းကို လူပုဂ္ဂိုလ်နှင့် လည်းကောင်း, ရဟန်း(သာမဏေ)တို့နှင့် လည်းကောင်း ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်းပါသလား။

အဖြေ။ ။ပစ္စည်းချင်း လဲကောင်းပါ၏၊ သို့သော် လူနှင့် လဲရာ၌ ကိုယ်တိုင်မလဲကောင်း၊ အခြား လူတစ်ယောက်ကိုသာ အလဲခိုင်းရသည်၊ ဥပမာ—ဈေးသို့သွား၍ မိမိ သင်္ကန်းဖြင့် ဈေးသည်၏ သပိတ်ကိုလဲလိုလျှင် ဈေးသည်မှတစ်ပါးအခြားသူ

တစ်ယောက်ကို "ဒီသက်နှံ့ဖြင့် ဟိုသပိတ်ကို လဲပေးပါ" ဟု ပြောရသည်၊ ထိုသို့ ကြားလူ ရှာမရလျှင်လည်း "ငါ့မှာ သက်နှံ့တော့ ရှိ၏၊ သပိတ်လိုနေသည်၊ သက်နှံ့ဖြင့် သပိတ်ကို အလိုရှိသည်" ဟုပြောရမည်၊ ထိုအခါ ဈေးသည်က သူ့ဖာသာ သက်နှံ့ကိုယူ၍ သပိတ်ပေးလျှင်လည်း ဝိနည်းအပြစ်ကင်း၏၊ ရဟန်း သာမဏေတို့နှင့်ကား ကိုယ်တိုင်ပင် လဲကောင်းပါသည်။

(၁၀) အဖြေ ပြီး၏၊

၁၁။ ရဟန်းတော်သည် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ သားသမီး ကလေးများကို ပွေ့ချီကောင်းပါသလား။

အဖြေ။ ။မပွေ့မချီကောင်းပါ၊ [ဤသို့ ပြုမှုကို "အနေသန-မအာဝ်သော ပစ္စည်းရှာနည်းတစ်မျိုး" ဟု ခေါ်၏၊ "ငါတို့၏ ကလေးကို ယုယရှာပေသည်" ဟု သဘောကျ၍ လူတို့က ဆွမ်း စသည်ကို လှူတတ်၏၊ ထိုလှူအပ်သော ဆွမ်းစသည်ကို ထိုရဟန်း နှင့်တကွ အခြားရဟန်းသာမဏေများ မသုံးစားကောင်းပါ၊ ဤအနေသနသည် ၂၁-ပါး ရှိ၏။]

အနေသန ၂၁-ပါး

(၁) ဆေးပေး၍ ဓာတ်စာပေး၍ ဆေးကုခြင်း,
(၂) လူက အဝေးသို့ခိုင်း၍ စေတမန်လုပ်ခြင်း,
(၃) ဟိုအိမ်သည်အိမ်သို့ တစ်စုံတစ်ခုစေခိုင်း၍သွားခြင်း,
(၄) အနာကို ခွဲပေးခြင်း,

(၅) အနာကို ဆေးလိမ်းပေးခြင်း,
(၆) အနာကို ဖန်ဆေးပေးခြင်း,
(၇) ဝမ်းနုတ်ဆေးပေးခြင်း,
(၈) နှာပေးခြင်း,
(၉) မျက်စဉ်းပေးခြင်း,
(၁၀) အိမ်ဆောက်ဖို့ ဝါးပေးခြင်း,
(၁၁) အိမ်မိုးဖို့ ထန်းရွက် ဓနိရွက်စသည်ပေးခြင်း,
(၁၂) ပန်း ပေးခြင်း,
(၁၃) ငှက်ပျောသီး အုန်းသီးစသည် သစ်သီး ပေးခြင်း,
(၁၄) ရေချိုးစရာ ဆပ်ပြာပေးခြင်း,
(၁၅) ဒန်ပူ (သွားပွတ်တံ) ပေးခြင်း,
(၁၆) မျက်နှာသစ်ရေပေးခြင်း,
(၁၇) မျက်နှာချေမှုန့်ပေးခြင်း,
(၁၈) မြေညက်ပေးခြင်း,
(၁၉) မိမိကိုယ်ကို အောက်ချကာ ဒကာ ဒကာမကို မြှောက်၍ ပြောဆိုခြင်း,
(၂၀) အကျက် နည်းပါး မကျက် များသော ပဲနောက် ဟင်းကဲ့သို့ အမှန်နည်းပါး အမှားများသောစကား တို့ဖြင့် ဒကာ ဒကာမ သဘောကျလောက်အောင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြောဆိုခြင်း,
(၂၁) ကလေးထိန်းကဲ့သို့ ဒကာ ဒကာမတို့၏ ကလေးကို ချီပွေ့ချော့မြူခြင်း။ [မူလဋီကာ, ကုသလကထာ။]

ပစ္စည်းလာဘ်ကို မျှော်၍ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးအောင် ဣန္ဒြေကြီးဖြင့် ဟန်လုပ်နေခြင်း, ပစ္စည်း ၄-ပါးလှူအောင် စောင်းပါးရိပ်ခြည် ပြောခြင်း, အရိယာဟု ထင်အောင် အရိပ် နိမိတ် ပြောခြင်းများလည်း ရှိပါသေးသည်။

(၁၁) အဖြေပြီး၏၊

၁၂။ ရဟန်းတော်သည် ဒကာ ဒကာမနှင့် ထိုသူများ၏ သားသမီး အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း, အိမ်ထောင်ကွဲရာတွင် အသိသက်သေပါဝင်ခြင်း ပြုနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။ရဟန်းတော်များသည် အိမ်ထောင်ရေးတွင် စေ့စပ်ကြောင်းလမ်းပေးခြင်း (အောင်သွယ်လုပ်ခြင်း) မပြုနိုင်ပါ၊ ကွဲနေရာ၌ကား (တကယ်ကွာရှင်းပြီး မဟုတ်သေးလျှင်) စေ့စပ်ပေးနိုင်ပါ၏၊ အသိသက်သေအဖြစ် ပါဝင်မှုကား စီးပွားရေးနှင့်စပ်လျှင် မသင့်လျော်ပါ၊ ၂-ဖက်လုံး အကျိုးရှိပါမူ ပါဝင်နိုင်ပါ၏။ [အခါတစ်ပါး၌ ကောသလမင်းနှင့် မလ္လိကာမိဖုရားတို့ စိတ်ဝမ်းကွဲနေရာ ဘုရားရှင်ကြွတော်မူ၍ သောတ္တိသေန သမ္ဗူလဇာတ်ကို ဟောမှ ၂-ယောက်လုံး သင့်မြတ်သွားကြလေသည်။]

(၁၂) အဖြေ ပြီး၏။

၁၃။ ရဟန်းတော်များသည် ကျောင်းကန်ဘုရားတွင် လည်းကောင်း, လမ်း၌ ခရီးသွား မေ်တော်ယာဉ်များကို ရပ်စေ၍ လည်းကောင်း အလှူခံနိုင်ပါသလား။

အဖြေ။ ။အလှူမခံနိုင်ပါ၊ ငွေကိုသာ၍ပင် အလှူမခံနိုင်ပါ၊ [အလှူခံအစစ်မှာ (၁) နံပါတ်၌ ဖြေခဲ့သည့်အတိုင်း အလှူရှင်အနီးသို့ သက်နန်းရုံ၍ သွားပြီးလျှင် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်ရပါသည်၊ (၁) နံပါတ်ကို ပြန်ကြည့်ပါ။]

(၁၃) အဖြေ ပြီး၏။

၁၄။ အောက်ပါ ပွဲသဘင်များကို ကြည့်နိုင်ပါသလား, မကြည့်ကောင်းဘဲ ကြည့်လျှင် မည်သို့ အပြစ်သင့်ပါသနည်း။

(က) ဘောလုံးပွဲ, လက်ဝှေ့ပွဲ, လှေပြိုင်ပွဲ, လှည်းပြိုင်ပွဲ, ကြက်ပွဲ, နွားပွဲ, အလေးမပြိုင်ပွဲ။
(ခ) မယ်, မောင်ရွေးပွဲ, ဖက်ရှင်ပြိုင်ပွဲ။
(ဂ) ပန်းချီပြပွဲ, စာပေပြပွဲ။
(ဃ) ရုပ်သေး, ဇာတ်, ရုပ်ရှင်။
(င) နိုင်ငံရေးတရားပွဲ။

အဖြေ။ ။"ဝိနည်း၌ (ဃ) နံပါတ် ပွဲသဘင်များကို အကြည့်မသွားရ" ဟု တိုက်ရိုက်လာ၏၊ အခြားပွဲများအတွက် ဘုရားလက်ထက်တော်၌ မရှိသေး၍ ဝိနည်း၌ မပါခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုသို့မပါသော်လည်းထိုပွဲများသို့သွားလျှင်(မြို့ရွာအကွင်း

ဖြစ်မှု) သင်္ကန်း၏ စက္ခုနြေ့ချ၍သွားမှ အပြစ်လွတ်ပါသည်၊ ထိုပွဲများသို့ရောက်သောအခါလည်း စက္ခုနြေ့ချ၍ နေမှ အပြစ်လွတ်သောကြောင့် ၄-တောင်ခန့်မျှသာ ကြည့်ခွင့်ရပါသည်၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် မြင်အောင် ကြည့်ရတော့မည် မဟုတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ထိုပွဲများသို့ မသွားဖို့ရန် တိုက်ရိုက် ပညတ်တော်မရှိသော်လည်း ရှိပြီး သိက္ခာပုဒ်များကြောင့် သွား၍ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

ထို့ပြင် ထိုပွဲများကို သွား၍ ကြည့်သည့်အတွက် လူဝတ်ကြောင်တို့က အကြည်ညို ပျက်မည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို အသရေ ရှိစေလိုသော ဘုရားသားကောင်း ဟူသမျှတို့ မသွားသင့်ကြပါ၊ [တစ်ခါတုန်းက နိုင်ငံခြားမှ သမ္မတ ရောက်လာချိန်ဝယ် လှေပွဲကျင်းပရာသို့ ရဟန်းတော်အများ သွား၍ ကြည့်သဖြင့် သမ္မတက ထိုရဟန်းတော်များကို "ဘယ်လိုလူတွေပါလဲ" ဟု မေးသောကြောင့် ဝန်ကြီးတွေမှာ အဖြေခက်၍ မျက်နှာပျက်ဖူးပါသတဲ့။]

(၁၄) အဖြေ ပြီး၏၊

၁၅။ ရဟန်းတော်များ ဖဲရိုက်ခြင်း, အရက်သောက်ခြင်း ပြုပါကမည်သို့အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဖဲရိုက်ခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်, သင့်၍သေရည်အရက် သောက်ခြင်းကြောင့် ပါစိတ်အာပတ် သင့်ပါသည်။

(၁၅) အဖြေ ပြီး၏။

၁၆။ လူဝတ်ကြောင်ကား ရဟန်းအား သာမန် အခါရိုက်နှက်ခြင်း, အရက်မူး၍ ရမ်းကားနေသောအခါ ရိုက်နှက်ခြင်း၌ အပြစ်မည်သို့ ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။သီလ သိက္ခာရှိသူကို သတ်ခြင်းထက် သီလ သိက္ခာမရှိသူကို သတ်ခြင်းက အပြစ်ပေါ့သကဲ့သို့ သာမန်အခါ ရိုက်နှက်ခြင်းထက် အရက်မူး၍ရမ်းကားနေသောအခါ အာပတ် သင့်နေခိုက် ရိုက်နှက်ခြင်းက အပြစ်သက်သာ၏။

(၁၆) အဖြေ ပြီး၏။

၁၇။ ဝိနည်းထုံးစံအရ သိမ်တွင် ရဟန်းခံသူ မဟုတ်သော အယောင်ဆောင် ရဟန်းမှာ မည်သို့ အပြစ်ရှိပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ဘေးရန် တစ်စုံတစ်ရာမရှိဘဲ မိမိဘာသာ သင်္ကန်း ပတ်သူကို "လိင်္ဂထေနက" (ရဟန်းအသွင်ခိုးသူ) ဟု ခေါ်၏၊ ရဟန်းအစစ်လုပ်၍ အခြားရဟန်းတို့နှင့် အတူပေါင်းနေလျှင် ("ရဟန်း ဝါ မည်မျှ ရပြီ" ဟု လိမ်၍ပြောလျှင်) "သံဝါသ ထေနက" (အပေါင်းအသင်းခိုးသူ)ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသူသည် ဤဘဝ၌ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ (နောက်ထပ် အစစ်ဖြစ်လိုသော်လည်း) ရဟန်းအစစ် မဆိုထားဘိ, သာမဏေအစစ်မျှ ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့၊ ဝိနည်းအလိုအားဖြင့် ဤမျှတိုင်အောင် အပြစ်ကြီး ၏၊ အယောင်ဆောင် အရေခြုံ ရဟန်းသည် ဆွမ်းသင်္ကန်း

စသော ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲရာ၌ အားလုံး ခိုးရာ ရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသူသည် လူဝတ်ကြောင် ခိုးသူထက် အပြစ်ကြီး၍ သေသည့် အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့ ရောက်ဖို့သာ ရှိတော့သည်။ [အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ ဝိသုဒ်။]

(၁၇) အမေးပြဿနာ။

၁၁။ (က) ပကာသနီယ အပြုခံရသော ရဟန်း, အယောင်ဆောင် ရဟန်း, ပါရာဇိကကျပြီးသော ရဟန်းတို့ မည်သို့ကွာခြားပါသနည်း။

(ခ) ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းတော် အစစ်ထင်၍ လှူလျှင် မည်သို့အကျိုးရှိပါသနည်း။

(ဂ) ရဟန်းတော်အစစ် မဟုတ်မှန်း သိလျက် လှူလျှင် မည်သို့အကျိုး ရှိပါသနည်း။

အဖြေ (က)။ ။ပကာသနီယကံ အပြုခံရသော ရဟန်းသည် (အခြားနည်းဖြင့် ပါရာဇိက ကျပြီးမဟုတ်လျှင်) ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်နေသေး၏၊ ပါရာဇိက ကျသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းအဖြစ်၌ မတည်နိုင်တော့၊ သို့သော် ရှင်သာမဏေ ဖြစ်နိုင်သေး၏၊ အယောင်ဆောင် အရေခြုံ ရဟန်းကား ရှင်သာမဏေမျှ မဖြစ်နိုင်တော့၊ ဤသို့ ကွာခြားကြသည်။

အဖြေ (ခ)။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ရဟန်းအစစ်ထင်၍ လှူလျှင် အလှူဒါနနှင့်စပ်သော ၂-နံပါတ် မေးခွန်းတွင် ဖြေခဲ့သည့်အတိုင်း ပုထုဇဉ်ဒုဿီလအား လှူသလောက်တော့ အကျိုး ရနိုင်ပါသေး၏။

အဖြေ (ဂ)။ ။ရဟန်းအစစ် မဟုတ်မှန်းသိလျက် လူရာကား လူသူ၏စိတ်ထားကို လိုက်ရပေလိမ့်မည်။ လူသူ၏ စိတ်ထားက (ဆွေမျိုးဖြစ်၍ မိတ်ဆွေဖြစ်ခဲ့မူ၍) ဝတ်တရားအတိုင်း လူလျှင် (ခ) အတိုင်းပင် အကျိုးမဲ့ပါလေသော်၊ ပကာသနီယကံ (အစစ်အမှန်)အပြုခံရသော အလဇ္ဇီမှန်းသိလျက်လည်းကောင်း ပါရာဇိက ကျနှင့် အရေခြုံ ဒုဿီလမှန်းသိလျက်လည်းကောင်း အားပေးအားမြှောက်ပြုလိုသော စေတနာဖြင့် လူရှင်ကား အဆိပ်ပင်ကို ရေလောင်းပေးသူပမာ သာသနာကို ဖျက်ဆီးသူသာဖြစ်၍ အပြစ်ကြီးမားလှပါသည်။

(၁၈) အဖြေ ပြီး၏။

ဝိနည်းသိက္ခာနှင့် စပ်သော မေးခွန်း

အဖြေများ ပြီးပြီ။

၆-နိဂုံးအခန်း

ရတနာအစစ် ''ရတနာဟုဆိုသော ပစ္စည်းသည် အဖိုးတန်သော ပစ္စည်းဖြစ်၏၊ အစစ်အမှန်ကို ရဖို့ရန် ခဲယဉ်းလှ၏၊ အတုအယောင်ကလည်း ပေါများလှ၏၊ အစစ်အမှန်ရလျှင် အလွန် ဝမ်းမြောက်ကြ၏၊ အတုကို အစစ်ထင်သူများလည်း သူ့ဘို့အထင်အားဖြင့် ဝမ်းမြောက် ရှာကြသည်သာ၊ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် တရားတော်, အရိယာဖြစ်ပြီးသော သံဃာတော်သည် အလွန်ရခဲသော အဖိုးတန်ရတနာအစစ်ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓရတနာ ဘုန်းကြီးတို့၏ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အလောင်းအလျာဘဝတုန်းကပင် ဉာတတ္ထစရိယ-ဆွေမျိုးသားချင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ကျင့်တော်မူခဲ့၏၊ လောကတ္ထစရိယ-ဆွေမျိုးသားချင်းထက် ကျယ်ဝန်းများပြားသော တိုင်းသူပြည်သား လူအများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ပြုကျင့်တော်မူခဲ့၏၊ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ (ဗုဒ္ဓိအတ္ထစရိယ) - တစ်ကိုယ်တည်း တရားကျင့်ခြင်း, လူတို့အား ပညာပေးခြင်းအားဖြင့် မိမိဉာဏ်ပညာ တိုးပွားအောင်လည်း ကျင့်တော်မူခဲ့၏၊ ထိုအကျင့်များကို လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလကြာအောင် ကျင့်၍ ဉာဏ်ပညာ အမြင့်ဆုံးရ၍ ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါသည်။

ဗုဒ္ဓကြောင့် သုခရပုံ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသော အခါ၌လည်း ကိုယ်တော်မြတ်၏ ပင်ပန်းမှုကို ဂရုပြုတော်မမူဘဲ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများ ချမ်းသာပွားအောင်

ဘုရားရှင်အား အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေး၍ နေတော်မူသည်မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီး အချိန်အထိပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟစ်ဆူ ပွင့်တော်မူလာ သောကြောင့် ဤတရားစုသည် အကုသိုလ် မကောင်းမှု, ဤတရားစုကား ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟု ကွဲကွဲ ပြားပြား ခွဲခြား နားလည်ကြ၍ ကောင်းမှုကိုသာ ပြုကျင့်ကာ ချမ်းသာသုခရကြသူ, ရုပ်နာမ် အစု၏ ဒုက္ခကို မြင်ကြ၍ ကျင့်ကြ ကြံကြ အားထုတ်ကြသဖြင့် ဒုက္ခအထုမှ ကင်းလွတ်ကြသူ လူအများပင် ဝမ်းမြောက်ကြရ ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အလွန်ရခဲ၍ အဖိုး အတန်ဆုံးဖြစ်လျက် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ရတနာအစစ် ဖြစ်ပါပေ သည်။

ဓမ္မရတနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ၄၅-ဝါပတ်လုံး ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်များသည် နည်းနည်းပါးပါးလိုက်နာသူ့အတွက် နည်းနည်းပါးပါး ချမ်းသာစေနိုင်, များများစားစား လိုက်နာသူ့အတွက် များများစားစား ချမ်းသာစေနိုင်၏၊ တရားရတနာ၌ အောက်တန်းကိုယ်ကျင့်မှ စ၍ အထက်တန်းဆုံး ကိုယ်ကျင့်အထိ ပါဝင်၏၊ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလ အကျင့်မျိုးသည် လည်းကောင်း, လူဖျင်း, လူအ လူနု လူထိုင်း လူရိုင်းဖြစ်ကြသော ဗာလတို့ကို (သနား၍ စောင့်ရှောက်လိုသော ပေါင်းသင်းခြင်းမှတစ်ပါး) အားကိုး အားထား အနေမျိုးအားဖြင့် မပေါင်းလေနှင့် ဟူသော

ဩဝါဒမျိုးသည် လည်းကောင်း အလွန် ကြီးကျယ်လှသော အကျင့်မဟုတ်ပါချေ၊ သို့သော် ထိုမျှလောက်လိုက်နာရုံမျှဖြင့် လောက၌ အတော်ချမ်းသာခွင့်ကို ရနိုင်ကြပေသည်။

အထက်တန်း ဓမ္မ

ဓမ္မစကြာ၌ "သစ္စာ၄-ပါး" စသော အထက်တန်းတရားများလည်း ပါရှိ၏၊ "အထက်တန်း" ဆိုသော်လည်း လူအများတို့ နေ့စဉ်တွေ့နေရသော တရားပင်တည်း၊ "မိမိကိုယ်ခန္ဓာနှင့်စပ်သော သက်ရှိသက်မဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာ အစုစုကို ခင်မင်သော တဏှာလောဘသည် ဒုက္ခအပုံ အမျိုးစုံဖြစ်ဖို့အကြောင်း မကောင်းသော သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်၏" ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ယခုအခါ တွေ့နေကြသော ဒုက္ခတွေသည် ထိုသမုဒယခေါ်သော တဏှာလောဘကြောင့် ဖြစ်ရကား တဏှာလောဘ၏ အာရုံပစ္စည်း သားသမီးအခြွေအရံ များလေ ဒုက္ခများလေပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "လောဘကြီးလျှင် ဒုက္ခကြီး၏၊ လောဘနည်းလျှင် ဒုက္ခနည်း၏၊ လောဘမရှိလျှင် ဒုက္ခလည်းမရှိ" ဟု ကျေးဇူးရှင် ပထမမဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆောင်ပုဒ် ချပေးတော်မူသည်။

လက်တွေ့ ဖြစ်နေပုံ

"တဏှာလောဘ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်၏" ဟူသော တရားတော်သည် ယခုအခါ တစ်ကမ္ဘာလုံး၌ လက်တွေ့ဖြစ်နေကြ၏၊ လူတို့၏ ခံစားမှုလောဘ, ခံစားလိုသောလောဘသည် တိုင်းပြည်တိုင်း မြို့တိုင်း ရွာတိုင်း လူတိုင်း၌ ဘိုးဘွားတို့ လက်ထက်ကထက် ကြီးမားလာ၏၊ ထိုတဏှာလောဘ ကြီးမားသလောက် စံစား ခံစားကြ၏၊ ခံစားဖို့ရာ ငွေရှာစုဆောင်းရသော ဒုက္ခသည်လည်း

ရှေးကယက် ကြီးမားသာ၏၊ ရှာဖွေလုပ်ကိုင်ရသော ဒုက္ခ ကြီးမားသလောက် အားအင်နည်းပါး၍ ရောဂါတွေလည်း များပြားလာ၏၊ ဆင်းရဲပင်ပန်း အားအင်ခန်း၍ ခန္ဓာကိုယ် နွမ်းသလောက် စိတ်မချမ်းသာမှု ဒုက္ခစုတွေလည်း တစ်ခုပြီး တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နေ၏၊ ဤသို့လျှင် "တဏှာလောဘ သမုဒယ ကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရ၏" ဟူသော ဟောပြချက်သည် လက်တွေ့ အဖြစ်အပျက်နှင့် ကိုက်ညီလျက်ရှိပေသည်။

တဏှာ နည်းအောင်ပြုပါ

ထို့ကြောင့် ဝတ်လို စားလို ခံစားလိုသော တဏှာ နည်းပါးအောင် တဏှာ၏အပြစ်ကို ဖြစ်နိုင်သော ဒုက္ခများဖြင့် သတိထား၍ ရှုစားပါ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို တရားသဖြင့်ရှာပါ၊ တရားသဖြင့်ရှာ၍ အရများနေလျှင် ထိုပစ္စည်းတွေကို သံသရာခရီး၏ ရိက္ခာဖြစ် အောင် ဗုဒ္ဓသာသနာအစစ်ကိုလည်း ထောက်ပံ့ပါ၊ မိမိ ပစ္စည်း ဖြစ်ထွန်းရာ အရပ်၌ စာသင်ကျောင်း, ဆေးပေးခန်း, ရေတွင်း ရေကန်,တံတား စသည်တို့တွင် လိုသောအရာကိုလည်း ဝမ်းသာ အားရ ပြုလုပ်ပါ၊ စီးပွားက အလွန်အမင်း တိုးတက်လာလျှင် နိုင်ငံနှင့်ဆိုင်သော စာသင်ကျောင်းကြီး,ဆေးရုံကြီးဆောက်လုပ်မှု နှင့် မရှိနွမ်းပါး၍ ဉာဏ်ထက်သူများ၏ ပညာရေးကို အားပေး ကူညီပါ၊ ဤသို့ပြုလျှင် မိမိမှာ တဏှာနည်းပါး၍ ဒုက္ခလည်း နည်းသွားပါလိမ့်မည်၊ သံသရာရိက္ခာ တိုးပွားသဖြင့် စိတ်ချမ်း သာမှုလည်း တိုးလာပါလိမ့်မည်၊ ဤအချက်များသည် မေ္ဗ ရတနာမှ ထုတ်ယူ၍ အသုံးပြုရမည့် (မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ပါဝင်သော) အချက်များဖြစ်ပါသည်၊ ဤသို့အများလုပ်နည်း

မဟုတ်သော နည်းဖြင့် ပစ္စည်းကို အသုံးပြုမှသာ ရခဲလှသော တရားရတနာကို လက်တွေ့ သုံးစွဲရာရောက်ပါသည်။

သံဃရတနာ 'ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားဟောင်းဖြစ်သော ဆတ္တလုလင်အား သရဏဂုံ ပေးတော်မူရာ၌ "စိတ်နေစိတ်ထား စင်ကြယ်၍ ၄-သွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အစုံတို့၌ လှူခြင်းကို အကျိုးကြီး၏ဟု ဆိုကြကုန်၏။ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်ကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစုံ ၄-ပါးကို ခွဲခြားလျှင် ရှစ်ပါးရှိကုန်၏၊ ထိုအစုံ ၄-ပါး, သီးခြားရှစ်ဖော် အရိယာ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လော"ဟု သရဏဂုံ ပေးတော်မူသည်၊ ရတနာသုတ်တော် သစ္စာဆိုခန်း၌လည်းကောင်း, "သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝက သံဃော" ဟု လာသော သံဃဂုဏ်တော် အရာ၌လည်းကောင်း အရိယာ သံဃာပင် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် သံဃရတနာ အစစ်မှာ အရိယာ ဖြစ်ပြီးသော ရဟန်းသံဃာတော်သာ ဖြစ်သည်၊ သာသနာတော် မကွယ်ပအောင် ပရိယတ်စာပေကိုလည်း သင်ယူကြပို့ချကြဟော ပြောကြ၍ပတိပတ်အကျင့်ဖြစ်သော သီလသမာဓိပညာကိုလည်း ပဋိဝေဓ (မဂ်, ဖိုလ်) ရသည်အထိ မျှော်မှန်း၍ စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်နေကြသော ကလျာဏပုထုဇဉ် သူတော်စင် ရဟန်းတော် များသည်း သာသနာ့ဝန်ဆောင် ထိပ်ခေါင်တင် အနေအားဖြင့် ကိုးကွယ်ထိုက် လေးစားထိုက်ကြပေသည်၊ ထိုသာသနာ့ဝန် ဆောင် အဆက်ဆက်တို့ မပျက်မကွက်အောင် ဆောင်တော်မူခဲ့ ၍မှာ သီဟိုဠ်ကျွန်း ဗြာဟ္မဏတိဿ သူပုန်ထစဉ်က ထင်ရှားခဲ့ပါ သည်၊ စာအုပ်,ပေစာ မရှိသေးသော ထိုအချိန်၌ တစ်ဆယ့်

နှစ်နှစ်လုံးလုံး သစ်သီးသစ်ရွက်စသော အာဟာရဖြင့် မျှတ၍ စာပေ မကွယ်ပအောင် ဆောင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်၊ ဤကဲ့သို့သော သံဃာ့ရတနာမျိုးသည် ဘုရားတစ်ဆူ ပွင့်တော်မူလာမှ တွေ့ရသဖြင့် အလွန်ရခဲသော ရတနာတစ်ပါး ဖြစ်ပါပေသည်။

အစစ်ရှိလျှင် အတုရှိမြဲ

မည်သည့်အရာ၌မဆို အစစ်၏အဖိုးတန်ကြောင်း အများက အလေးပြုကြောင်းကို သိကြလျှင် အတုလည်း ပေါ်လာတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေးရှေးအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ယခုအခါ၌ လည်းကောင်း၊ အဖိုးတန်၍ အများမြတ်နိုးအပ်သော စိန် ကျောက် ရွှေ ငွေ ပိုး-ဖဲ စသော ပစ္စည်းတို့၌ စိန်တု ကျောက်တု ရွှေတု ငွေတု ပိုး-ဖဲ အတု စသော အတုတွေ ဖြစ်ပေါ်နေသကဲ့သို့ အစစ်အမှန် အဖိုးတန်သော ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာ သုံးပါးတို့၌လည်း ဘုရားတု တရားတု သံဃာအတုတွေ ရှိနေရသည်မှာ ဓမ္မတာဖြစ်၍ အသစ်အဆန်း မဟုတ်တော့ချေ။

အတုကြောင့် အစစ်ကွယ်ရခြင်း

ရွှေအတု ပေါ်လာသောအခါ ရွှေအစစ်သည် တဖြည်းဖြည်း ကွယ်ရ၏၊ မခွဲခြားတတ်သော လူများအတွက် အစစ်နှင့်အတုသည် မထူးခြားချေ၊ ရွှေဆိုင်၌ ရွှေအစစ်ကို လုပ်ထားသော တန်ဆာ, ရွှေအတုကိုလုပ်ထားသော တန်ဆာ ဤ ၂-မျိုးကို ယှဉ်၍ရောင်းလျှင် ရွှေအစစ်တန်ဆာသည် အဖိုးများ၍ ရွှေအတုတန်ဆာသည် အဖိုးနည်း၏၊ အစစ်က တစ်ရာတန်လျှင် အတုသည် တစ်ဆယ်မျှသာ တန်၏ဟု ဆိုကြစို့၊ အစစ်နှင့်အတုသည်

ခွဲ၍ မရှုလောက်အောင် တူ၍, အဖိုးချင်း ကွာခြားနေရကား အဝယ်လာသူသည် မိမိမှာလည်း ငွေများများ မပါသည့်အတွက် ခဏလောက်တော့ဝတ်နိုင်သည်ဟုယူဆ၍ အဖိုးနည်းသော အတုကိုသာ ဝယ်သွားတော့၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် အတုကိုသာ အသုံးများလာသောအခါ အစစ်သည် သုံးစွဲသူမရှိသဖြင့်ရောင်း၍ မစွန်တော့ရကား တစ်ခါတည်း သိမ်းဆည်း၍ ထားလိုက်ရ၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် အတုကြောင့် အစစ်ကွယ်ပျောက်ရလေသည်။

ဘာသာရေး အတုနှင့်အစစ်

ဘာသာရေး၌လည်း တရားတုကမ္မဋ္ဌာန်းတု ရဟန်းတုတွေနှင့် ဒါန သီလ အပေါ်စား တွေ များလှချေ၏၊ သဒ္ဓါတရားကို ဥစ္စာ ဓနဟု ဟောတော်မူ၏၊ [ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်၏ အကောင်းဆုံးဥစ္စာသည်သဒ္ဓါတရားဖြစ်၏၊ အာဠဝကသံယုတ် ပါဠိတော်။] ထိုသဒ္ဓါအစစ် ဥစ္စာလည်း ရဟန်းရှင်လူ ခပ်သိမ်း သူတို့မှာ တစ်စတစ်စ နည်းပါး၍လာ၏၊ ထို့ကြောင့် တရားတု ကမ္မဋ္ဌာန်းတုနှင့် တရားစစ် ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်ကို ယှဉ်၍ဟောပြော သောအခါ အတုက ပုံလွယ်၍ အစစ်ကအပုံခက်သောကြောင့် သဒ္ဓါဥစ္စာနည်းပါးသူအများက အတုကိုသာ လိုက်စားနိုင်ကြ တော့၏၊ ဒါနအမှုများ၌ ပကာသနဒါနသည် ပုံ၍လည်းလွယ် ပျော်ဖွယ်လည်းကောင်း၏၊ မိမိမှရှိသော ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါဥစ္စာ ကလည်း နည်းပါး၏၊ ထို့ကြောင့် ပကာသနဒါနကိုသာ အပုံ များကြတော့၏၊ ဒါနအစစ်ကို အာပေါက်မတတ် ဟောပြော ၍, လက်ညှောင်းအောင် ရေးကြသော်လည်း သဘောမပေါက် ကြချေ။

သီလစောင့်ရာ၌လည်း ရှေးဘိုးဘွားတို့ အမြဲစောင့်နိုင်သော ပါးပါးသီလကိုမျှ လုံခြုံအောင် မစောင့်ချင်ကြ၊ ဥပုသ်သီလ ကိုလည်း ပျော်ပျော်ပါးပါး စားကြသောက်ကြ လည်ပတ်ကြ နှင့် စောင့်သုံးကြ၏၊ အစစ်အမှန် ဥပုသ်ကို မစောင့်နိုင်ကြ၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဒါနစစ် သီလစစ်ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းအစစ်များ ယုတ်လျော့နည်းပါး၍ အတော်ကြာလျှင် ကွယ်ပျောက်ရတော့ မည်သာ၊ ရဟန်းတော်များ၏ စာချစာသင်မှုလည်း ရှေးဆရာ သခင်များ၏ ခေတ်နှင့်မတူကြ၊ လာဘ်ရမှု ဂုဏ်ရမှုကို ရှေးရှု ခြင်းသာ တဖြည်းဖြည်း များလာလေသည်။

အတွင်းကဖျက်

"အမျိုးကောင်း" ဟူသည် ဆွေမျိုးအသိုင်း အဝိုင်း ကြီးမား၍ ပစ္စည်းဥစ္စာလည်း ပြည့်စုံ အကျင့်စာရိတ္တလည်း ပြည့်စုံသော အမျိုးတည်း၊ ထိုအမျိုး၌ လူဦးရေ နည်းသော်လည်း ပစ္စည်းနှင့် စာရိတ္တကောင်းနေလျှင် အမျိုးကောင်း မပျက်သေးချေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို တည်တံ့အောင် မလုပ်နိုင်သောအခါ မျိုးရိုးစာရိတ္တကို မထိန်းသိမ်း နိုင်ဘဲ သောက်စားမှု ကစားမှု အပျော်အပါး လိုက်စားမှု ပြုသူတွေ များလာသောအခါ ထိုအမျိုးကောင်းသည် ပျက်ပြား၍ အမျိုးညံ့ ဖြစ်သွား၏၊ ထိုသို့ အမျိုးကောင်းကို ဖျက်သူသည် အပြင်ဘက်က လူတွေမဟုတ်၊ အမျိုးအတွင်းက လူတွေသာ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မွန်မြတ်လှစွာ သာသနာ ဘာသာကိုလည်း အပြင် ဘာသာဝင်တွေက မဖျက်နိုင်ပါ၊ အတွင်းကျသော ရဟန်းရှင်လူတို့ကသာ ဖျက်နိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ ဒါန သီလ ဘာဝနာပြုမှုနှင့် စာပေသင်မှု

ပိုချမှုများ၌ အတုအစစ်ခွဲခြား၍ အတုကိုသာ လိုက်စားကြပါမူ ကေန်မုချ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ ဘာသာသည် သံကိုသံဖျက် သံချေးတက်သကဲ့သို့ အတွင်းလူဖျက်၍ ပျက်ရတော့မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

တံနေအောင် ကြိုးစားရခြင်း ရွှေအစစ်ကို သုံးနိုင်မည့်သူ မရှိ၍ သိမ်းထားရသောအခါ "ရွှေအစစ်ကွယ်ပြီ" ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ တရားအစစ်ကို လည်းကောင်း, တရားအစစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ ၃-ပါးကိုလည်းကောင်း, ကျင့်သူမရှိသောအခါ "သာသနာ ကွယ်ပြီ" ဟု ဆိုရတော့၏၊ "ကွယ်" ဆိုသော စကားသည် "ကုန်ဆုံးသွားခြင်း" ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မပြပါ၊ အစစ်အမှန် ပြုသူ မရှိခြင်းကိုပင် ကွယ်ခြင်းဟု ဆိုရပါသည်၊ ကဿပဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်လည်း ကွယ်ခဲ့ဖူး၏၊ ဘုန်းကြီးတို့ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူလာသောအခါ ထိုကွယ်ပြီးသော သာသနာတော်ကိုပင် တစ်ဖန်ဖော်ထုတ်၍ ပြရပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယခုအခါ ကြိုးစား၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေခြင်းမှာ မိမိချမ်းသာဖို့လည်း မဟုတ်ပါ၊ "သာသနာတော်တို့၍ ထွန်းလင်းလာလိမ့်ဦးမည်" ဟု မြော်မြင်သောကြောင့်လည်း မဟုတ်ပါ၊ မိမိတို့၏ဆရာသမား ဘိုးဘွားမိဘတို့ လက်ထက်က တွေ့ခဲ့ရသော သာသနာတော်၏အရှိန်ကို မိမိတို့ လက်ထက်၌ တိုး၍မမှိန်စေဘဲ (နောက်ထပ် မဆုတ်ယုတ်စေဘဲ)

တည်တံ့ရှိသော မြော်မှန်း၍ ယခုလောက် ကြိုးပမ်းရခြင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ကြိုးပမ်းသလောက် ဟမြောက် အောင်မြင်ကာ သာသနာတော်သည် တည်တံ့ပါစေသောဝ်။

နိဂုံးချုပ်

ကိုယ်တည်းတစ်ယောက်, ချမ်းသာရောက်ဖို့,
ခုလောက်ကြိုးကုတ်, အားမဆုတ်ဘူး,
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ, သာသနာ၏, ဖေးမပါဘိုးဘ,
လက်ထက်ကလျှင်, ရသည့်တန်ခိုး, ထပ်မညှိုးဖို့,
အားကြိုးမာန်တက်, ငါဆောင်ရွက်သည့်,
ဆက်လက်သည်တံ့ပါစေသောဝ်။

ဘာသာရေး ပြဿနာများ

ပြီးပြီ။

တိမ်မြုပ်နေသော ကျမ်းမြတ် ၂-ရပ် ပေါ်လာပါပြီ

အတိတ်ဆိုး နိမိတ်ဆိုး များမှ ကာကွယ်၍
စိတ်ကောင်းကြည်လင် ရွှင်လန်း ကျန်းမာ ချမ်းသာသုခရရှိစေမည့်
ဘေးဝကျော်အန္တရာယ်ကင်း အစီအရင်ကြီးဖြစ်သော

ဥပ္ပါတသန္တိ ပါဠိ မြန်မာပြန်

အစအဆုံးနှင့်

ရတနာရွှေထီး ပါဠိ နိဿယ

၂-စောင်တွဲ

မျက်နှာမည်းစာလုံး အော့ဖ်စက်ရိုက် ဒုတိယအကြိမ် ၃၅-ကျပ်

မူလ ဇင်းမယ်ပြည်မှ စနစ်တော်အတိုင်း နေရာ ၃ ဌာန ရွေးချယ်ပုံ၊ မကျော်ထိုးပုံ၊ သိကြားနှင့် နတ်မင်းကြီးများ နေရာချထားပုံများပါ ပါရှိသည်။ (က) မှ (အ) အထိ ပါဠိ အသံထွက် ညွှန်းပေးပါသည်။ နယ်ကိုယ်စားလှယ် အသစ်အဟောင်းများ ဆက်သွယ်နိုင်ပါပြီ။

ပညာအလင်းပြ စာပေ
ဗိုလ်ချုပ်လမ်းနှင့် ၄၈-လမ်းထိပ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း-၉၀၉၂၃

ပညာအလင်းပြ

ဗုဒ္ဓပရိတ်တော်များနှင့် အန္တရာယ်ကင်း ဂါထာပေါင်းချုပ်

* ပရိတ်တော်သုတ်တော်များ၏ ဖြစ်စဉ် ဝတ္ထုများ
* ပရိတ်တော်သုတ်တော်များ၏ ပါဠိတော်များ
* ရွတ်ဖတ်ရခြင်း၏ အကျိုးအာနိသင်များ

ရှေးဆရာတော်ကြီးများ၊ သူတော်စင်ကြီးများ၊ ပညာရှိကြီးများ စီစဉ်ခဲ့သော လောကုတ္တရာအကျိုးပြီး၊ လောကီအကျိုးပြီး ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိသော ဂါထာမန္တန်တော်များ....

ကျမ်းပေါင်းစုံ မရှာရဘဲ တစ်အုပ်တည်း နှင့် စုံလင်စွာပါအောင် နှစ်ရှည်လများ ရွေးချယ်စီစဉ်ထားသော ရှားရှားပါးပါး ဂါထာများ (၆၀) ကျော်ပါသည်။

ရွတ်ဖတ်ရာ၌ ခက်ခဲမည် ထင်ရသော ပါဠိတော်များကို မြန်မာပြန် အသံထွက်ပုံ (က) မှ (အ) အထိ စီစဉ်ထား၍ လွယ်ကူစွာ ရွတ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ထွက်ပါပြီ တန်ဖိုး ၃၀

ရွှေတိဂုံဘုရားဈေးဆိုင်တိုင်းနှင့် အမြို့မြို့ဆိုင်တိုင်းမှာရပြီ
ပညာအလင်းပြ၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်းနှင့် လေးဆယ့်ရှစ်လမ်းထိပ်
ရန်ကုန်မြို့။ (ဖုန်း-၉၀၈၂၇)

ကျမ်းပညာရှိ လူပညာရှိ ရှေးပညာရှိကြီးများ စီစဉ်ထားခဲ့သော ဗေဒသာစာရိတ္တနှင့် လိမ္မာယဉ်ကျေးမှု အခြေခံအုတ်မြစ် ရှေးရိုး မြန်မာ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းသုံး

ပညာ့အလင်းပြ ဆယ်စောင်တွဲ

ကတ်ထူ အကြိမ်ရိုက် ထွက်ပြီ - ၃၅/-

ဖယောင်းစက္ကူနှင့် စနစ်တကျ ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။

ပါဝင်သော အခန်းများမှာ

၁။ မင်္ဂလာသံပေါက်နှင့် ပရိတ်ကြီး (၁၁) သုတ်ပါဠိအနက်
၂။ ကြွင်းအောင်ခြင်း ရှစ်ပါး ပါဠိအနက်
၃။ အတွင်းအောင်ခြင်း ရှစ်ပါး ပါဠိအနက်
၄။ ရတနာ့ရွှေချိုင့်ပါဠိအနက် (အဋ္ဌာရာယ်ကင်းဂါထာ)
၅။ မဟာနမက္ကာရပါဠိအနက် (ဘုရားရှိခိုးကြီး)
၆။ လောကနီတိပါဠိအနက် (ဆုံးမခန်းလမ်းညွှန်)
၇။ ရှင်မဟာသီလဝံသဆုံးမစာ
၈။ လောကသာရဆုံးမစာ
၉။ ပုဏ္ဏောဝါဒဆုံးမစာ
၁၀။ သိင်္ဂါလောဝါဒ သုံးမစာ....ဟူ၍ အခန်း ဆယ်ခန်း တွဲထားပါကြောင်း....။

ပညာအလင်းပြစာပေတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ

အလှူတကာတွင်တရားအလှူသည် အမြတ်ဆုံး

....

....

....သို့

....

....

....မှ

နိဗ္ဗာန ဓမ္မ လက်ဆောင်မွန်

ပညာအလင်းပြ